ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΕ ΜΠΑ
Αρ. Αδ. 118/2001
ΚΩΔΙΚΟΣ 016037
ΕΛΤΑ
ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΔΕΙΑΣ 118/2001

Προβληματισμοί

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
HELLENIC INSTITUTE for STRATEGIC STUDIES
ΤΕΥΧΟΣ 75 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ–ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ–ΜΑΡΤΙΟΣ 2014, ΕΥΡΩ 0,01
Νίκης 11, **105 57 Αθήναι**

*** Θέσεις ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. για το Κυπριακό**

*** Πεπραγμένα ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. Έτους 2013**

Επετειακά

*** Η Πολιορκία της Ακροπόλεως από τον Κιουταχή και ο Ηρωικός Θάνατος της «Νταλιάνας»**
Του Αντιναυάρχου ε.α. Στυλιανού Πολίτη ΠΝ

Ομιλίες

*** Γεωπολιτικές Εξελίξεις υπό το πρίσμα της Οικονομίας**
Του κ. Δημητρίου Ζακοντίνου, Οικονομολόγου- Msc Στρατηγικές-Αμυντικές Σπουδές

Άρθρα

*** Η Ελλάδα και το ΝΑΤΟ**
Του Σμηνάρχου (ΜΗ) ε.α. Αναστασίου Μπασαρά, Ανωτέρου Στελέχους ΝΑΤΟ (τέως)
*** Ελληνική Στρατηγική για τα Βαλκάνια**
Του κ. Γεωργίου Δουδούμη, Οικονομολόγου-Συγγραφέως
*** Η Προστασία των Ομοεθνών στο Διεθνές Δίκαιο**
Του κ. Παύλου Φωτίου, Καθηγητού Διεθνούς Δικαίου
*** Ερωτήματα, Σχόλια και Εκτιμήσεις, σχετικά με την Κρίση της Ουκρανίας**
Του Υποστρατήγου ε.α. Ιπποκράτους Δασκαλάκη
*** Μόνον Ενωμένο το Γένος των Ελλήνων...!**
Του Υποστρατήγου ε.α. Άρη Διαμαντοπούλου, Ψυχολόγου-Δρος Φιλοσοφίας
*** Ο Ελληνισμός της Νοτίου Ιταλίας και της Σικελίας**
Του Ταξιάρχου Στρατολογίας ε.α. Δημητρίου Τσολακίδη
*** Πλήρης Κυριαρχία της νέας Αμερικανικής Πολιτικής στην Μέση Ανατολή**
Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Μπαλτζώη, πρώην ΑΚΑΜ Τελ Αβίβ
*** Η Έννοια της Ασφαλείας της Ελλάδας και η ανάγκη αλλαγής ρόλων**
Του Υποστρατήγου ΕΛΑΣ ε.α. Παναγιώτη Λάγγαρη

Δοκίμια

*** Οι μεγάλες προσδοκίες και το αγκομάχημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης**
Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Επισκοπήσεις

*** Με μια Ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος**
Του Αντιστρατήγου ε.α. Χρήστου Μουστάκη, Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

Οι Προβληματισμοί του Εκδότου

Αγαπητά μέλη και φίλοι

Είναι ομολογουμένως πολλές και σημαντικές οι τρέχουσες και επικείμενες εξελίξεις σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Στην εθνική σκηνή κυριαρχούν οι διαδικασίες επιλύσεως του κυπριακού ζητήματος, οι ευρωεκλογές, οι κομματικές αναδιατάξεις και ζυμώσεις, η ρύθμιση του δημοσίου χρέους και η ζητούμενη πορεία προς την ανάπτυξη. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο οι ευρωεκλογές του Μαΐου, εν μέσω έντονου ευρωσκεπτικισμού, αποκτούν ιδιαίτερη βαρύτητα αλλά το θέμα που δεσπόζει και ενδιαφέρει συγχρόνως την χώρα μας, είναι η ουκρανική κρίση.

Παρά τις Δυτικές και Ουκρανικές εκκλήσεις και απειλές, φαίνεται ότι η Κριμαία επανήλθε αναίμακτα και αμετάκλητα στην Ρωσία, η οποία μάλιστα μεθοδεύει έμπρακτα την παγίωση της νέας de facto καταστάσεως με κατασκευή γέφυρας που θα συνδέει την χερσόνησο με το ρωσικό έδαφος, καθώς και υποθαλάσσια σύνδεση αυτής με ηλεκτρική ενέργεια, ύδωρ και φυσικό αέριο.

Η Δύση σπεύδει να στηρίξει οικονομικά και ενεργειακά την Ουκρανία ενώ συγχρόνως απειλεί με άμεση και σημαντική κλιμάκωση των οικονομικών και θεσμικών μέτρων κατά της Ρωσίας, σε περίπτωση νέας παρεμβάσεως ή επεμβάσεως στην χώρα αυτή. Στις κινήσεις αυτές πρωτοστατούν οι ΗΠΑ, ενώ τα κράτη της Ε.Ε. είναι περισσότερο διστακτικά, λόγω των εκτεταμένων ενεργειακών και εμπορικών σχέσεών τους με την Μόσχα.

Η διατήρηση της ουκρανικής εδαφικής ακεραιότητος (άνευ πλέον της Κριμαίας), κρίνεται ως δυνατή, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα επιλέξει πλευρά και θα παραμείνει ουδέτερη. Με δεδομένα τα ρωσικά και Δυτικά συμφέροντα στην περιοχή, καθώς και τις υπαρκτές εθνοτικές, θρησκευτικές, γλωσσικές, πολιτισμικές, γεωγραφικές, πολιτικές, ενεργειακές και οικονομικές ιδιαιτερότητες της Ουκρανίας, η μετάβασή της σε χαλαρή συνομοσπονδία προβάλλει ως η πλέον πιθανή εξέλιξη.

Σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις η ουκρανική κρίση δεν θα οδηγήσει σε στρατιωτική αναμέτρηση αλλά μάλλον σε συμβιβαστική εκατέρωθεν λύση, η οποία δεν θα επιλύσει οριστικά το ευρύτερο θέμα ασφαλείας της Ε.Ε., ενώ παράλληλα πιθανόν να επηρεάσει ευρύτερες περιοχές εθνικού μας ενδιαφέροντος όπως τα Βαλκάνια και την Μ. Ανατολή. Η Ε.Ε. στερούμενη αυτόνομης κοινής εξωτερικής πολιτικής, άμυνας και στρατηγικής σύρεται σε ανακόλουθες ενέργειες υπό την επιρροή των ΗΠΑ αλλά και των επί μέρους εθνικών πολιτικών των κρατών που την συνθέτουν. Σαν πρώτη ένδειξη υπάρξεως στοιχειώδους ευρωπαϊκής στρατηγικής θα δώσουν οι απαντήσεις επί θεμελιωδών ερωτήσεων του τύπου: «ποια είναι τα ανατολικά σύνορα της Ε.Ε.;», «ποια ακριβώς είναι η επιδιωκόμενη διεύρυνση και εμβάθυνση της Ε.Ε.;», «ποια θέση έχει η Ρωσία στην εξίσωση ασφαλείας της Ε.Ε.;», «με δεδομένες τις άρρηκτες σχέσεις ΗΠΑ και ΕΕ, απαιτείται επανακαθορισμός των διατλαντικών σχέσεων και σε ποιο βαθμό;».

Για ευνοήτους λόγους αρχής η χώρα μας οφείλει να στηρίζει την ακεραιότητα της Ουκρανίας και ταυτόχρονα θα πρέπει να προασπίσει έμπρακτα την φυσική, οικονομική και πολιτισμική ασφάλεια των 150.000 Ελλήνων της Ουκρανίας (περί τις 100.000 επισήμως). Το Εθνικό Συμφέρον επιβάλλει της σύμπλευση της Ελλάδος με τις συμμαχίες της αλλά παράλληλα επιβάλλεται η πρόβλεψη τυχόν οικονομικών και ενεργειακών επιπτώσεων από την ρωσική συμβολή στις επενδύσεις, τον τουρισμό, τις αποκρατικοποιήσεις και την προμήθεια φυσικού αερίου, καθώς και τυχόν επιπτώσεων από ενδεχομένη μεγάλη ευρωπαϊκή οικονομική βοήθεια προς την Ουκρανία, προκειμένου να αναληφθούν έγκαιρες και αποτελεσματικές πολιτικές και οικονομικές ενέργειες.

Το ελληνικό κομματικό σύστημα οφείλει να συνεγερθεί από το παράδειγμα της Ουκρανίας και να αντιληφθεί ότι η έλλειψη πολιτικής, κοινωνικής και πολιτισμικής συνοχής καθιστά το κράτος ευάλωτο σε ξένα συμφέροντα και επιδεκτικό διασπαστικών και αποσχιστικών τάσεων. Ο Έλληνας πολίτης αναμένει από τις κομματικές ηγεσίες μία υπεύθυνη συγκλίνουσα στρατηγική βασισμένη στα Εθνικά Συμφέροντα, μία αναθεώρηση απόψεων περί του «οράματος της πολυπολιτισμικής κοινωνίας», μία υπεύθυνη πολιτική στο μεταναστευτικό ζήτημα και μία κατά απόλυτο προτεραιότητα αντιμετώπιση του Δημογραφικού μας προβλήματος.

Το γεγονός ότι καλά οργανωμένες μειοψηφίες ενισχυμένες από ξένους παράγοντες ανέτρεψαν το πολιτικό καθεστώς, δίχως να αντιδράσει η μεγάλη πλειοψηφία των Ουκρανών αδρανών πολιτών, μας υπενθυμίζει ότι η Δημοκρατία αποτελεί το ιδανικό πολίτευμα, όταν η κοινωνία και οι θεσμοί της έχουν την ωριμότητα να το προστατεύσουν, παραμένοντας κατ' αποκλειστικότητα πιστοί στο κράτος του Νόμου προκειμένου να μην το εκφυλίζουν σε οχλοκρατία ή άτυπη δικτατορία.

Τέλος η ουκρανική κρίση μας επαναφέρει στην σκληρή διαχρονική ρεαλιστική πραγματικότητα των διεθνών σχέσεων, σύμφωνα με την οποία η διασφάλιση της ειρήνης προϋποθέτει ισορροπία ισχύος ή με διαφορετική διατύπωση ύπαρξη αμοιβαίας αποτροπής. Σε κάθε άλλη περίπτωση ο πάντοτε επίκαιρος Θουκυδίδης δικαιώνεται. Για την ασφάλεια και την ευημερία τους, οι ώριμοι πολίτες κάθε χώρας οφείλουν να προστατεύουν τις δικές τους Ένοπλες Δυνάμεις και να ελέγχουν δια της ψήφου των τις ηγεσίες που τις παραμελούν.

Αντιναύαρχος ε.α. Βασίλειος Μαρτζούκος Π.Ν.
Επίτιμος Διοικητής Σ.Ν.Δ.
Πρόεδρος ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

Ιδιοκτήτης: ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. ΚΩΔΙΚΟΣ 016037
Εκδότης-Διευθυντής: Β. Μαρτζούκος
Υπεύθυνος Συντάξεως: Κ. Αργυρόπουλος
Υπεύθυνος Τυπογραφείου: Π. Λάγγαρης
Συντακτική Ομάδα: Ε. Τέμπος, Σ. Σκλήρης, Π. Λεονάρδος
DTP-Καλλιτεχνικά: Κ. Αργυρόπουλος
Εκτύπωση: ΝΕΜΕΣΙΣ Α.Ε.

Διευθύνσεις

Γραφεία: Νίκης 11
ΤΚ 105 57 Αθήναι
Τηλέφωνο: 210 8211025
Fax: 210 8211056
E-mail: elesme@otenet.gr
Διαδίκτυο: www. elisme.gr

ΘΕΣΕΙΣ ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. ΓΙΑ ΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ παρακολουθεί με ενδιαφέρον τις εξελίξεις στην Κύπρο, σύμφωνα με τις οποίες οι εμπλεκόμενες πλευρές εκφράζουν την έντονη επιθυμία και θέλησή τους όπως οι τρέχουσες διαπραγματεύσεις οδηγήσουν σε οριστική και βιώσιμη λύση του Κυπριακού ζητήματος. Ο έντονος προβληματισμός της χρονικής συγκυρίας των διαπραγματεύσεων, η οποία βρίσκει την Κύπρο και την Ελλάδα σε αδύναμη θέση λόγω της οικονομικής κρίσεως και υπό την επιρροή της Τρόϊκας και των δανειστών, φαίνεται ότι παρακάμπτεται από την τρέχουσα δυναμική εξευρέσεως λύσεως προς την οποία ωθούν οι ακόλουθες κυρίως παράμετροι:

- Ο εντοπισμός υδρογονανθράκων στην Κυπριακή ΑΟΖ.
- Τα συμφέροντα των ΗΠΑ που επιθυμούν την λύση των προβλημάτων και δημιουργία σταθερού περιβάλλοντος στην ευρύτερη Μ. Ανατολή.
- Η απαίτηση προμήθειας πετρελαίου και Φ.Α. στην Ευρώπη από εναλλακτικές πηγές.
- Η ταύτιση απόψεων για το Κυπριακό στα δύο μεγάλα πολιτικά κόμματα της Κύπρου.

Το κοινό ανακοινωθέν Αναστασιάδη – Ερόγλου της 11ης Φεβρουαρίου σηματοδοτεί την έναρξη και θέτει το πλαίσιο του νέου κύκλου ενδοκυπριακών συνομιλιών και διαπραγματεύσεων για τη συνολική επίλυση του Κυπριακού ζητήματος.

Στόχος των διαπραγματεύσεων συνολικής επίλυσης του Κυπριακού ζητήματος, όπως επισήμως δηλώνεται από τα ΥΠΕΞ Κυπριακής Δημοκρατίας και Ελλάδος, είναι η επανένωση της νήσου υπό τη μορφή διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας, με πολιτική ισότητα όπως ορίζεται στις εν λόγω αποφάσεις, μία διεθνή προσωπικότητα, μία κυριαρχία και μία ιθαγένεια. Επιπλέον, μετά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το 2004, η όποια λύση θα πρέπει να είναι απολύτως συμβατή με το θεσμικό και νομικό πλαίσιο της ΕΕ και να διασφαλίζει την συνέχεια της αποτελεσματικής συμμετοχής της Κύπρου στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ εκτιμά ότι οι αναγκαίες προϋποθέσεις για δίκαιη και βιώσιμη επίλυση του Κυπριακού, κρίνεται ότι είναι οι ακόλουθες:

- Συγκρότηση μιας ισχυρής και κυρίαρχης ομοσπονδιακής κυβέρνησης με Πρόεδρο Ε/Κ, διότι δεν είναι δυνατόν να κυβερνάται η Κύπρος από Πρόεδρο της μειοψηφούσης κοινότητας. Το πολίτευμα να είναι τύπος και ουσία ομοσπονδία χωρίς να επιτρέπεται η θεσμοθέτηση μέτρων που θα οδηγεί σε χαλαρή συνομοσπονδία από δύο ευρέως αυτόνομα κράτη.
- Η ιθαγένεια θα παραχωρείται μόνο από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση και εις τρόπον ώστε να μη διαταράσσεται η δημογραφική ισορροπία του πληθυσμού.
- Κατοχύρωση της διζωνικότητας και της δικοινοτικής συμβίωσης, με βάση τις συμφωνίες Μακαρίου-Ντεκτάς του 1977 και 1979 Κυπριανού – Ντεκτάς και με αποδοχή του κοινοτικού κεκτημένου χωρίς μόνιμες παρεκκλίσεις.
- Το νέο πολιτικό σύστημα που θα προκύψει να είναι αποτέλεσμα μετεξέλιξης της παρούσης Κυπριακής Δημοκρατίας και όχι παρθενογένεσης. Να αποτελεί συνένωση κοινοτήτων και όχι κρατιδίων.
- Δημιουργία Ανωτάτου Ομοσπονδιακού Δικαστηρίου στο οποίο θα επιλύονται οι διαφορές μεταξύ των δύο κοινοτήτων χωρίς την παρουσία και επιδιαιτησία ξένων εκπροσώπων. Προκειμένου όμως να μην υπάρξουν διαφορές θα πρέπει να θεσμοθετηθούν αρχές εύρυθμης λειτουργίας των τριών εξουσιών: Εκτελεστικής, Νομοθετικής και Δικαστικής.
- Λήψη μέτρων για ισχυροποίηση του νέου ομοσπονδιακού κράτους με ένα Εθνικό Ύμνο και ένα Εθνικό Σύμβολο.
- Δημιουργία ομοσπονδιακού Συντάγματος που θα κατοχυρώνει την λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών και θα ενώνει όλους του Κυπρίους πολίτες με την έννοια του κοινού συμφέροντος.
- Η λύση δεν θα προβλέπει εγγυήτριες δυνάμεις για το ομοσπονδιακό κράτος της Κύπρου.
- Εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου για ένα ενιαίο και κυρίαρχο κράτος με κατοχύρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των τριών ελευθεριών (μετακίνησης, εγκατάστασης και απόκτησης-διατήρησης ιδιοκτησίας).
- Δημιουργία Κυπριακών Ε.Δ. σύμφωνα με τις αρχές της εθνικής κυριαρχίας και του κοινοτικού κεκτημένου χωρίς να αποκλείονται από την ΚΕΠΑΑ και το ΝΑΤΟ. Συγχρόνως άμεση αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων πριν την λειτουργία του νέου κράτους.
- Εξασφάλιση αποχώρησης του μεγαλύτερου μέρους των εποίκων και επιστροφής των προσφύγων, είτε Ε/Κ είτε Τ/Κ, στις εστίες τους. Παράλληλα εξασφάλιση της επιστροφής ή ανταλλαγής των περιουσιών.
- Εκμετάλλευση των ενεργειακών κοιτασμάτων από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση και διάθεση των κερδών από αυτήν.
- Εξασφάλιση επιστροφής της Αμμοχώστου και της Μόρφου στα υπό επιστροφή εδάφη.
- Επίλυση εκκρεμοτήτων των αγνοουμένων της εισβολής του 1974.

Το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ πιστεύει ότι οι διαπραγματεύσεις δεν θα πρέπει να διεξάγονται με ανοχή δυναμικών τουρκικών προκλήσεων, απειλών και παραβιάσεων της Κυπριακής ΑΟΖ. Αυτό θα αποτελεί λόγο διακοπής των διαπραγματεύσεων.

Το καθεστώς των Βρετανικών Βάσεων δεν θα πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο συζητήσεως σε αυτή την φάση, εν τούτοις θα πρέπει να αποσαφηνισθεί ότι οι χερσαίες περιοχές των Βρετανικών βάσεων δεν κατοχυρώνουν δικαιώματα στις θαλάσσιες ζώνες της Κύπρου.

Σε περίπτωση θεσπίσεως αμοιβαίως αποδεκτών ΜΟΕ αυτά θα πρέπει να υλοποιηθούν κατά τρόπο ο οποίος να μην βλάπτει τον ομόσπονδο χαρακτήρα του ενιαίου Κυπριακού κράτους και να μην επηρεάζουν εκβιαστικά την ψήφο του κυπριακού λαού κατά το τελικό δημοψήφισμα.

Η λύση δεν θα πρέπει να συνδυάζεται με την ένταξη της Τουρκίας στην Ε.Ε. η οποία αποτελεί μια άλλη διαδικασία που αφορά την διεύρυνση της Ε.Ε.

Κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων η Κυπριακή Δημοκρατία δεν θα πρέπει να αναστείλει τις ενέργειές της για εκμετάλλευση των ενεργειακών κοιτασμάτων.

Ως γενικό και αυτονόητο θέμα αρχής τίθεται η επισήμανση ότι η Ελλάς οφείλει να σέβεται κάθε δημοκρατική και ελεύθερη βούληση και επιλογή του κυπριακού λαού.

Το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ θα παρακολουθεί τις εξελίξεις και θα επανέρχεται με προτάσεις όποτε κρίνεται σκόπιμο.

Η Ελλάδα και το ΝΑΤΟ*

Του Σμχου (ΜΗ) ε.α. Αναστασίου Μπασαρά
Ανωτέρου Στελέχους ΝΑΤΟ (τέως)- Αντιπροέδρου ΔΣ/ ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

Η Ελλάδα έγινε μέλος του Βορειοατλαντικού Συμφώνου το 1952, ταυτόχρονα με την Τουρκία. Με την ένταξη συμπληρώθηκε το ΝΑ τμήμα του ευρωπαϊκού αμυντικού πετάλου και διασφαλίστηκε ο θαλάσσιος έλεγχος σε ολόκληρη σχεδόν τη λεκάνη της Μεσογείου. Ηταν το απόγειο της ψυχροπολεμικής περιόδου. Η στρατιωτική απειλή εκ μέρους της ΣΕ και των χωρών-μελών του Συμφώνου της Βαρσοβίας στοίχειωναν τον ύπνο πολλών πολιτικών και ακόμη περισσότερων στρατιωτικών.

Στη συνέχεια θα δούμε τα ορόσημα, τις βασικές παραδοχές, τις θέσεις της Ελλάδας έναντι του ΝΑΤΟ και τα συμπεράσματα.

Τα Ορόσημα:

Φεβρουάριος 1952, Ένταξη στο ΝΑΤΟ

Η θέση της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ είχε αυξημένη στρατιωτική βαρύτητα και σημασία. Είχε χερσαία σύνορα με εχθρικές και αντίπαλες χώρες του ΝΑΤΟ και, επιπλέον, με το νησιωτικό σύμπλεγμα του Αιγαίου μπορούσε να ελέγχει, παρέχουσα έγκαιρη προειδοποίηση, κινήσεων και προθέσεων του σοβιετικού στόλου Μεσογείου. Χωρίς υπερβολή, από τις αρχές του ’50 και μέχρι τα τέλη του ’60, η Ελλάδα περνούσε μια «χρυσή περίοδο» της μεταπολεμικής στρατιωτικής της οντότητας. Οι ελληνικές ΕΔ είχαν υψηλό ηθικό και «αέρα» νικητή -νικητή ενός πολέμου, ο οποίος τις είχε καταξιώσει και αναδείξει, ως υπόδειγμα μαχητικότητας. Στις ηγετικές θέσεις των ΕΔ προΐσταντο αξιωματικοί, οι οποίοι είχαν πολεμήσει και γνώριζαν, πώς δημιουργείται και διατηρείται το ηθικό και το ετοιμοπόλεμο των μονάδων.

Αύγουστος 1974 – Σεπτέμβριος 1980: Αποχώρηση από το Στρατιωτικό Σκέλος και από την υποχρέωση της συμμετοχής της σε νατοϊκές ασκήσεις.

Τον Αύγουστο του 1974 η Ελλάδα σε ένδειξη διαμαρτυρίας για την τουρκική εισβολή στην Κύπρο το 1974, ως αντίποινα έκανε ό,τι χειρότερο και αντιδεοντολογικό μπορούσε. Τιμώρησε τον εαυτό της, αποχωρούσα από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ, και, χαρίζοντας ουσιαστικά στην Τουρκία το Νατοϊκό επιχειρησιακό μονοπώλιο στο Αιγαίο. Η πολιτική ζημιά ήταν ανεπίστροφη.

Η επιπολαιότητα όμως δεν σταμάτησε εκεί. Κυριολεκτικά καταβάρθρωσε την αξιοπιστία της, όταν, έναν μόλις μήνα μετά την αποχώρησή της (όσος χρόνος δηλαδή χρειάστηκε για τη συνειδητοποίηση της πολιτικής επιπολαιότητας, όσο και της τραγικής κατάστασης των ΕΔ) και χωρίς να έχουν εκλείψει, οι λόγοι της αποχώρησης, η Ελλάδα έκανε αίτηση για την επανένταξή της. Και η Γαλλία αποχώρησε από το στρατιωτικό σκέλος του ΝΑΤΟ, έκανε όμως 20 χρόνια να επανέλθει, και αυτό υπό όρους.

Σεπτέμβριος 1980: Επανένταξη στο Στρατιωτικό Σκέλος του ΝΑΤΟ

Οι συνεπακόλουθες μειωτικές προβλέψεις της Συμφωνίας Επανεντάξεως του 1980 (απώλεια διοικητικών αρμοδιοτήτων στον θαλάσσιο και εναέριο χώρο του Αιγαίου) μας οδήγησαν έκτοτε να συμπεριφερόμαστε, μέσα στους κόλπους του ΝΑΤΟ, αλλοπρόσαλλα και συμπλεγματικά, χάνοντας συνεχώς ερείσματα, κύρος και υπόληψη.

Οι Βασικές Παραδοχές

Εξετάζοντας τη θέση της Ελλάδας στο ΝΑΤΟ, θα πρέπει χωρίς συναισθηματισμούς και υποκειμενικότητα να παραδεχθούμε ότι:

1. Η ΒΣ (Βορειο-Ατλαντική Συμμαχία) αποτελεί την πρώτη, ιστορικά επιτυχή σύμπηξη στρατιωτικής συμμαχίας πολυμελούς συνθέσεως.
2. Η ΒΣ σχεδιάσθηκε για να παράσχει ένα μόνιμο διατλαντικό βήμα διαβούλευσης και αμοιβαίας εγγύησης μεταξύ Ευρώπης και Βορείου Αμερικής σε ζητήματα άμυνας & ασφάλειας.
3. Η ιδρυτική συμφωνία του ΝΑΤΟ δεν προβλέπει παροχή εγγυήσεων ασφαλείας υπό του ΝΑΤΟ σε ένα μέλος έναντι ενός άλλου μέλους. Ωστόσο, θα κάνει ότι είναι δυνατό για να διαχειριστεί και αποτρέψει μια τέτοια κρίση/σύγκρουση, που προφανώς επηρεάζει την ασφάλεια της Συμμαχίας.
4. Σύμφωνα με το Άρθρον 1. ‘Τα Μέρη αναλαμβάνουν, ως καθορίζεται εν τω χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, όπως διακανονίζουν πάσαν διεθνή διαφοράν εις ην ήθελον ευρεθή εμπλεγμένα, δι' ειρηνικών μέσων, κατά τρόπον ώστε η διεθνής ειρήνη και ασφάλεια και η δικαιοσύνη να μη εκτεθούν εις κινδύνους, και όπως εις τας διεθνείς αυτών σχέσεις απέχουν της απειλής ή της χρησιμοποιήσεως βίας καθ' οιονδήποτε τρόπον απάδοντα προς τους σκοπούς των Ηνωμένων Εθνών.’
5. Είναι λαθεμένη η αντίληψη πολλών πολιτικών και μεγάλου μέρους της κοινής γνώμης στην Ελλάδα ότι το ΝΑΤΟ είναι ένας δυνητικός ‘προμηθευτής ασφαλείας’ απέναντι στην κυρίαρχη απειλή για τα εθνικά μας συμφέροντα, δηλαδή την Τουρκία.
6. Ο πρωταρχικός σκοπός της ΒΣ, δηλαδή η

*Το άρθρο αυτό αποτελεί το πέμπτο μέρος της ομιλίας-παρουσίασης του συντάκτη την 16/1/2014 ‘Το Βορειο-ατλαντικό Σύμφωνο του ΝΑΤΟ, http://www.elisme.gr/gr/2013-01-08-09-46-42/item/42-200

Πηγές: Επίσημοι Ιστότοποι: ΝΑΤΟ (www.nato.int) και Υπουργείο Εξωτερικών

ανάσχεση του σοβιετικού επεκτατισμού, επιτεύχθηκε. Μετά την διάλυση της ΕΣΣΔ και του Σ.Β., τέθηκε το ζήτημα της διεύρυνσης της έννοιας της ασφάλειας και οι εξελίξεις επέβαλαν σταδιακή διεύρυνση του παραδοσιακού χώρου αρμοδιοτήτων και δράσεων του ΝΑΤΟ.

7. Έγινε επιτυχής διεύρυνση της ΒΣ στους τομείς διαχείρισης κρίσεων, αντιμετώπισης ασύμμετρων απειλών, καταπολέμησης απειλής πειρατείας, αποτροπής διασποράς όπλων μαζικής καταστροφής, και υποστήριξης αποστολών ειρήνης και σταθερότητας κ.λπ.

8. Σύμφωνα με τη στρατηγική αντίληψη της Λισσαβόνας του 2010. Τα θεμελιώδη καθήκοντα της Συμμαχίας είναι:

i. Η παραδοσιακή συλλογική άμυνα, σύμφωνα με το άρθρο 5 της Ιδρυτικής Συνθήκης Washington,

ii. Η διαχείριση κρίσεων, που είναι δυνατόν να επηρεάσουν την ασφάλεια της Συμμαχίας, κρίσεων πριν την εκδήλωση, κατά την διάρκεια και μετά την εξέλιξή τους σε συγκρούσεις, και τέλος,

iii. Το πλέγμα συνεργασιακής ασφάλειας του ΝΑΤΟ με τρίτα κράτη, εταίρους, διεθνείς οργανισμούς.

9. Η βάση για την επίτευξη των θεμελιωδών καθηκόντων της Συμμαχίας είναι η πρωτοβουλία "Chicago Defence Package", όπου κατά τη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ στο Σικάγο (20-21 Μαΐου 2012), υιοθετήθηκαν:

i. Η ανάληψη δέσμευσης εκ μέρους των κρατών-μελών της Συμμαχίας για τη διατήρηση των ήδη διαθέσιμων αμυντικών μέσων και δυνατοτήτων, καθώς, και

ii. Η απόκτηση νέων, την προσεχή δεκαετία και πέραν αυτής.

iii. Βασικές παράμετροι είναι η «Έξυπνη Άμυνα» (Smart Defence) και η «Πρωτοβουλία Συνδεδεμένων Δυνάμεων» (Connected Forces Initiative).

10. Ένα ευέλικτο και λειτουργικό ΝΑΤΟ, που είναι σε θέση να ανταποκριθεί εγκαίρως στις ανάγκες του διεθνούς περιβάλλοντος ασφαλείας, μπορεί να συνδράμει συμπληρωματικά τους καθ' ύλην αρμόδιους διεθνείς Οργανισμούς. Η επιτυχής αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων ασφαλείας δεν απαιτεί μόνον τη χρήση στρατιωτικών μέσων αλλά επιβάλλει και την προώθηση μίας σφαιρικής προσέγγισης, καθώς και τη συνεργασία με σημαντικούς 'παίκτες' του διεθνούς συστήματος, όπως τα Ηνωμένα Έθνη και, μεταξύ άλλων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Ρωσία, την Κίνα και την Ινδία.

11. Είναι σημαντικά τα οφέλη σε στρατιωτικό επίπεδο αναφορικά με θέματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης στελεχών και απόκτησης τεχνογνωσίας (επιχειρησιακά δόγματα, διαδικασίες, κυβερνοπόλεμος, οργανωτικές εξελίξεις κ.λπ.)

12. Είναι, επίσης, μεγάλα τα οικονομικά οφέλη από τη συμμαχική χρηματοδότηση στρατιωτικών υποδομών και δραστηριοτήτων και αξιόμαχου στρατιωτικού εξοπλισμού.

13. Η ανυπαρξία μιας Εθνικής Στρατηγικής, η οποία θα αποτελούσε την πυξίδα, τόσο των αντιπροσώπων μας στο ΝΑΤΟ, όσο και αυτών που χειρίζονται τα θέματα της συμμαχίας στη χώρα, δεν διασφαλίζει την καλύτερη ενημέρωση, συνέχεια, συνέπεια και ποιότητα του έργου τους (τόσο εδώ όσο και στο ΝΑΤΟ) για την προώθηση των Εθνικών μας στόχων και συμφερόντων.

14. Ο δείκτης της Ελληνικής Βιομηχανικής Επιστροφής (ΕΒΕ) από τις υπηρεσίες του ΝΑΤΟ είναι χαμηλός (<1). Ετσι πρέπει το ΥΕΘΑ, μέσω των εθνικών του αντιπροσώπων, να συντονίζει τα θέματα που αφορούν την ΕΒΕ, μέσω των διεθνών οργανισμών με στόχο την επίτευξη δείκτη ΕΒΕ πολύ μεγαλύτερου του ένα (>1).

Οι Θέσεις της Ελλάδας έναντι του ΝΑΤΟ

Η Ελλάδα, στο πλαίσιο των επιχειρησιακών και οικονομικών της δυνατοτήτων, είναι αποφασισμένη να εξακολουθήσει να συμβάλει με ενεργό τρόπο στην υλοποίηση των Συμμαχικών δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών για την έγκαιρη και αξιόπιστη αντιμετώπιση των προκλήσεων ασφαλείας.

Προσηλωμένη στη διεθνή πολυμέρεια, την διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, το σεβασμό στο Διεθνές Δίκαιο, και στα ανθρώπινα δικαιώματα, θα εξακολουθήσει να προωθεί, τις πάγιες ελληνικές θέσεις, όπως, το προβάδισμα των Ηνωμένων Εθνών ως του κατ' εξοχήν αρμόδιου νομιμοποιητικού Οργανισμού για τα διεθνή θέματα ασφαλείας, καθώς και η βελτίωση της σχέσης με τη Ρωσία.

Η Ελλάδα, τέλος, δεν θα πάψει να προωθεί εντός του ΝΑΤΟ:

1) τη διαμόρφωση μιας πιο λειτουργικής σχέσης μεταξύ της Συμμαχίας και ΕΕ -ενόσω η Κοινή Πολιτική Ασφάλειας και Άμυνας της Ένωσης θα αναπτύσσεται περαιτέρω-,

2) την ενίσχυση του διαλόγου και της συνεργασίας του ΝΑΤΟ με τα Ηνωμένα Έθνη, και

3) την εμπέδωση της σταθερότητας στη νότια πτέρυγα της Συμμαχίας μέσω μιας πιο εποικοδομητικής εταιρικής σχέσης της Συμμαχίας με τις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής.

Συνοπτικά οι κύριες θέσεις της Ελλάδας είναι:

1. Ενεργός συμβολή στην υλοποίηση Συμμαχικών δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών έγκαιρης & αξιόπιστης αντιμετώπισης προκλήσεων ασφαλείας.

2. Αναγνώριση προβαδίσματος Ηνωμένων Εθνών ως αρμόδιου νομιμοποιητικού Οργανισμού για τα διεθνή θέματα ασφαλείας,

3. Διαμόρφωση βελτιωμένης σχέσης με έναν εκ των σημαντικότερων στρατηγικών εταίρων του ΝΑΤΟ, τη Ρωσία.

4. Ενεργός συμμετοχή στην ενδυνάμωση της συνεργασίας της Συμμαχίας με όλους τους εταίρους της.

5. Προώθηση της στρατηγικής επιλογής ολοκλήρωσης ένταξης χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στη Συμμαχία, εφόσον πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια και οι σχέσεις καλής γειτονίας.

6. Διαμόρφωση μιας λειτουργικότερης σχέσης μεταξύ Συμμαχίας και ΕΕ σε θέματα ασφάλειας και

άμυνας.

7. Ενίσχυση διαλόγου και συνεργασίας του ΝΑΤΟ με τα Ηνωμένα Έθνη, και

8. Εμπέδωση σταθερότητας στη νότια πτέρυγα της Συμμαχίας με τις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής.

Τα Συμπεράσματα

Από την παράθεση των παραπάνω συμπεραίνουμε ότι:

1. Η συμμετοχή της Ελλάδος στο ΝΑΤΟ είναι όχι μόνο πολιτικά δεδομένη αλλά και επιβαλλομένη γεωστρατηγικά.

2. Η Ελλάδα δεν έχει την πολυτέλεια του απομονωτισμού, η μόνη ρεαλιστική στρατηγική επιλογή είναι η ενεργός συμμετοχή στους διεθνείς Οργανισμούς. Η συμμετοχή της διασφαλίζει το εθνικό συμφέρον, βελτιώνει τη διεθνή επιρροή, προτάσσει πρωτοβουλίες και προάγει την πολιτική αξιοποίηση της συνεισφοράς.

3. Το εθνικό συμφέρον, οι σκοποί και οι προτεραιότητες της άμυνας και ασφάλειας της Ελλάδας εξυπηρετούνται καλύτερα 'Μέσα από τη Συμμαχία' και γι' αυτό χρειάζεται πολιτική βούληση, δέσμευση και δραστηριοποίηση των πολιτικών και στρατιωτικών παραγόντων.

4. Η Ελλάδα διαχρονικά εγκλωβισμένη στην τουρκική απειλή, δεν απολαμβάνει εγγυήσεις αμυντικής ασφάλειας από το ΝΑΤΟ και προβάλλει (όχι άδικα) ότι απειλείται σοβαρά από ένα κράτος-μέλος της συμμαχίας. Οξύμωρη κατάσταση, η οποία, εάν αντιμετωπιστεί κοντόφθαλμα και επιδερμικά, κινδυνεύει να μη διακρίνει τις δυσδιάκριτες μακροχρόνιες γεωπολιτικές εγγυήσεις τις οποίες προσφέρει το ΝΑΤΟ, και πιθανόν να οδηγήσει σε παράλογες αντιδράσεις.

5. Εχουμε σημαντικά οφέλη σε στρατιωτικό επίπεδο αναφορικά με θέματα εκπαίδευσης και επιμόρφωσης στελεχών και απόκτησης τεχνογνωσίας.

6. Εχουμε, επίσης, οικονομικά οφέλη από τη συμμαχική χρηματοδότηση στρατιωτικών υποδομών, δραστηριοτήτων και στρατιωτικού εξοπλισμού.

7. Είναι αναγκαία μια Εθνική Στρατηγική, η οποία θα αποτελέσει την πυξίδα, τόσο των αντιπροσώπων μας στο ΝΑΤΟ, όσο και αυτών που χειρίζονται τα θέματα της συμμαχίας στη χώρα, και θα διασφαλίζει την καλύτερη ενημέρωση, συνέχεια, συνέπεια και ποιότητα του έργου των για την προώθηση των Εθνικών μας στόχων και συμφερόντων.

8. Είναι απαραίτητο να γίνουν καλύτερα κατανοητά τα όρια και οι δυνατότητες της παρέμβασης της Συμμαχίας, όσον αφορά την προστασία των εθνικών συμφερόντων, τόσο από τους διαμορφωτές αποφάσεων της ελληνικής εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής, όσο και από την ελληνική κοινή γνώμη.

9. Δεδομένου ότι ο δείκτης της ΕΒΕ από τις υπηρεσίες του ΝΑΤΟ είναι χαμηλός (<1). Πρέπει το ΥΕΘΑ, μέσω των εθνικών του αντιπροσώπων, να συντονίζει τα θέματα που αφορούν την ΕΒΕ, μέσω των διεθνών οργανισμών με στόχο επίτευξη δείκτη ΕΒΕ πολύ μεγαλύτερου του 1.

Πρόσκληση εγγραφής νέων μελών και χορηγών

Το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ. βασίζεται πρωτίστως στις συνδρομές των μελών του, τα οποία παράλληλα επιλαμβάνονται προαιρετικώς και αφιλοκερδώς του έργου αυτού. Το γεγονός αυτό εξασφαλίζει την ανεξαρτησία καθώς και την ελεύθερη καιαξιόπιστη εκφορά λόγου, δίχως τους περιορισμούς και τις δεσμεύσεις που επιβάλλουν οι οικονομικές εξαρτήσεις. Δεδομένου ότι εν μέσω της οικονομικής κρίσεως, η επιβίωση και η αυτονομία του Ινστιτούτου βασίζεται στα μέλη του, γίνεται έκκληση προς αυτά, όπως πέραν της συνεπούς ανταποκρίσεώς των στις ετήσιες συνδρομητικές τους υποχρεώσεις, προτείνουν προς εγγραφή έως το τέλος του τρέχοντος έτους, τουλάχιστον ένα κατάλληλο υποψήφιο μέλος.

Το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ προτρέπει κάθε ευαισθητοποιημένη επιχείρηση, εταιρεία και φορέα να πυκνώσει τις τάξεις των χορηγών του, εγγυώμενο ότι η χορηγία θα αξιοποιηθεί κατά τον βέλτιστο τρόπο για τους σκοπούς του Ινστιτούτου που αποβλέπουν στην ανάδειξη κάθε θέματος (εσωτερικού ή εξωτερικού) εθνικού ενδιαφέροντος, προς παροχή συμβουλευτικής συνδρομής σε κέντρα λήψεως αποφάσεων, καθώς και προς ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης

Αγαπητοί φίλοι και χορηγοί, υποστηρίξτε την προσπάθειά μας με την εγγραφή σας, ως μέλη του Ινστιτούτου, προκειμένου να μοιρασθείτε μαζί μας τις προτάσεις και τις ιδέες σας για την περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του. Δύνασθε παράλληλα να επωφεληθείτε μια σειράς προνομίων που συνεχώς εμπλουτίζουμε, όπως:

- **συμμετοχή σε ημερίδες, συνέδρια, παρουσιάσεις, επισκέψεις.**
- **ευκαιρίες για εθνική και κοινωνική προσφορά**
- **πρόσβαση σε παρουσιάσεις και ενημερώσεις αξιόλογων επιστημόνων και προσωπικοτήτων**
- **ευκαιρίες κοινωνικών συναναστροφών και συνδέσεων με άτομα κοινών ενδιαφερόντων**
- **ευκαιρίες προβολής των δραστηριοτήτων σας μέσω του περιοδικού και της ιστοσελίδας μας**
- **ευκαιρίες συμμετοχής σε ανταλλαγές επισκέψεων με άλλα συναφή εθνικά&ευρωπαϊκά ιδρύματα.**

Αγαπητοί φίλοι και δυνητικοί χορηγοί του Ινστιτούτου μας, να είσθε βέβαιοι ότι η εγγραφή και η χρηματική συνδρομή σας (Ετήσια συνδρομή: Μέλη 50€, απλοί συνδρομητές του περιοδικού 20€, Χορηγοί από 500€), αποτελούν ορθή επένδυση για εσάς αλλά κυρίως για την ελπίδα όλων να μεταβάλλουμε ενεργά την χώρα μας σε αυτό που ονειρευόμαστε και όχι σε αυτό που ζούμε.

Το Δ.Σ του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ

Του Κυρίου Γεωργίου Ε. Δουδούμη
Οικονομολόγου-Συγγραφέως
Αθήνα, 18 Μαρτίου 2014

Ασχολούμενοι την τελευταία πενταετία εντονότατα με την αντιμετώπιση του σύνθετου οικονομικού μας προβλήματος έχουμε απομακρυνθεί από τα δρώμενα στα Βαλκάνια, ενώ παράλληλα είναι εμφανής η έλλειψη ελληνικής στρατηγικής για την αντιμετώπιση των προκλήσεων, τόσο σε σχέση με τα εθνικά μας θέματα στον βαλκανικό χώρο, όσο και σε σχέση με τις διεθνείς εξελίξεις που διαγράφονται στα Βαλκάνια και γύρω από αυτά στο πλαίσιο των εσωτερικών ευρωπαϊκών διεργασιών, αλλά και στο πλαίσιο της αντι παράθεσης, οικονομικής κυρίως, σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η δεκαετία που διανύουμε βρίσκει παγιωμένες τις αλλαγές που προέκυψαν στα Βαλκάνια με την κατάρρευση του κομμουνισμού, οι οποίες προσανατόλισαν τις πολιτικές των κυβερνήσεων των βαλκανικών κρατών, παλαιών και νέων, σύμφωνα με το πνεύμα που έχει εμπεδώσει η πεντηκονταετής και πλέον πορεία της Ευρ. Ένωσης, αλλά και σύμφωνα με τις υποδείξεις του νατοϊκού κατεστημένου, που προέκυψε ως επικυρίαρχος παράγοντας, όσον αφορά τους τομείς άμυνας και ασφάλειας.

Η Ελλάς απέκτησε αντί της τέως Γιουγκοσλαβίας των 23 εκ. κατοίκων έναν από άποψη μεγέθους πληθυσμού πιο βολικό γείτονα μόλις δύο εκ. κατοίκων, ενώ οι άλλοι δύο ευρωβαλκανικοί γείτονές μας, η Βουλγαρία και η Αλβανία υστερούν επίσης σημαντικά σε μέγεθος πληθυσμού έναντι της Ελλάδος.

Τα νέα Βαλκάνια απέκτησαν εκτός από ανοικτά σύνορα αρκετά νέα χαρακτηριστικά, που προσέδωσαν στις τέως κομμουνιστικές βαλκανικές χώρες νέες ταυτότητες, γενικώς πιο συμβατές με τις ελληνικές προσδοκίες, όσον αφορά τις μελλοντικές διμερείς μας σχέσεις με αυτές και με το μέλλον των Βαλκανίων γενικότερα.

Στα ανατολικά μας η μη φίλη, αλλά τυπικά σύμμαχος, εθνικιστική Τουρκία φρόντισε να επωφεληθεί άμεσα από τη νέα τάξη πραγμάτων στα Βαλκάνια και με ούριο ατλαντικό άνεμο ανέπτυξε μια περιφερειακή εθνική στρατηγική με κύριο χαρακτηριστικό την πρόθεσή της, αξιοποιώντας το ισλαμικό της χαρτί, να περικυκλώσει την Ελλάδα και να την πλήξει όταν θεωρήσει τον χρόνο κατάλληλο δεδομένου ότι οι επεκτατικές της προτεραιότητες αφορούν ελληνικό νησιωτικό χώρο και τη δυτική Θράκη.

Η ελληνική διπλωματία έδειξε και συνεχίζει να δείχνει, ότι δεν έχει αντιληφθεί το βάθος των αλλαγών που έχουν πραγματοποιηθεί στις τρεις βόρειες γειτονικές μας χώρες και συμπεριφέρθηκε προς αυτές έχοντας περισσότερο κατά νου την παλιά κομμουνιστική ταυτότητά τους και λιγότερο την επιθυμία τους να αντιμετωπιστούν επί ίσοις όροις από την υπερέχουσα κοινωνικά, οικονομικά και σε επίπεδο διεθνούς status Ελλάδα. Ακόμη και η συμπεριφορά των Ελλήνων επιχειρηματιών που εγκαταστάθηκαν αμέσως μετά τις καθεστωτικές αλλαγές στις βαλκανικές χώρες και οι οποίοι ήταν ουσιαστικά «το πρώτο ζωντανό δείγμα» της σύγχρονης Ελλάδος εκεί, ήταν υπερφίαλη συμπεριφορά νεόπλουτων και μάλιστα απέναντι σε ανθρώπους νεόπτωχους με καταπιεσμένη ψυχολογία.

Η σύγχρονη «ισχυρή Ελλάδα» των δανεικών άφησε τον χρόνο να κυλίσει κάνοντας μόνο αποσπασματικές κινήσεις που δεν αποτελούσαν κάποια συγκεκριμένα βήματα ελληνικής εθνικής στρατηγικής, αλλά συνιστούσαν περισσότερο αρωγή σε «μεγάλους φίλους» προκειμένου να τοποθετηθούν οι νέες βαλκανικές κυβερνήσεις σε «σωστή τροχιά». Δυστυχώς, η κάθε «σωστή τροχιά» στην οποία ωθούσαμε και εμείς κατ' επιθυμίαν τρίτων την εκάστοτε βαλκανική κυβέρνηση δεν εξυπηρετούσε υποχρεωτικά και τα ελληνικά συμφέροντα και δεν ήταν λίγες οι φορές που δόθηκε προτεραιότητα σ τα «συμμαχικά» συμφέροντα, ενώ δεν προσεγγίστηκε δεόντως η άλλη πλευρά για προώθηση αμοιβαίων διμερών συμφερόντων.

Έστω και αργά, με τμήμα του Ελληνισμού στην Κύπρο υπό κατοχή και με ένα αυθάδες casus belli να μην αφήνει αμφιβολίες για τις προθέσεις του πονηρού Ανατολίτη, πρέπει να αποφασίσουμε τι μας συμφέρει μακροχρονίως μια και οι γειτονικές μας χώρες βορείως των συνόρων μας δεν πρόκειται να μεταφερθούν στη Λατινική Αμερική και προβλέπεται να παραμείνουν γειτονικές μας όσο θα υπάρχει ο πλανήτης μας, τουλάχιστον με τη σημερινή του μορφή.

Αξιολογώντας τα σημερινά δεδομένα με βασικά κρίσιμα στοιχεία τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά των γειτονικών μας λαών καταλήγουμε σε θετικά συμπεράσματα, όσον αφορά τη δυνατότητα της Ελλάδος να προσεγγίσει επιτυχώς τη Βουλγαρία και την Αλβανία και υπό αυστηρές προϋποθέσεις την ΠΓΔΤΜ, ώστε να καταλήξουμε μετά από συστηματική και επίμονη προσπάθεια σε εδραίωση αξιόπιστων φιλικών και συμμαχικών σχέσεων και με τις τρεις αυτές χώρες, οι οποίες ως άμεσα συνορεύουσες με την Ελλάδα έχουν για μας αυξημένο ειδικό βάρος σε σχέση με τις υπόλοιπες βαλκανικές χώρες.

Πιο σημαντική για την ασφάλειά μας προβάλλει μια ενδεχόμενη συμμαχία με την Βουλγαρία δεδομένου ότι και οι δύο ορθόδοξες χώρες συνορεύουν άμεσα με την ισλαμική Τουρκία, η οποία τις κράτησε στην οθωμανική υπανάπτυξη για περίπου επί μισή χιλιετία, ανάλογα με την περιοχή, αποψιλώνοντάς τες και πληθυσμιακά λόγω σφαγών και παιδομαζώματος. Πρόσθετα και οι δύο χώρες έχουν συμπαγή μουσουλμανική μειονότητα, στην οποία οι Τούρκοι έχουν καταφέρει να συμπεριλάβουν Πομάκους και Ρομά.

Ουσιαστικά διμερή προβλήματα δεν υφίστανται

πλέον μεταξύ Ελλάδος και Βουλγαρίας. Η όποια αντιπαλότητα μεταξύ των δύο χωρών εντοπίζεται σε αρνητικά αποθέματα ψυχικού φορτίου λόγω ιστορικών γεγονότων. Ήδη το 1976 ο Τ. Ζίβκωφ επισκεπτόμενος την Ελλάδα είπε, ότι η Βουλγαρία δεν είχε «καμία εδαφική αξίωση προς οποιαδήποτε βαλκανική χώρα συμπεριλαμβανομένης και της γειτονικής Ελλάδος».

Μια ενδεχόμενη συμμαχία με την Βουλγαρία λογικά θα είναι επιθυμητή και από την Ελλάδα και από την Βουλγαρία δεδομένου ότι πρόσθετα στα ανωτέρω αντιμετωπίζουν και οι δύο χώρες οξύτατο δημογραφικό πρόβλημα, τόσο αριθμη- τικό, εφόσον οι πληθυσμοί τους μειώνονται, όσο και ποιοτικό, εφόσον ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού και των δύο χωρών είναι άνω των 65 ετών, σε αντίθεση με τον πληθυσμό της Τουρκίας που αυξάνεται ραγδαίως και ένα μεγάλο ποσοστό του είναι κάτω των 15 ετών, ενώ οι άνω των 65 ετών αποτελούν ένα πολύ μικρό ποσοστό.

Η συμμαχία των δύο χωρών κατά τον Πρώτο Βαλκανικό Πόλεμο θα πρέπει να πείσει για τις δυνατότητες που μπορεί να προσφέρει μια σημερινή συμμαχία. Ένα άλλο κοινό σημείο της Ελλάδος και της Βουλγαρίας, κρατώνμελών της Ευρ. Ένωσης, αποτελεί η επιθετική ισλαμική δράση της Τουρκίας, που αποβλέπει μακροχρονίως σε εδαφικά κέρδη στις περιοχές των δύο χωρών στις οποίες διαβιούν τουρκογενείς πληθυσμοί.

Ιδιαίτερα επιθετική εμφανίζεται η δράση του τουρκικού προξενείου στην Κομοτηνή, που ενθαρρύνεται από την αδράνεια των ελληνικών κυβερνήσεων.

Πρόσθετο κοινό σημείο της Ελλάδος και της Βουλγαρίας συνιστά η αντίθεσή τους στη «μακεδονική» πολιτική που έχουν ακολουθήσει όλες οι κυβερνήσεις της ΠΓΔΤΜ με αποκορύφωμα τον σημερινό πρωθυπουργό της χώρας των αγαλμάτων, ο οποίος έχει πολλαπλώς εκτραπεί και έχει εκνευρίσει τόσο τους πολιτικούς του αντιπάλους όσο και μεγάλο μέρος του πληθυσμού της ΠΓΔΤΜ.

Με μια πιο ισορροπημένη κυβέρνηση στη συγκεκριμένη χώρα θεωρείται πιθανόν να ξεπεραστεί με λιγότερη δυσκολία το θέμα της ονομασίας της, κάτι που θα άνοιγε το πεδίο για πολύ στενή και χωρίς σύννεφα συνεργασία των δύο χωρών, η οποία δεν θα άφηνε περιθώρια για τουρκικές αρνητικές εμπλοκές.

Όσον αφορά την Αλβανία, προσφέρεται άνετα για στρατηγική συμμαχία δεδομένου ότι ήδη οι σχέσεις Ελλάδος – Αλβανίας διαθέτουν αρκετά ερείσματα ιδιαίτερα αξιοποιήσιμα.

Πέραν του γεγονότος ότι οι Έλληνες συνιστούν τη μεγαλύτερη μειονοτική ομάδα στην Αλβανία, η συγγένεια μεταξύ των Ελλήνων και των Αλβανών είναι οφθαλμοφανής. Υπενθυμίζεται, ότι οι σημερινοί εθνικοί διαχωρισμοί, που αποτελούν χαρακτηριστικά στοιχεία των εθνικών βαλκανικών κρατών μετά την απαλλαγή των αντίστοιχων περιοχών από τον τουρκικό ζυγό, δεν υπήρχαν επί τουρκο κρατίας. Τότε υπήρχαν οι Μουσουλμάνοι στη μια μεριά και οι Χριστιανοί στην άλλη. Η γλώσσα της εκκλησίας ήταν η ελληνική και δεδομένου επίσης ότι η αλβανική γλώσσα ήταν μόνο προφορική, είναι σαφές ότι οι μορφωμένοι Αλβανοί χρησιμοποιούσαν γραπτώς μόνο την ελληνική γλώσσα, την οποία φυσικά και μιλούσαν.

Όπως αναφέρουν οι Αλβανοί ιστορικοί S. Pollo και A. Puto, το 1878 στα τρία πιο πολιτισμένα σαντζάκια της περιοχής (Αργυροκάστρου, Βερατίου και Αυλώνα) υπήρχαν 163 ελληνικά σχολεία, 80 τούρκικα και κανένα αλβανικό. Επίσης το εμπόριο χρησιμοποιούσε για αιώνες την ελληνική γλώσσα με αποτέλεσμα μεγάλο μέρος του πληθυσμού να είναι ουσιαστικά δίγλωσσοι.

Ως εκ τούτου, η ελληνική γλώσσα, ως σημαν τικότερος συνδετικός κρίκος των Ελλήνων και συγχρόνως «σήμα κατατεθέν» του ελληνικού πολιτισμού, σφυρηλάτησε τις συνειδήσεις, αλλά και τις συγγενικές σχέσεις, στις συγκεκριμένες ακριτικές περιοχές του βόρειου Ελληνισμού.

Είναι ευρύτερα αποδεκτό, ότι όλη η περιοχή νοτίως του ποταμού Σκούμπη (Γενούσου) είχε επί πολλούς αιώνες χαρακτήρα ελληνικό. Ακριβώς πάνω στην ιδιαιτερότητα αυτή βασίστηκε και η προσπάθεια δημιουργίας κοινού κράτους όταν τον χειμώνα του 1877-1878 έγιναν στην Κωνσταντινούπολη σχετικές επαφές. Η επ' αυτού γραμμή της κυβέρνησης του Χ. Τρικούπη ήταν ο σχηματισμός δυαδικής μοναρχίας.

Οι εξελίξεις στα Βαλκάνια λόγω του μακεδονικού προβλήματος δεν ευνόησαν κάποια θετική έκβαση των προσπαθειών με αποτέλεσμα η Αλβανία να πάρει τον δικό της εθνικό δρόμο, που οδήγησε στην κήρυξη της ανεξαρτησίας της το 1912.

Σήμερα οι σύγχρονοι Αλβανοί μετανάστες στην Ελλάδα έχουν αποδείξει ότι μπορούν να ενσωματωθούν ομαλά στην ελληνική κοινωνία και να αποτελέσουν δημιουργική γέφυρα αλληλεγγύης μεταξύ των δύο χωρών.

Το ότι υπάρχουν αγκάθια στις σημερινές σχέσεις δεν σημαίνει ότι πρέπει αυτά να αφεθούν να δηλητηριάσουν ολόκληρο το πλέγμα των διμερών μας σχέσεων. Αντίθετα, θεωρείται επιβεβλημένο να γίνει προσπάθεια μέσα σε ένα θετικό κλίμα συνεργασίας, ώστε τα υπάρχοντα αγκάθια να πάψουν να υφίστανται.

Οι σημερινές συνθήκες, με την Αλβανία να είναι μέλος του ΝΑΤΟ και ουσιαστικά υποψήφια χώρα για να ενταχθεί στην Ευρ. Ένωση, ευνοούν μια ενδεχόμενη προσπάθεια δημιουργίας στρατηγικής συμμαχίας μεταξύ Ελλάδος και Αλβανίας.

Η Ελλάς έχει συμφέρον, όχι μόνο να αποτρέψει τις τουρκικές προσπάθειες να δημιουργηθεί επικίνδυνη εχθρική ατμόσφαιρα γύρω της, αλλά να δημιουργήσει συμμαχικά μέτωπα που θα είναι αποτρεπτικά των δόλιων τουρκικών προσπαθειών. Άλλωστε, το πρόσφατο και με υπερατλαντικές προτροπές ειδύλλιο μεταξύ Τουρκίας και Σερβίας πρέπει να διώξει κάποιες μονομερείς εμμονές και διπλωματικές φαντασιώσεις, ώστε να αποφεύγονται συναισθηματισμοί που δεν συνηγορούν υπέρ της προσπάθειας δημιουργίας συμμαχίας με την Αλβανία ή/και την Βουλγαρία και να δίνεται αποκλειστικά προτεραιότητα στο εθνικό συμφέρον. Οι φιλίες είναι κατάλληλες για τις προσωπικές σχέσεις, τα κράτη όμως πρέπει να πορεύονται με βάση το συμφέρον.

Πρόσθετα, το αλβανικό χαρτί εκτός από αξιοποίηση των διμερών σχέσεων προσφέρεται όπως και το βουλγαρικό και για χρήση επίλυσης επ' ωφελεία μας του προβλήματος που αντιμετωπίζουμε με την ΠΓΔΤΜ δεδομένου ότι οι σημερινές πολιτικές τριβές μεταξύ Αλβανών και Σλάβων στην εν λόγω χώρα εκτιμάται ότι θα λάβουν εκ νέου συγκρουσιακή μορφή, όταν η δυναμική του δημογραφικού προβλήματος στην περιοχή σε συνδυασμό με τις εκεί οικονομικοκοινωνικές συνθήκες φθάσει σε ένα κρίσιμο σημείο.

Τέλος, ακόμη και ως αγορές η Αλβανία και η Βουλγαρία μας συμφέρει να διάκεινται φιλικά προς την Ελλάδα δεδομένου του συγκριτικού πλεονεκτήματος που διαθέτουμε λόγω της άμεσης γειτνίασης. Ήδη το 2009 (πριν την κρίση) η αξία των ελληνικών εξαγωγών στην Αλβανία είχε φθάσει στα 515 εκ. ευρώ και το 2012 η αντίστοιχη αξία ξεπέρασε τα 415 εκ. ευρώ, ενώ η αξία των ελληνικών εξαγωγών το 1991 έφθανε μόλις στα 12 εκ. δολλάρια. Αντίστοιχα, η Βουλγαρία ήταν το 2012 ο τέταρτος προορισμός των ελληνικών εξαγωγών και η αξία τους ξεπέρασε το 2012 το 1,5 δισ. ευρώ, ενώ το 1990 είχε φθάσει μόλις στα 53 εκ. δολλάρια.

Εκτός των διμερών σχέσεων και οι πολυμερείς σχέσεις σε βαλκανικό επίπεδο έχουν πολλές πτυχές που μπορούν να καλλιεργηθούν θετικά και αποτελεσματικά με εξειδικευμένα εργαλεία, δηλαδή με θεσμούς που όχι μόνο δεν θα θίγουν, αλλά θα διευκολύνουν την εντός της Ευρ. Ένωσης αλληλοπροσέγγιση των βαλκανικών κρατών προκειμένου να οδηγηθούν σε επιτυχία συγκροτημένες προσπάθειες εφαρμογής μιας στρατηγικής για τα Βαλκάνια, που θα επιτρέψει μια πιο ακίνδυνη πορεία της Ελλάδος προς το μέλλον.

Με σκοπό την σε μακροχρόνια βάση προώθηση της ενδοβαλκανικής συνεργασίας προκειμένου να εξυπηρετηθούν τα μακροχρόνια ελληνικά οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα, πρέπει να ληφθούν πρωτοβουλίες για τη δημιουργία διαβαλκανικών θεσμών, που θα δημιουργήσουν προϋποθέσεις συντονισμένης ανάπτυξης και αλληλοϋποστήριξης.

Η Ελλάς έχει συμφέρον να υφίστανται διευρυμένα βαλκανικά συμφέροντα εντός της Ευρ. Ένωσης, που θα της επιτρέπουν να υπολογίζει σε μία πιο αλληλέγγυα δυτική Ευρώπη, αλλά και σε μία ουσιαστικότερη βαλκανική αλληλεγγύη. Ως εκ τούτου, έχει κάθε λόγο να επιδιώξει μία ομοιογενή, συλλογική βαλκανική παρουσία στο πλαίσιο της Ευρ. Ένωσης.

Η ελληνική παρουσία στις πρώην κομμουνιστικές χώρες των Βαλκανίων έχει κάνει στην τελευταία εικοσαετία τα απαραίτητα βήματα και έχει δημιουργήσει σε αυτές ικανοποιητικά ερείσματα. Σήμερα χρειάζεται μία ελληνική πρωτοβουλία, που θα επιτρέψει την ανάπτυξη της Ελλάδος μέσα απότην ανάπτυξη των Βαλκανίων.

Από το 1990 μέχρι σήμερα οι εξαγωγές της Ελλάδος στα Βαλκάνια έχουν πολλαπλασιασθεί αποδεικνύοντας ότι η Ελλάς διαθέτει στον βαλκανικό στίβο του διεθνούς εμπορίου ένα σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα σε σχέση με τους ανταγωνιστές της.

Από την άλλη πλευρά, η ένταξη χωρών της Κεντρικής Ευρώπης (κυρίως της Πο λωνίας, της Τσεχίας και της Ουγγαρίας) στην Ευρ. Ένωση οδήγησε, λόγω της γεωγραφικής θέσης και των οικονομικών δυνατοτήτων τους, σε αύξηση του μεριδίου τους στις εισαγωγές των πλουσίων χωρών-μελών της Ευρ. Ένωσης, με συνέπεια η ανάγκη για εξασφάλιση νέου πεδίου ανάπτυξης των ελληνικών εξαγωγών σε περιοχές που μπορούν αυτές να ευδοκιμήσουν να είναι πιο επιτακτική.

Μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, τόσο λόγω επενδύσεων που θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, όσο και λόγω του αυξανόμενου τουριστικού ρεύματος προς την περιοχή, η αγοραστική δύναμη των Βαλκάνιων καταναλωτών εκτιμάται ότι θα αυξηθεί προς όφελος του ελληνικού τουρισμού και της ελληνικής βιομηχανίας, εφόσον αυτή θα καλύπτει ένα σημαντικό μέρος των αναγκών, κυρίως καταναλωτικών, της περιοχής. Η αναβάθμιση του ελληνικού ενδιαφέροντος για τη βαλκανική αγορά εκτιμάται ότι πρέπει να αποτελέσει κύριο κεφάλαιο στο πλαίσιο της προτεινόμενης ελληνικής στρατηγικής για τα Βαλκάνια.

Η Προστασία των Ομοεθνών στο Διεθνές Δίκαιο

Του Κυρίου Παύλου Φωτίου
Καθηγητού Διεθνούς Δικαίου

Με αφορμή τα γεγονότα στην Ουκρανία, και ιδιαίτερα στην Κριμαία, καθώς η Ρωσία επικαλέσθηκε την ανάγκη επεμβάσεως για «προστασία των ομοεθνών» της, αποστέλλοντας στρατεύματα για να αποτρέψουν ενδεχόμενη απειλή, ή την χρήση ένοπλης βίας, από πλευράς των Ουκρανικών Ενόπλων Δυνάμεων, εναντίον των «πολιτών», εάν προχωρούσαν σε τέτοιες ενέργειες για να αποτραπεί η εξαγγελία από τις τοπικές Αρχές της αναγνωρισμένης από το Ουκρανικό Σύνταγμα Αυτόνομης Δημοκρατίας Κριμαίας, μέσω τοπικού δημοψηφίσματος, απόσχισης της περιοχής και η προσάρτηση της στην Ρωσική Ομοσπονδία (όπως και τελικώς έγινε), άνοιξε συζήτηση, εάν υπάρχει στο διεθνές δίκαιο, συμβατικά ή εθιμικά, θεμελιωμένο και νόμιμο δικαίωμα των Κρατών, να επεμβαίνουν για να προστατεύσουν «ομοεθνείς» τους, σε περιοχές κυριαρχίας εκτός της εθνικής τους δικαιοδοσίας.

Τα γεγονότα όπως εξελίχθηκαν στην Ουκρανία, με τις εσωτερικές ταραχές και το πολιτικό της πρόβλημα, καθώς και η εμπλοκή Κρατών της διεθνούς κοινότητος στις εσωτερικές της υποθέσεις, παρουσιάζουν επίσης ενδιαφέρον, και αποτελούν επίσης μεγάλη πρόκληση για διεθνολογική θεωρητική ανάλυση. Αλλά η περίπτωση της επεμβάσεως για την «προστασία των ομοεθνών», όπως διακηρύχθηκε από την Ρωσική Ομοσπονδία, για να εισβάλει στην Κριμαία, είναι από τα περισσότερο ομιχλώδη στον χώρο του διεθνούς δικαίου ζήτημα, γιατί περιπλέκει την διαχωριστική γραμμή που υπάρχει για την μετάβαση από το διεθνές δίκαιο της ειρήνης, στο διεθνές δίκαιο των ενόπλων συγκρούσεων, αλλά και μεταξύ των δύο κλάδων αυτού, ήτοι το δίκαιο που ισχύει προ της ενάρξεως των εχθροπραξιών και εκείνο που εφαρμόζεται ως ανθρωπιστικό δίκαιο, αμέσως με την έναρξη του πολέμου.

Πέραν όμως της διακηρύξεως της Ρωσίας ότι επεμβαίνει για την «προστασία των ομοεθνών» της στην Κριμαία είναι φερ΄ ειπείν, πολύ σοβαρό διεθνοδικαιϊκό ζήτημα και η αιφνίδια μετακίνηση και παραμονή των Ρωσικών Ενόπλων Δυνάμεων, στο έδαφος της Ουκρανίας, χωρίς την άδεια, ή την πρόσκληση της νόμιμης Ουκρανικής Κυβερνήσεως, γιατί σύμφωνα με όσα ισχύουν στο διεθνές δίκαιο, η μετακίνηση και παραμονή αυτή χωρίς άδεια ή πρόσκληση, ισοδυναμεί με «επίθεση» της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

Για το ζήτημα όμως αυτό, γεννάται και το ερώτημα «επίθεση» σε ποιο Κράτος, αφού η περιοχή της Κριμαίας, όπου εγκαταστάθηκαν οι ρωσικές δυνάμεις, αποτελούσε συνταγματικά αναγνωρισμένη Αυτόνομη Δημοκρατία, μέσα στο έδαφος της Ουκρανικής Δημοκρατίας, της οποίας από την άλλη πλευρά, την εδαφική ακεραιότητα είχε εγγυηθεί και η ίδια η Ρωσία, που τελικώς επενέβη στρατιωτικά για να προστατεύσει, όπως επικαλέστηκε τους «ομοεθνείς» της στην Κριμαία και όχι σε άλλη περιοχή, και οι ένοπλες δυνάμεις αφίχθηκαν κατόπιν προσκλήσεως του τοπικού Πρωθυπουργού της Κριμαίας, όταν εκείνος και η τοπική Βουλή ζήτησαν επισήμως την Ρωσική επέμβαση.

Από μια άλλη διεθνοδικαιϊκή οπτική επίσης, μπορεί να τεκμηριωθεί ότι η ρωσική επέμβαση στο έδαφος της Ουκρανίας και συγκεκριμένα στην Αυτόνομη Κριμαία, δεν αποτελεί «επίθεση» στην Ουκρανία. Και αυτό γιατί υπήρξε η ανωτέρω αίτηση του Πρωθυπουργού της Κριμαίας και συγχρόνως επικρατούσε ο φόβος από την εσωτερική πολιτική κατάσταση σε αρκετές περιοχές της Ουκρανίας, όπως εξελισσόταν με ταραχές και βιαιότητες. Παράλληλα, υπήρχε και η έκρυθμη πολιτική κατάσταση, η οποία είχε, προδήλως μάλιστα, και την ξένη υποστήριξη και υποκίνηση σε εξέγερση σε μερίδα του ουκρανικού Λαού στο Κίεβο, και σε συγκεκριμένες πόλεις, εναντίον του νομίμου και δημοκρατικά εκλεγμένου Προέδρου της Ουκρανίας. Συνεπώς όλα αυτά τα γεγονότα, αφήνουν επομένως ανοικτό προς συζήτηση το ζήτημα της ρωσικής «επιθέσεως», γιατί είναι αμφίβολο εάν η κατάληψη της εξουσίας, όπως έγινε, και ο σχηματισμός της μεταβατικής Ουκρανικής Κυβερνήσεως, την νομιμοποιεί έναντι της διεθνούς κοινότητος, πλην των Ευρωπαϊκών Κρατών και του ΝΑΤΟ, που της προσέφεραν πολιτική κάλυψη. Και ήταν αυτή η μεταβατική όπως προέκυψε Κυβέρνηση της Ουκρανίας, που κατήγγειλε την Ρωσική μετακίνηση στρατευμάτων ως «επίθεση» και ως ωμή και παράνομη επέμβαση της Ρωσίας στα εσωτερικά του Ουκρανικού Κράτους, Κυβέρνηση όμως, η οποία προήλθε πραξικοπηματικά, και δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένο ότι η Κυβέρνηση αυτή διέθετε την αποδοχή της πλειοψηφίας του ουκρανικού Λαού, ώστε να αποτελεί το καθοριστικό τεκμήριο της αναγνωρίσεως από την διεθνή κοινότητα στο σύνολο της. Παράλληλα, ο εκλεγμένος δημοκρατικά Πρόεδρος της Ουκρανίας, που κηρύχθηκε έκπτωτος, επικαλούμενος κίνδυνο της ζωής του, αποχώρησε αιφνιδίως από το Κράτος του, για να φιλοξενηθεί στην συνέχεια στην Ρωσία, ήταν και εκείνος που ως ο νόμιμος συνταγματικά Πρόεδρος, ζήτησε την Ρωσική επέμβαση, γιατί η κατάληψη της εξουσίας από τους αντιπολιτευόμενους την κυβέρνηση του, είχαν έξωθεν οικονομική και παραστρατιωτική υποστήριξη, κατάσταση που στο διεθνές δίκαιο νομιμοποιεί την αίτηση συνδρομής από άλλο Κράτος για να καταστείλει την εξέγερση, αλλά και αυτός το έπραξε τελικώς μόνος του, χωρίς να έχει την έγκριση, ή την εξουσιοδότηση από την συντεταγμένη τάξη της Ουκρανίας.

Ακόμη, τέλος, και το γεγονός ότι οι Ρωσικές Ένοπλες Δυνάμεις εισήλθαν στην Κριμαία, μπορεί βέβαια αναίμακτα, εισήλθαν χωρίς να φέρουν τα διακριτικά του τακτικού στρατού της Ρωσικής Ομοσπονδίας, όταν όμως προηγουμένως η Ρωσική Κυβέρνηση, είχε διακηρύξει πως οι Ένοπλες Δυνάμεις της θα επέμβουν για να προστατεύσουν τους ρώσους ομοεθνείς τους στην Κριμαία, οπότε δημιουργείται, για το διεθνές δίκαιο, ένα άλλο πολύ σοβαρό για ανάλυση ζήτημα, αφού οι ρωσικές αυτές δυνάμεις χωρίς διακριτικά, αιχμαλώτισαν και εγκλώβισαν ουκρανούς στρατιωτικούς και κατέλαβαν ναυτικές και αεροπορικές εγκαταστάσεις και μονάδες του ουκρανικού πολεμικού ναυτικού και της πολεμικής αεροπορίας .

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι, η θεωρητική ανάλυση μπορεί να προσφέρεται για ενημέρωση επί των πτυχών κάθε διεθνοδικαιϊκού ζητήματος, αλλά το σημαντικότερο είναι πώς αντιλαμβάνονται και συμπεριφέρονται τα Κράτη με την πρακτική τους πάνω σε αυτά τα ζητήματα. Όπως είναι γνωστό, οι κανόνες του διεθνούς δικαίου πρωτίστως δημιουργούνται, θεμελιώνονται και ερμηνεύονται με την ομοιόμορφη και σε βάθος χρόνου πρακτική των Κρατών, δηλαδή μέσω των διεθνών ενεργειών τους, οι οποίες γίνονται με τεκμήριο ότι τα Κράτη συμπεριφέρονται με επίγνωση πως αυτό που πράττουν είναι δίκαιο και νόμιμο και ότι έτσι αναγνωρίζεται από την πλειονοψηφία της διεθνούς κοινότητος, είτε εμπράκτως, είτε σιωπηρά με την ανοχή της, ή μπορεί οι ενέργειες τους, να έχουν κριθεί ως νόμιμες και από διεθνή δικαιοδοτικά όργανα.

Όταν λοιπόν η συζήτηση αφορά το νόμιμο ή όχι, το πως και πότε, το από ποιον και γιατί, δικαίωμα επεμβάσεως για την «προστασία των ομοεθνών» (protection of nationals), επιβάλλεται να διευκρινισθεί ότι, στην διεθνή πεποίθηση ως «ομοεθνής» θεωρείται ο «πολίτης» (citizen), που φέρει αναγνωρισμένη και πιστοποιημένη ιθαγένεια ενός Κράτους. Γιατί είναι διαφορετικό το νόημα του εθνολογικού στοιχείου, που περιέχει μεν τον χαρακτηρισμό του ομοεθνούς, αλλά καθόσον σχεδόν όλα τα Κράτη της διεθνούς κοινότητος είναι πολυεθνικά, ο όρος «ομοεθνής» (national), καίτοι έχει επικρατήσει και χρησιμοποιείται διεθνώς δεν αντικρίζεται με την έννοια του έθνους (ethnocity), αφού άλλωστε και η πλειονότητα των περιστατικών που έχουν καταγραφεί ως επέμβαση για την «προστασία ομοεθνών» αναφέρεται και αφορά μόνο στους «πολίτες» του Κράτους που ενήργησε.

Θα πρέπει να επισημανθεί όμως, ότι από τις καταγεγραμμένες από το διεθνές δίκαιο 27 περιπτώσεις επεμβάσεως Κρατών (από το 1946 έως σήμερα), για «προστασία των ομοεθνών», οι επεμβάσεις της Ρωσίας στην Γεωργία για την Νότια Οσετία το 2008, η πρόσφατη επέμβαση στην Κριμαία, καθώς και η Τουρκική εισβολή στην Κύπρο το 1974, έγιναν για την κυριολεξία του όρου «ομοεθνής» και όχι για τους «πολίτες» του Κράτους τους, αφού στις τρεις αυτές περιπτώσεις οι «ομοεθνείς» ήταν πολίτες άλλου Κράτους.

Αντιθέτως, στις υπόλοιπες (καταγεγραμμένες έως σήμερα από το 1946), 24 περιπτώσεις επεμβάσεως, τα Κράτη (ΗΠΑ, Μ. Βρετανία, Γαλλία, Βέλγιο, Ισραήλ και Αίγυπτος), καίτοι χρησιμοποιήθηκε η διατύπωση περί προστασίας των ομοεθνών, ενήργησαν για την προστασία των «πολιτών» τους (και σε ορισμένες περιπτώσεις μάλιστα, προστατεύτηκαν και «πολίτες» άλλων Κρατών, που είχαν ζητήσει την συνδρομή των επεμβαινόντων Δυνάμεων).

Στο διεθνές δίκαιο, δεν υπάρχει συγκεκριμένος συμβατικός κανόνας, αλλά και δεν έχει αναπτυχθεί ούτε ανάλογος εθιμικός, που να αναγνωρίζει σε Κράτος το δικαίωμα επεμβάσεως σε άλλο Κράτος, για την «προστασία ομοεθνών» του. Από την άλλη όμως, τα Κράτη, σε όσες περιπτώσεις έχουν ενεργήσει τοιουτοτρόπως, επικαλούνται την άμεση και επιτακτική ανάγκη προστασίας της ζωής και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των «πολιτών» τους, ώστε να προχωρούν στην πρακτική της ενόπλου επεμβάσεως στο έδαφος ξένου Κράτους, καίτοι αυτό απαγορεύεται ρητά από θεμελιώδη κείμενα της Γενικής Συνελεύσεως του ΟΗΕ, και τον κανόνα αναγκαστικού δικαίου που δημιουργείται από το άρθρο 2(4) του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ, περί αποφυγής χρήσεως απειλής, ή ένοπλης δυνάμεως, κατά της εδαφικής ακεραιότητας άλλου Κράτους.
Έτσι λοιπόν τα Κράτη, με επίγνωση τους αποκλίνουν από την τήρηση του θεμελιώδη αυτού κανόνα, και όπως επικαλούνται και επιχειρηματολογούν οι θεωρητικοί του διεθνούς δικαίου, το κάνουν για να προστατεύσουν έναν άλλο θεμελιώδη κανόνα, εκείνον του δικαιώματος της ανθρώπινης ζωής, που και αυτός περιέχεται, επαναλαμβανόμενος μάλιστα, στον Καταστατικό Χάρτη του ΟΗΕ (στο Προοίμιο και στα άρθρα 1, 55 και 56).

Υποστηρικτική βάση περί του δικαιώματος επεμβάσεως για την «προστασία των ομοεθνών» από τα Κράτη, πηγάζει επίσης και από το άρθρο 51, περί του «δικαιώματος αυτοαμύνης των Κρατών, όταν υφίστανται επίθεση», και αιτιολογείται ότι το δικαίωμα «αυτοαμύνης» συντρέχει καθόσον οι αλλοδαποί «πολίτες» σε ένα Κράτος αποτελούν «προσωποποίηση του Κράτους» τους (οπότε με αυτήν την αιτίαση, αφαιρείται εμφανώς η έννοια του «ομοεθνούς», αφού εννοείται πλέον ο «πολίτης», αλλά πρέπει να σημειωθεί πω η αιτιολόγηση περί προσωποποιήσεως του Κράτους από τους πολίτες του, ανοίγει και αρκετά άλλα διεθνοδικαιϊκά ζητήματα, επειδή είναι προβληματική).

Θεμελίωση της ανωτέρω ερμηνείας υπάρχει όταν, και επειδή, έχει παρατηρηθεί πως η διεθνής κοινότητα μέσω των επισήμων Οργάνων του ΟΗΕ, και ειδικότερα του Συμβουλίου Ασφαλείας, που έχει αυτήν την καταστατική αρμοδιότητα, βρίσκεται σε αδυναμία να λάβει μεμονωμένα ή συλλογικά μέτρα κατά εκείνου του Κράτους που δεν μπορεί να προστατεύσει τους αλλοδαπούς πολίτες, ή όταν το ίδιο συμπεριφέρεται εχθρικά προς τους πολίτες συγκεκριμένου Κράτους που βρίσκονται στο έδαφος του, ή επιβαίνουν σε στοιχείο του (δηλαδή σε πλοίο ή αεροσκάφος, οπουδήποτε αυτά και εάν βρίσκονται), οπότε τότε - κατά την θεωρητική αντίληψη την οποία συμμερίζονται τα Κράτη, όταν ενεργούν επεμβατικές ενέργειες και το πράττουν δηλαδή επειδή οι «πολίτες» τους βρίσκονται σε κίνδυνο – τότε λοιπόν αναβιώνει ο εθιμικός κανόνας και η έννοια της «αυτοβοήθειας» των Κρατών και έτσι νομιμοποιούνται διεθνώς να δράσουν αναλόγως. Η αιτιολόγηση

όμως της «αυτοβοήθειας», έχει εκτοπισθεί από το 1945 με το πνεύμα και το γράμμα του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ και όταν οι θεωρητικοί και τα Κράτη την επικαλούνται την θεωρούν αναφαίρετο εθιμικό δικαίωμα, το οποίο προϋπήρχε και προ του 1945 και αναβιώνει επειδή και όταν οι πρόνοιες του Χάρτη αδυνατούν να εφαρμόζονται.

Όμως και σε αυτές τις περιπτώσεις η διεθνής κοινότητα βρίσκεται διχασμένη, αφού τα μεν Κράτη που ενεργούν επιχειρήσεις διασώσεως ή επεμβάσεις στο άλλο Κράτος, συνήθως είναι «συγκεκριμένα» και υπέρτερης ισχύος έναντι του Κράτους στο οποίο επεμβαίνουν, και έτσι υπάρχει η γενική αντίληψη πως η ισχύς τους, είναι εκείνη που τους επιτρέπει να απειθαρχούν χωρίς κυρώσεις, έναντι των θεμελιωδών τους υποχρεώσεων να τηρούν πιστά και να εφαρμόζουν τον Καταστατικό Χάρτη του ΟΗΕ, εφευρίσκοντας αιτιολόγηση εκτός του γράμματος και του πνεύματος του, που οφείλουν να σέβονται.

Κατόπιν τούτων, έχουν αναπτυχθεί τρεις σχολές για την νομιμότητα της «προστασίας των ομοεθνών» υπό ενός Κράτους στο έδαφος, ή σε στοιχείο άλλου Κράτους, υπό την βασική όμως προϋπόθεση ότι οι «πολίτες» κινδυνεύουν ένεκα οιωνδήποτε έκρυθμων καταστάσεων, ή όταν ενδεχομένως το συγκεκριμένο Κράτος, αδυνατεί να προσφέρει την προστασία του, ή είναι εκείνο που απειλεί τους αλλοδαπούς πολίτες συγκεκριμένου Κράτους, ή τέλος, το ίδιο θέλει ή να ζητήσει την επέμβαση:

α. Η «συντηρητική» θεώρηση, που δέχεται ότι οι απαγορεύσεις χρήσεως ένοπλης δυνάμεως του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ (άρθρο 2(4)), καθιστούν παράνομη κάθε δυναμική παρέμβαση ή εισβολή Κράτους για την «προστασία των ομοεθνών» του, σε έδαφος άλλου Κράτους. Και τούτο γιατί, ο σκοπός του ΟΗΕ είναι η διατήρηση της ειρήνης και της συλλογικής ασφάλειας, και εάν κάποιο Κράτος με οποιονδήποτε τρόπο παραβιάζει την ειρήνη, είναι καθήκον των υπολοίπων να συμβάλλουν στην αποκατάσταση της, αλλά μόνον μέσω των μηχανισμών του ΟΗΕ, και ειδικότερα από το Συμβούλιο Ασφαλείας που έχει επιφορτιστεί (άρθρα 39 έως και 44), και με την αρμοδιότητα επιβολής μέτρων για την διεθνή συλλογική ασφάλεια, και για την συντήρηση της ειρήνης. Έτσι η μοναδική εκδοχή χρήσεως ένοπλης δυνάμεως υπό ενός Κράτους είναι η περίπτωση της «αυτοάμυνας» (άρθρο 51), αφού όμως έχει υποστεί επίθεση και η αυτοάμυνα του μάλιστα αυτή πρέπει να είναι άμεση, αναγκαία και αναλογική, και μπορεί βέβαια να είναι και συλλογική από συμμαχίες ή περιφερειακούς συνασπισμούς (άρθρο 52), οπότε τότε η «προστασία των ομοεθνών», καθόσον δεν είναι τέτοιας μορφής δικαίωμα δεν νομιμοποιεί την επέμβαση κανενός Κράτους σε άλλο Κράτος.

β. Η «ρεαλιστική» θεώρηση, αποδέχεται την επέμβαση για την «προστασία των ομοεθνών», επικαλούμενη το προστατευόμενο αγαθό της ζωής, ως το κυρίαρχο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με προεξάρχον εκείνο της ζωής, και καθόσον εντάσσεται στις θεμελιώδεις υποχρεώσεις σεβασμού υπό όλων των κρατών της διεθνούς κοινότητας, νομιμοποιείται η στρατιωτική επέμβαση σε ξένο Κράτος, ως έσχατη λύση και αφού έχουν εξαντληθεί οι εκδοχές αναλήψεως του έργου της προστασίας των ομοεθνών από τα αρμόδια συλλογικά όργανα του ΟΗΕ.

γ. Τέλος, για την «προστασία των ομοεθνών», αναπτύσσεται και η άποψη, που και αυτή βασίζεται στο νόμιμο δικαίωμα της «αυτοάμυνας», και υποστηρίζει την αιτιολόγηση της επεμβάσεως στο ξένο Κράτος, ως εκδηλώσεως του νομίμου δικαιώματος αυτοάμυνας, βάσει του άρθρου 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ. Και την νομιμοποιεί επειδή οι «πολίτες» του Κράτους αποδέχεται πως είναι η προσωποποίηση αυτής καθαυτής της ιδέας του, οπότε και για αυτόν τον λόγο αυτό συντρέχει το δικαίωμα της αυτοαμύνης. Αφετηρία για την θεώρηση αυτή λαμβάνεται η συγκεκριμένη με συμβατικά κείμενα πρόθεση όλων των Κρατών με τον όρο της αμοιβαιότητος να διακρίνουν, ζητούν και εφαρμόζουν αυξημένο και ειδικό καθεστώς προστασίας για το προσωπικό των διπλωματικών αποστολών, ή των επισήμων κρατικών αποστολών στο έδαφος ή σε στοιχεία άλλου Κράτους. Η αιτιολόγηση όμως αυτή, έχει κριθεί από θεωρητικούς ότι, όταν επεκτείνεται πέραν των διπλωματικών και άλλων επισήμων αποστολών και στους απλούς «πολίτες», που ευρίσκονται στο έδαφος άλλου Κράτους, θεωρώντας τους πως αποτελούν «προέκταση του Κράτους της ιθαγενείας τους» ξεφεύγει από την διεθνοδικαιϊκή πραγματικότητα και αναγνωρίζει παράλογα μεγέθη στην κρατική κυριαρχία.

Μετά τα παραπάνω, εξετάζοντας την δύσκολη αλλά και πολύ ενδιαφέρουσα πτυχή της νομιμοποιήσεως ή όχι της «προστασίας των ομοεθνών», όπως την αντιλαμβάνονται οι θεωρητικοί του διεθνούς δικαίου και την ερμηνεύουν με τις ενέργειες τους τα Κράτη, αναμφίβολα γίνεται παραδεκτό πως το διεθνές δίκαιο είναι σύνολο από ζωντανούς κανόνες που επιδέχονται διηνεκώς ερμηνεία, την οποία δεν μπορούν να αποφύγουν ούτε και εκείνοι ακόμη που θεωρούνται ως αναγκαστικοί ή θεμελιώδεις. Η ερμηνεία αυτή, όπως αποδεικνύεται από τις ενέργειες των Κρατών, μορφοποιείται αναλόγως της εποχής, των περιστάσεων, αλλά και των συμφερόντων τους.

Ρεαλιστικά όμως, η ερμηνεία των διεθνών κανόνων, γίνεται μέσω της ισχύος των Κρατών, αφού μέσω αυτής έχουν την δυνατότητα προωθήσεως της δικής τους αντιλήψεως όπως αποδεικνύεται διαχρονικά από τα πραγματικά περιστατικά. Συνειδητοποιείται μάλιστα πως, και οι Διεθνείς Οργανισμοί, ακόμη και ο προεξάρχων Οργανισμός των Ηνωμένων Εθνών, λόγω της δυσκαμψίας των μηχανισμών τους να επιλαμβάνονται αποφασιστικά στην προάσπιση της πλέον ευρέως αποδεκτής ερμηνείας των διεθνών κανόνων, ή επειδή μπορεί να υπόκεινται σε αντικειμενική αδυναμία να αναλάβουν και να επιβάλλουν αποτελεσματική εφαρμογή μέτρων για να αποτρέπονται ή καταστέλλονται διεθνείς παρανομίες, ή απειθαρχία των Κρατών, επιρρωνύουν την συμπερασματική άποψη ότι, η διεθνής κοινότητα καθώς δείχνει συγγνωστή ανοχή σε καταφανείς παραβάσεις του διεθνούς δικαίου, αντιλαμβάνεται και η ίδια πως το διεθνές δίκαιο χρησιμοποιείται ως «πλαστελίνη» από τα Κράτη με την μεγαλύτερη ισχύ, ή και από εκείνα ακόμη που συγκυριακά μπορεί να προστατεύονται από τα συμφέροντα των ισχυροτέρων.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ, ΣΧΟΛΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ

Του Υποστρατήγου ε.α. Ιπποκράτους Δασκαλάκη

23 Μαρτίου 2014

Η πρόσφατη κρίση της Ουκρανίας απασχολεί τα διεθνή μέσα ενημέρωσης και γίνεται αφορμή για συζητήσεις και διατυπώσεις συμπερασμάτων, σχολίων και εκτιμήσεων. Καθώς όμως η κατάσταση είναι ακόμη ρευστή οι δε -προερχόμενες κυρίως από ανοικτές πηγές- πληροφορίες είναι αντικρουόμενες, κατευθυνόμενες και ελλιπείς, κάθε πρόβλεψη για την εξέλιξη της κρίσεως ίσως είναι παρακινδυνευμένη. Συναισθανόμενος όλα τα παραπάνω προβλήματα και βασιζόμενος σε πληροφορίες ανοικτών πηγών, σχόλια μελετητών και αρθρογράφων και τη βιβλιογραφία των διεθνών σχέσεων, στρατηγικών σπουδών και ιστορίας, θα προσπαθήσω να δώσω απαντήσεις αλλά και εκτιμήσεις σε ερωτήματα που η κρίση ανέδειξε. Θεωρώντας ότι τα πρόσφατα γεγονότα είναι γνωστά σε κάποιο βαθμό θα προχωρήσω με ορισμένα βασικά στοιχεία που πρέπει να ξέρουμε για την Ουκρανία και Κριμαία και τα οποία θα βοηθήσουν την καλύτερη κατανόηση μας για τις ρίζες των σημερινών προβλημάτων.

Οι πεδιάδες της Ουκρανίας τοποθετημένες σε ένα στρατηγικό σταυροδρόμι αποτέλεσαν πέρασμα λαών και μήλο της έριδος νομαδικών φυλών και των γειτονικών κρατών που είχαν ευτυχήσει να δημιουργήσει νωρίτερα από την Ουκρανία εθνική ταυτότητα και κρατική υπόσταση. Βαράγγοι (Ρως του Κιέβου), Μογγολικά και Ταταρικά φύλα (Χρυσή Ορδή), το Μεγάλο Δουκάτο της Λιθουανίας, το Βασίλειο της Πολωνίας, η Ρωσική Αυτοκρατορία και μερικώς η Αυστροουγγαρία είχαν υπό τον έλεγχο τους από τον 9Ο αιώνα και μετά την περιοχή της Ουκρανίας. Αποτέλεσμα της συνεχούς κίνησης φυλών και εναλλαγής κατακτητών υπήρξε η καθυστέρηση ανάδειξης εθνικής ταυτότητας και η ύπαρξη σήμερα στην περιοχή διακριτών εθνοτικών ομάδων. Εάν μάλιστα προσθέσουμε και τη θρησκευτική πολυμορφία τότε το μείγμα γίνεται πιο εκρηκτικό. Τελικά με τη διάλυση της ΕΣΣΔ η Ουκρανία αποκτά την ανεξαρτησία της το 1991 και μετά τον αρχικό ενθουσιασμό εισέρχεται σε περίοδο αστάθειας και αναζήτησης προσανατολισμού. Οι εξωτερικές παρεμβάσεις, η ανυπαρξία δημοκρατικής κουλτούρας, η δυσλειτουργία των θεσμών και οι ιστορικές-πολιτισμικές διαφορές των δύο επικρατουσών εθνοτήτων (Ουκρανική-Ρωσική) καθιστούν κατά περιόδους ιδιαίτερα δύσκολη τη συμβίωση και την ανάκαμψη του κράτους. Είναι βλέπετε το μέγεθος της χώρας, η θέση της και ο σημαντικός σε μέγεθος πληθυσμός της τα στοιχεία που την κάνουν επιθυμητή «σύμμαχο», «προστατευόμενη», «υποτελή» στα γειτονικά και μη κράτη και συνασπισμούς.

Το βασικό πρόβλημα της Ουκρανίας είναι ότι βρίσκεται στο σημείο συνάντησης και τριβής των τεκτονικών πλακών ΝΑΤΟ και Ρωσίας, Ορθοδοξίας και Καθολικισμού, Ρωσίας και Γερμανίας, ή Ανατολικού και Δυτικού πολιτισμού. Ο Zbigniew Brzezinski στο βιβλίο του «Η Μεγάλη Σκακιέρα» (1) χαρακτηρίζει την Ουκρανία ως ένα από τα πέντε κράτη «Γεωπολιτικοί Άξονες» (Ουκρανία, Τουρκία, Αζερμπαϊτζάν, Ιράν και Νότιο Κορέα) κράτη που κατά τον συγγραφέα η σημασία τους δεν προέρχεται από τη δύναμη τους ή τα κίνητρα τους αλλά από την ευαίσθητη θέση τους και τις συνέπειες που έχει η δυνητικά ευάλωτη κατάσταση τους στη συμπεριφορά των πέντε «στρατηγικών παικτών» (Γαλλία, Γερμανία, Ρωσία, Κίνα, Ινδία). Χαρακτηρίζει μάλιστα την Ουκρανία ως χώρα κλειδί για το μετασχηματισμό της Ρωσίας λέγοντας χαρακτηριστικά ότι χωρίς την Ουκρανία η Ρωσία παύει να είναι ευρασιατική αυτοκρατορία και μετασχηματίζεται σε κυρίως ασιατικό αυτοκρατορικό κράτος (2).

Τμήμα της Ουκρανίας έγινε το 1954 η Κριμαία (με μια αψυχολόγητη και καιροσκοπική ή πολιτικοστρατηγική επιλογή του τότε πανίσχυρου Γενικού Γραμματέα του Κομμουνιστικού Κόμματος της ΕΣΣΔ). Η Κριμαία αποτελεί μια στρατηγική χερσόνησο ζωτικής σημασίας για τη Ρωσία και υπήρξε τμήμα της Ρωσικής Αυτοκρατορίας από 3 και πλέον αιώνες. Η θέση της οδηγεί κατευθείαν στο μαλακό υπογάστριο της Ρωσίας και η στρατηγική της σημασία φάνηκε στον πόλεμο της Κριμαίας (1854-1855) αλλά και στην εκστρατεία των Δυτικών κατά των μπολσεβίκων (1919). Με πληθυσμό σχεδόν 2 εκατομμυρίων που η εθνική σύνθεση του βάση της ουκρανικής απογραφής του 2001 αποτελείται από 58.32% Ρώσους, 24.32% Ουκρανούς, 12.03% Τατάρους της Κριμαίας και 1.44% Λευκορώσους, η Κριμαία αποτελούσε (και αποτελεί ακόμα κατά το διεθνές δίκαιο) αυτόνομη επαρχία της Ουκρανίας. Μια πρώτη ανάγνωση μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι τα ρωσικά διαπιστευτήρια στη Κριμαία είναι ισχυρότερα των ουκρανικών. Αυτό όμως δεν μας επιτρέπει να δικαιολογήσουμε τις σημερινές ενέργειες της Ρωσίας που δυναμιτίζουν τις ισχύουσες –σε θεωρητικό τουλάχιστον επίπεδο- αρχές του διεθνούς δικαίου και της ειρηνικής συνύπαρξης και συνεργασίας του Οργανισμού για την Ασφάλεια και Συνεργασία στην Ευρώπη.

Το πρώτο ερώτημα που θα προσπαθήσω να απαντήσω είναι αν η σημερινή κατάσταση είναι δυνατόν να παραλληλιστεί με την προσάρτηση της Σουδητίας από το Χίτλερ και εάν η Ουκρανία θα έχει το τέλος της Τσεχοσλοβακίας με τους πλέον απαισιόδοξους να αναρωτιούνται αν οδεύουμε προς μια παγκόσμια σύρραξη.

Αναμφίβολα υπάρχουν ορισμένες ομοιότητες μεταξύ των δύο περιπτώσεων. Αμφότερα τα κράτη (Ουκρανία, Τσεχοσλοβακία) διέθεταν –διαθέτουν- στα εδάφη τους ισχυρές μειονότητες προερχόμενες από γειτονικά κράτη με συντριπτική σε βάρος τους ισχύ. Επιπλέον η διεθνής κοινότητα, τότε και τώρα, αδυνατεί για διαφόρους λόγους να

αντιτάξει μια ομόφωνη, πιστευτή και αποφασιστική αντίδραση και οπωσδήποτε ήταν και είναι απρόθυμη να εμπλακεί σε περιπέτειες και κινδύνους για «μακρινές», μέχρι χθες «άγνωστες» και «αδιάφορες» περιοχές. Επιπλέον στις ηγεσίες των «αναθεωρητικών» κρατών ευρίσκονταν (και ευρίσκονται) ηγέτες αποφασιστικοί, με ρεαλιστική αντίληψη της στρατηγικής και ισορροπίας ισχύος και με επιδίωξη την αναβίωση του ενδόξου αυτοκρατορικού παρελθόντος τους. Σε αυτές τις επιδιώξεις είχαν (και φαίνεται να έχουν) την ευρύτερη υποστήριξη των λαών τους.

Εδώ όμως νομίζω ότι σταματάνε και οι βασικές ομοιότητες των δύο περιπτώσεων. Η σημερινή Ρωσία δεν είναι η αναθεωρητική Γερμανία του 1939. Η Ρωσία σήμερα είναι ένας ορθολογικός παίκτης, με εμπειρία τριών και πλέον αιώνων αυτοκρατορικής ιστορίας, αποφασιστικός και με γνώση των δυνατών και αδυνάτων σημείων του αλλά και των ορίων του συστήματος. Βέβαια, είναι γεγονός ότι οι επιτυχίες στη στρατηγική σκακιέρα επεκτείνουν συνεχώς τους στόχους των κρατών και η αναβίωση της Ρωσικής Αυτοκρατορίας αποτελεί στόχο όλων των ηγεσιών της χώρας ανεξαρτήτως προσανατολισμού. Να μην ξεχνάμε ότι ο Ρώσος Πρόεδρος Πούτιν επιβεβαίωσε με κατηγορηματικό τρόπο την ιμπεριαλιστική παράδοση της Ρωσίας στο πρώτο του προεδρικό διάγγελμα **(3)** στις 7 Μαΐου 2000: «Πρέπει να γνωρίζουμε την ιστορία μας, να τη γνωρίζουμε όπως πραγματικά είναι, να αντλούμε μαθήματα από αυτή και να θυμόμαστε πάντα όσους ίδρυσαν το ρωσικό κράτος, προάσπισαν το κύρος του και το έκαναν ένα σπουδαίο, ισχυρό και μεγάλο κράτος». Στην ιστορία επίσης αναφέρθηκε πρόσφατα για να χαιρετήσει την επιστροφή της Κριμαίας στην αγκαλιά της μητέρας πατρίδας. Είναι γεγονός, όπως και ο John Mearsheimer αναφέρει στο βιβλίο του «Η Τραγωδία της Πολιτικής των Μεγάλων Δυνάμεων» **(4)** ότι οι μεγάλες δυνάμεις σχεδόν πάντοτε έχουν αναθεωρητικές προθέσεις και θα χρησιμοποιήσουν βία για να αλλάξουν την ισορροπία ισχύος αν θεωρήσουν ότι αυτό μπορεί να γίνει με λογικό τίμημα. Εκτιμώ όμως ότι η Ρωσία έχει αντιληφθεί ότι οποιαδήποτε επιπρόσθετη κίνηση της δυτικά την παρούσα στιγμή δεν θα έχει λογικό τίμημα.

Αντίστοιχα και η μοναδική πραγματική υπερδύναμη (ΗΠΑ) έχει την ανάλογη εμπειρία. Εβδομήντα χρόνια συνύπαρξης των δύο αντιτιθέμενων υπερδυνάμεων (ΗΠΑ-Ρωσία), με τεράστια πυρηνικά οπλοστάσια, πανάκριβα οπλικά συστήματα, με επώδυνες εμπειρίες εμπλοκών εξαιτίας θερμοκέφαλων «υποτακτικών-συμμάχων» και συνεργασίας με απερίγραπτους δικτάτορες και καθεστώτα, έχουν δημιουργήσει τους κατάλληλους μηχανισμούς διαβούλευσης και εξομάλυνσης (ή τουλάχιστον μη περαιτέρω κλιμάκωσης) των κρίσεων.

Η περαιτέρω όξυνση δεν συμφέρει κανένα εκ των δύο και όπως θα αναφέρω και παρακάτω το κόστος εισβολής στην Ουκρανία θα είναι δυσβάστακτο για τη Ρωσία και τα κέρδη της δυσανάλογα. Οι αντικειμενικοί της στόχοι μπορεί να επιτευχθούν ευκολότερα, οικονομικότερα και με λιγότερα ρίσκα. Η «υποχώρηση» (έστω και προσωρινή) της «πορτοκαλί επανάστασης» στην Ουκρανία το 2009 αποτελεί την καλύτερη απόδειξη. Κατηγορηματικά λοιπόν θα διαβεβαιώσω (αναλαμβάνοντας το μηδαμινό ρίσκο διάψευσης μου) ότι ο Γ' Παγκόσμιος Πόλεμος δεν θα αρχίσει στην Ουκρανία την παρούσα χρονική περίοδο.

Μήπως όμως θα ξαναρχίσει ο Ψυχρός Πόλεμος Ανατολής-Δύσης;

Ο Ψυχρός Πόλεμος αποτελεί πλέον μέρος της ιστορίας και η ιστορία δεν αρέσκεται να επαναλαμβάνεται με τα στενόμυαλα ανθρώπινα κριτήρια και την ανθρώπινη περιορισμένη κατανόηση-αντίληψη. Εκτιμώ λοιπόν ότι ο Ψυχρός Πόλεμος δεν θα ξαναρχίσει καθόσον ένας νέος, διαφορετικός ανταγωνισμός, συνοδευόμενος από έναν χωρίς φραγμούς οικονομικό πόλεμο, βρίσκεται σε εξέλιξη αμέσως μετά (ή και λίγο νωρίτερα) από τη λήξη του Ψυχρού Πολέμου. Σε αυτόν τον πόλεμο δεν υπάρχουν οι διακριτές διαχωριστικές γραμμές του παρελθόντος ούτε και τα προστατευόμενα σύνορα. Επιπλέον τα κρατικά συμφέροντα διαπλέκονται και αντιπαλεύουν (σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από το παρελθόν) με τα συμφέροντα άλλων διεθνών δρώντων κρατών και μη. Σίγουρα τα κράτη-έθνη παραμένουν οι κύριοι πρωταγωνιστές αλλά η αλληλεξάρτηση και οι διαπλεκόμενες πολυεπίπεδες σχέσεις καθιστούν αδύνατη την επανάληψη του Ψυχρού Πολέμου στη μορφή που τον γνωρίσαμε. Επιπρόσθετα δεν υπάρχουν πλέον μόνο δύο αντίπαλοι συνασπισμοί αλλά ένας μεγαλύτερος δυνητικός συνδυασμός διεθνών παικτών και αντιπάλων με ασύμβατα χαρακτηριστικά και επιδιώξεις. Επιπλέον, είναι δύσκολο να φανταστώ την αναβίωση του Ψυχρού Πολέμου όταν οι δύο πόλοι του άλλοτε διπολισμού αντιμετωπίζουν νέες προκλήσεις με τη μορφή της ανάδειξης νέων δυνητικών περιφερειακών ηγεμόνων και ακραίων θρησκευτικών ιδεολογιών.

Μπορεί η περίπτωση της διχοτόμησης του Χαρκόβου να είναι απευκταία αλλά όχι απίθανη, εντούτοις θεωρώ απίθανο να δούμε αμερικανικά και ρωσικά άρματα μάχης εκατέρωθεν του σημείου ελέγχου Charlie σε Ουκρανικό έδαφος. Οι δύο χώρες αντιμετωπίζουν σήμερα πολλά άλυτα και διογκούμενα προβλήματα, αντιλαμβάνονται την ανάγκη συνεργασίας και τους δεσμούς αλληλεξάρτησης και δεν έχουν την πολυτέλεια αλλά και ούτε και τα κίνητρα να οδηγηθούν σε μια νέα ψυχροπολεμική κατάσταση. Ακόμη και στην περίπτωση (μη αναμενόμενη κατά τη γνώμη του γράφοντος σύμφωνα με την ανάλυση που ακολουθεί) που η Ρωσία θα προχωρήσει σε τυχοδιωκτικές κινήσεις στην Ανατολική Ουκρανία και παρά τις κραυγές των «γερακιών» **(5)** ο νέος «Ψυχρός Πόλεμος» που πιθανόν θα ακολουθήσει δεν θα έχει τα χαρακτηριστικά, τη διάρκεια και την ένταση του προηγουμένου.

Ποια όμως θα είναι τα επόμενα βήματα της Ρωσίας;

Ποιος θυμάται σήμερα τους πολέμους της Τσετσενίας και την σχετικά πρόσφατη κρίση Ρωσίας-γεωργίας (2008); Τι έχουν απογίνει τα «μορφώματα» της Νοτίου Οσσετίας και Αμπχαζίας; Αρκετές ομοιότητες με την πρόσφατη κρίση συνοδευόμενες από σημαντικές διαφορές. Τα βασικά βήματα της Ρωσίας ήταν όμως τα ίδια: Επιλογή στόχου, επιλογή μέσων, σχεδιασμός, προετοιμασία, εκτί-

μηση, αναμονή, εκμετάλλευση ευκαιρίας, αποφασιστική δράση, προσπάθεια εσωτερικής και εξωτερικής νομιμοποίησης, διαβούλευση με αντιπάλους και άλλους διεθνείς δρώντες, σταθεροποίηση, δημιουργία τετελεσμένων και επανέναρξη του κύκλου ενεργειών. Προσεκτικά βήματα ενός προσεκτικού διεθνούς παίκτη –που η επιτυχία τους όμως εξαρτάται σε πολύ μεγάλο βαθμό και από τις κινήσεις του αντιπάλου και τις αντιδράσεις των άλλων δρώντων. Η επιλογή του χρόνο-ευκαιρίας (opportunity window): ζωτικής σημασίας.

Στην περίπτωση μας, ο ορθολογισμός λέει ότι η Ρωσία πρέπει πρώτα να σταθεροποιήσει τα κέρδη της στην Κριμαία και να δώσει επαρκή χρόνο και δυνατότητα (αντάλλαγμα, διαλλακτικότητα, υποχώρηση σε low politics θέμα) στη Δύση για να «χωνέψει» την προσάρτηση. Η διαδικασία της προσάρτησης μπορεί να προχώρησε ταχύτητα και με ελάχιστες αντιδράσεις και απώλειες (μέχρι τώρα) αλλά η αποδοχή των τετελεσμένων θα χρειαστεί πολύ χρόνο, υπομονή, επιμονή και αμείωτη διπλωματική και οικονομική προσπάθεια με αβέβαιο αποτέλεσμα. Βέβαια η αναγνώριση μιας προσάρτησης όπως της Κριμαίας έχει λιγότερα πρακτικά εμπόδια για το προσαρτούν κράτος και το προσαρτούμενο τμήμα, από την αναγνώριση μιας νέας κρατικής οντότητας που προκύπτει με βίαιο τρόπο από απόσχιση. Οι Ρώσοι γνωρίζουν καλά ότι απαιτείται χρόνος για τη σταθεροποίηση των κερδών τους και αποφυγή νέων προκλήσεων. Με ανάλογη υπομονή έδρασαν και στο πρόσφατο παρελθόν. Απεδείχθησαν μάλιστα άκρως επιδέξιοι στην εκμετάλλευση των σφαλμάτων των αντιπάλων τους (περιπτώσεις Γεωργίας, Ουκρανίας).

Η στάση όμως της Ρωσίας θα εξαρτηθεί και από τις πιθανές αντιδράσεις της Ουκρανίας. Κανένα έθνος δεν μπορεί να ξεχάσει και να αποδεχθεί εύκολα και ανώδυνα έναν εδαφικό ακρωτηριασμό. Οι αντιδράσεις του μπορεί να γίνουν απρόβλεπτες ειδικά όταν στερείται στερεών θεσμών και στο έδαφος του ενεργοποιείται μια σημαντική μειονότητα που επιζητά και αυτή με τη σειρά της την απόσχιση ή την αυξημένη αυτονομία. Όταν μάλιστα η μειονότητα αυτή έχει ιστορικές και πολιτισμικές διαφορές με την πλειονότητα, τότε η κρίση μπορεί να ξεσπάσει ανά πάσα στιγμή. Ειδικά στην Ουκρανία ελλοχεύει ο κίνδυνος ο δικαιολογημένος θυμός των Ουκρανών να κατευθυνθεί εναντίον των ρωσικής καταγωγής συμπολιτών τους. Αυτή η εξέλιξη μπορεί να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις και με τη χρήση εκατέρωθεν ανεύθυνων προβοκατόρικων ενεργειών να οδηγηθούμε σε όξυνση. Εκτιμώ ότι επί του παρόντος η Ρωσία δεν θα προσπαθήσει να δημιουργήσει επιπλέον όξυνση. Σε τελευταία ανάλυση το συμφέρον της Ρωσίας μάλλον είναι η δημιουργία μιας «φινλανδοποιημένης» Ουκρανίας παρά μια ακόμη περαιτέρω ακρωτηριασμένη και ρεβανσιστική ορκισμένη αντιρωσόφιλη χώρα στα κατά ασήμαντο μέγεθος δυτικά επεκταθέντα σύνορα της. Στη «φινλανδοποιημένη» αυτή Ουκρανία, οι ρωσικής καταγωγής-ρωσόφωνοι Ουκρανοί πολίτες μπορούν (λόγω αριθμού) να αποτελούν τον κρίσιμο παράγοντα για σχηματισμό κυβέρνησης και με τον τρόπο αυτό να κατέχουν άτυπα δικαίωμα αρνησικυρίας στις κρίσιμες πολιτικο-οικονομικές επιλογές του Κιέβου. Επιπλέον, μια περαιτέρω επέμβαση της Ρωσίας στην Ουκρανία θα υπερέβαινε τα αποδεκτά από τη Δύση όρια και η διπλωματική και οικονομική απομόνωση της Ρωσίας θα προκαλούσε σημαντικές ζημιές και απώλειες σε αμφότερα τα μέρη με μοναδικούς ίσως κερδισμένους τις ανερχόμενες δυνάμεις.

Εάν μάλιστα η Ουκρανία συνεχίσει να αντιδρά στην προσάρτηση (όπως οφείλει να κάνει κάθε κράτος που σέβεται την ύπαρξη του) αλλά χωρίς να καταφύγει σε ακρότητες και επικεντρωθεί στην ανασυγκρότηση της χώρας τότε θα αποστερήσει από τη Ρωσία κάθε δυνατότητα τυχοδιωκτικής ενέργειας προς Δυσμάς. Το να εγγυηθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση ή το ΝΑΤΟ την εδαφική ακεραιότητα της Ανατολικής Ουκρανίας φαντάζει ως μη πιθανό ενδεχόμενο και αυτό πρέπει να το κατανοήσουν οι Ουκρανοί και να προσαρμόσουν ανάλογα και τις αντιδράσεις τους. Ταυτόχρονα η Δύση πρέπει να -αναγνωρίζοντας την αρχικά ανεύθυνη και ασυντόνιστη πολιτική της στην ουκρανική κρίση- αποτρέψει τυχοδιωκτισμούς εκ μέρους της Ουκρανίας, στηρίζοντας την πολιτική και οικονομική της ανασυγκρότηση και δίδοντας της προοπτική ουσιαστικής ένταξης στην ευρωπαϊκή οικογένεια χωρίς αυτό να σημαίνει εισδοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και πολύ περισσότερο στο ΝΑΤΟ. Μια τέτοια εκ μέρους της Δύσης πολιτική θα απομάκρυνε την πιθανότητα απερίσκεπτης ενέργειας εκ μέρους της Ρωσίας **(6)**.

Συμπερασματικά, δεν αναμένω επί του παρόντος κινήσεις της Ρωσίας για αποσταθεροποίηση της Ανατολικής Ουκρανίας με σκοπό την προσάρτηση ή περαιτέρω αυτονόμηση αυτών των περιοχών. Ο παράγοντας χρόνος μάλλον θα ευνοήσει για άλλη μια φορά τη Ρωσία που δεν φαίνεται να επιζητά βιαστικές κινήσεις και προτιμά να απαντά αποφασιστικά την κατάλληλη στιγμή στα ανεύθυνα βήματα των αντιπάλων της. Τυχόν ανεύθυνες αντιδράσεις όμως της Ουκρανίας μπορεί να οδηγήσουν τη Μόσχα σε αντίστοιχα δυναμικές κινήσεις με αποτέλεσμα μια όξυνση και ελεγχόμενη κλιμάκωση. Οι παθούσες δυτικές χώρες εκτιμώ ότι θα δράσουν κατευναστικά και αποτρεπτικά (εκ των υστέρων τουλάχιστον) στις δικαιολογημένες αντιδράσεις του Κιέβου.

Πως όμως θα αντιδράσουν οι ΗΠΑ;

Τα βλέμματα όλων όπως πάντα τα τελευταία χρόνια σε περιόδους κρίσεων είναι στραμμένα στη μοναδική πραγματική υπερδύναμη. Σήμερα όμως φαίνεται ότι οι ΗΠΑ, αμήχανες και διστακτικές, με το ενδιαφέρον τους να στρέφεται στις όχθες του Ειρηνικού αντιδρούν με ανούσιες λεκτικές διαμαρτυρίες και χαμηλού κόστους κυρώσεις. Αυτό ίσως ανακουφίζει κάποιους συμμάχους τους που ενεργώντας προηγουμένως ανεύθυνα, συνειδητοποιούν εκ των υστέρων το οικονομικό κόστος μιας ενδεχόμενης κλιμάκωσης και για άλλη μια φορά κρύβονται πίσω από τη σκιά της πραγματικής υπερδύναμης.

Η ιστορία των σχέσεων ΗΠΑ-Ρωσίας αποδεικνύει ότι η Ρωσία δεν πτοείται παρά μόνο από αποφασιστικές κινήσεις του αντιπάλου (ΗΠΑ) και όταν πιστέψει ότι ο αντίπαλος είναι αποφασισμένος να κινηθεί μέχρι τέλους. Ηθικοπλαστικές συμβουλές και παραινέσεις δεν έχουν ποτέ

κανένα αποτέλεσμα και απλά αποδεικνύουν ότι οι ΗΠΑ δεν έχουν διάθεση να υπερβούν κάποια όρια και να κλιμακώσουν την κρίση.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι ΗΠΑ φανερώνουν την απροθυμία τους να προχωρήσουν σε αποφασιστικές κυρώσεις. Οι αναφορές των ΗΠΑ στο διεθνές δίκαιο ακούγονται υποκριτικές καθόσον είναι πολυάριθμες και οι εκ μέρους τους ανάλογες παραβιάσεις. Οι περιορισμένες κυρώσεις είναι μονόδρομος για την εικόνα της υπερδύναμης, για τους συμμάχους της και για την εκλογική πελατεία και υστεροφημία του προέδρου τους. Οι κυρώσεις αυτές θα είναι προσεκτικά υπολογισμένες, προβαλλόμενες ως αποφασιστικές αλλά με μικρή ουσιαστική σημασία και χωρίς να οδηγούν και σε κλιμάκωση και κυρίως χωρίς συνέπεια στον παρασκηνιακό στρατηγικό διάλογο και στη συνεργασία ΗΠΑ-Ρωσίας. Θα τολμήσω να πω ότι ίσως και οι κυρώσεις θα είναι σε κάποιο βαθμό συναποφασισμένες. Η στρατηγική συνεργασία σε ζωτικά θέματα (παγκόσμια ασφάλεια, διασπορά όπλων μαζικής καταστροφής, αντιμετώπιση τρομοκρατίας, ροή πρώτων υλών, οικονομική σταθερότητα και αλληλεξάρτηση) θα συνεχιστεί κανονικά σε όλα τα επίπεδα πιθανόν με μικρότερη προβολή. Η ιστορία έχει αποδείξει πόσο εύκολα και γρήγορα ξεθωριάζουν οι κυρώσεις, ξεχνιούνται οι κατηγορηματικές δηλώσεις και οι σχέσεις αποκαθίστανται όταν υπάρχουν κοινές προκλήσεις και κοινοί κίνδυνοι. Για τις ΗΠΑ η αναδυόμενη πρόκληση έρχεται από την αμφισβήτηση της ηγεμονίας της στην περιοχή του Ειρηνικού από τη Κίνα (7). Συγχρόνως ανησυχεί και για τη γενικότερη αποσταθεροποίηση που δημιουργεί ο θρησκευτικός φονταμενταλισμός σε αρκετά κράτη και περιοχές. Αντίστοιχες προκλήσεις αντιμετωπίζει και η Ρωσία βλέποντας την ανερχόμενη πληθυσμιακά και τεχνολογικά Κίνα να ξεπερνά κατά πολύ το δικό της ΑΕΠ και να διεκδικεί την ηγεμονία στην βορειανατολική Ασία. Ταυτόχρονα καθημερινά είναι αντιμέτωπη με το μουσουλμανικό φονταμενταλισμό όχι μόνο στα νότια σύνορα της αλλά και σε κάποιες επαρχίες της.

Άρα οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν ΗΠΑ και Ρωσία είναι σε αρκετό βαθμό κοινές, τα μέσα είναι πάντα περιορισμένα, οι κίνδυνοι της υπερεξάπλωσης ορατοί και υπαρκτοί άρα η μεταξύ τους συνεργασία ή τουλάχιστον η αποφυγή νέου μεταξύ τους ανταγωνισμού είναι μονόδρομος. Οι πρόσφατες ιστορικές εμπειρίες αμφοτέρων έχουν αποδείξει περίτρανα τους κινδύνους της υπερεξάπλωσης. Ανάλογα και τα αποτελέσματα του ενδοευρωπαϊκού ανταγωνισμού των αρχών του 20ου αιώνα που οδήγησαν στην εξαφάνιση κραταιών αυτοκρατοριών.

Και τώρα πάμε να εξετάσουμε τη στάση και τις πιθανές αντιδράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρώτα όμως πρέπει να αναρωτηθούμε αν πράγματι υπάρχει ενιαία πολιτική και στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κοινοί στόχοι. Η απάντηση προσεγγίζει δυστυχώς περισσότερο την αρνητική θέση. Η Κοινή Ευρωπαϊκή Πολιτική και Πολιτική Άμυνας (ΚΕΠΠΑ) φαίνεται να αποτελεί ένα φιλόδοξο στόχο της Ευρώπης που συνεχώς απομακρύνεται μαζί με την προοπτική της εμβάθυνσης που θυσιάστηκε για χάρη της διεύρυνσης και μιας ατελέσφορης και ανάπηρης οικονομικής ένωσης. Αντί λοιπόν για μια ενιαία στάση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα διεθνή προβλήματα της εποχής μας βλέπουμε συχνά ασυντόνιστες κινήσεις κρατών μελών με επιδιώξεις ασύμβατες με τα ιδεώδη και στόχους της Ένωσης. Δυστυχώς πρωταγωνίστρια είναι συνήθως η οικονομική ατμομηχανή της Ευρώπης η Γερμανία. Η χώρα αυτή με δικαιολογημένη την έλλειψη στρατηγικής κουλτούρας (σχετικά σύντομη ιστορική εμπειρία ως ενιαίο κράτος και έλλειψη ανεξάρτητης πολιτικής την περίοδο 1945-1990) και εγκλωβισμένη σε ένα επαρχιωτισμό περιορίζει τον προσανατολισμό της σε μια οικονομική επικυριαρχία στον ευρωπαϊκό χώρο με έμφαση την κεντρική Ευρώπη, αποφεύγοντας όμως όλες τις υπόλοιπες απορρέουσες πολιτικές ευθύνες και υποχρεώσεις. Σε διαφορετικό αλλά εξίσου επικίνδυνο ρυθμό η Πολωνία, συνταυτιζόμενη με τα Βαλτικά κράτη που δικαιολογημένα αισθάνονται τη αναπνοή της ρωσικής αρκούδας στο σβέρκο τους, ονειρεύεται και αυτή έναν ηγετικό ρόλο στην κεντρική Ευρώπη σε βάρος της προηγούμενης επικυρίαρχης της Ρωσίας. Αυτές λοιπόν οι χώρες με τη σχετική απειρία τους στο παγκόσμιο γίγνεσθαι θεώρησαν ως ευκαιρία την κρίση της Ουκρανίας και ανεύθυνα έστρεψαν την Ευρωπαϊκή Ένωση σε μια θέση που οδηγούσε την Ουκρανία σε εσωτερική αναταραχή αρχικά και σε τροχιά σύγκρουσης με τη Ρωσία εν συνεχεία. Πιθανόν μάλιστα και να καλλιέργησαν και προσδοκίες στην ουκρανική αντιπολίτευση. Όταν όμως η κρίση άρχισε να ξεφεύγει, διαπίστωσαν –μαζί και με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης- ότι τα περιθώρια ελιγμών και αντίδρασης τους ήταν περιορισμένα. Το αρχικό σχέδιο τους να τραβήξουν την Ουκρανία έξω από τη ρωσική σφαίρα επιρροής προκάλεσε την άμεση και αποφασιστική αντίδραση της Ρωσίας και αυτές βρέθηκαν χωρίς κάποιο εναλλακτικό σχέδιο. Τότε και μόνο τότε, η Ευρώπη συνειδητοποίησε ότι η Κριμαία είναι σήμερα πολύ πιο μακριά από ότι ήταν το 1854 και ότι η Ρωσία είχε καλύτερα χαρτιά στα χέρια της, ήταν όμως πολύ αργά γιατί η αρκούδα τους είχε προλάβει ενώ αυτοί ακόμη συζητούσανε!

Η Ευρώπη προσπαθεί τώρα να βρει το ρυθμό της και να εκστομίσει μια πειστική απάντηση στην ουκρανική κρίση αλλά το βλέμμα της και η ενεργητικότητα της είναι στα οικονομικά προβλήματα της και κάθε εξωτερική περιπέτεια αποτελεί έναν εφιάλτη. Όσο μάλιστα συνειδητοποιεί πόσο είναι εξαρτημένη από τη ρωσική αγορά ενέργειας αλλά και τις εμπορικές εξαγωγές της προς τη Ρωσία φαίνεται να χάνει κάθε διάθεση αντίδρασης και για άλλη μια φορά θα καλυφθεί πίσω από τις πλάτες των ΗΠΑ.

Η στάση αυτή της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν σημαίνει ότι η Ευρώπη δεν μπορεί να έχει ένα σημαντικό ρόλο στην κρίση της Ουκρανίας. Μπορεί να καταστεί ο θετικός καταλύτης στην κρίση αυτή προσφέροντας στην πολύπαθη Ουκρανία την αναγκαία βοήθεια που χρειάζεται για την ανόρθωση των θεσμών της και τη λειτουργία μιας πραγματικά δημοκρατικής κοινωνίας και ελεύθερης οικονομίας. Μόνο σε ένα τέτοιο περιβάλλον οι ρωσόφωνοι πληθυσμοί πιθανόν να αποδειχθούν τη ισότιμη συμμετοχή τους και να απέχουν από κάθε ένταση απομονώνοντας τα

ακραία στοιχεία που πάντα καραδοκούν για να προωθήσουν τα σχέδια τους. Οι ευρωπαίοι πρέπει να κατανοήσουν ότι ακραία, επικίνδυνα και ανεύθυνα στοιχεία, άσχετα με τα ευρωπαϊκά ιδεώδη υπάρχουν σε όλες τις πλευρές των σημερινών αντιπάλων. Επίσης πρέπει να κατανοήσουν τη ζωτική σημασία που η Ουκρανία έχει για τη σημερινή Ρωσία.

Χαρακτηριστικά σε πρόσφατο άρθρο του **(8)** ο Henry Kissinger μεταξύ άλλων για τον τερματισμό της κρίσης αναφέρεται στην αναγνώριση της σημασίας που έχει η Ουκρανία για τη Ρωσία και είναι αρνητικός σε ενδεχόμενη ένταξη της στο ΝΑΤΟ. Συγχρόνως προτείνει τη συνταγή της «φινλανδοποίησης» δηλαδή την ανεξάρτητη και ανέντακτη εξωτερική πολιτική με ελεύθερη επιλογή της εσωτερικής πολιτικής και οικονομικής μορφής διακυβέρνησης από την Ουκρανία. Εμφανίζεται μάλιστα και αισιόδοξος (το άρθρο γράφτηκε πριν την επίσημη διακήρυξη της προσάρτησης της Κριμαίας από τη Ρωσία) ότι ενδέχεται η Ρωσία τελικά να αποδεχθεί μια Κριμαία με αυξημένη αυτονομία υπό την Ουκρανία καθόσον η προσάρτηση της είναι τελείως ασύμβατη με το διεθνές δίκαιο. Παρά το γεγονός ότι φαίνεται αρκετά δύσκολο ως απίθανο η Ρωσία να υποχωρήσει σχετικά με την προσάρτηση της Κριμαίας, οι προτάσεις του παλαίμαχου διπλωμάτη αποτελούν μια ρεαλιστική βάση για την αντιμετώπιση της κρίσης. Σε αυτή την κατεύθυνση η Ευρωπαϊκή ένωση έχει πολλές δυνατότητες για να διαδραματίσει έναν εποικοδομητικό ρόλο αρκεί να αποκτήσει μια ενιαία φωνή και να αντιληφθεί τις δυνατότητες και περιορισμούς που διαθέτει.

Στην πρόσφατη κρίση λειτούργησε το διεθνές δίκαιο και οι διεθνείς θεσμοί;

Η καταδίκη των διεθνών θεσμών και του διεθνούς δικαίου αποτελεί μια εύκολη και ανώδυνη λύση που μας αποπροσανατολίζει από την πραγματική ουσία των προβλημάτων των διεθνών σχέσεων. Είναι γεγονός ότι οι διεθνείς θεσμοί απέτυχαν να αποτρέψουν την κρίση όπως και την φάση της προσάρτησης (τουλάχιστον μέχρι σήμερα). Από την άλλη όμως πλευρά πρέπει να παραδεχθούμε ότι η κρίση παραμένει εντός ελεγχόμενων ορίων έστω και εάν έχουν παραβιαστεί βασικές αρχές του διεθνούς δικαίου. Είναι γεγονός ότι οι κύριοι πρωταγωνιστές συνεχίζουν να συνομιλούν και αποφεύχθηκε μια εκτεταμένη αιματοχυσία και εξάπλωση της κρίσεως. Ορισμένοι –και δικαίως- πιθανόν να απαντήσουν ότι η κρίση αποκλιμακώθηκε με την επί του παρόντος επίτευξη των ρωσικών στόχων και ένεκα της ρωσικής ισχύος. Οπωσδήποτε η ρωσική ισχύς στην περιοχή ήταν και είναι ο καταλυτικός παράγοντας για την έκβαση της κρίσεως.

Φυσικά δεν μπορούμε επί του παρόντος να δώσουμε ολοκληρωμένη απάντηση για την έκβαση των προσπαθειών των διεθνών θεσμών (χωρίς όμως να μας διακρίνει καμία αισιοδοξία για την εφαρμογή των κανόνων του διεθνούς δικαίου) καθόσον οι διαδικασίες και τα προβλεπόμενα μέτρα επίλυσης των διαφορών δεν έχουν πλήρως δρομολογηθεί ακόμη. Σίγουρα όμως και οι δύο πλευρές θα παρουσιάσουν τα νομικά επιχειρήματα τους και τις θέσεις και ερμηνείες τους. Προφανώς η ρωσική πλευρά φαίνεται να βαρύνεται με σημαντικότερες παραβιάσεις των ήδη πολλάκις παραβιασθέντων βασικών αρχών (μη επέμβαση, διακρατική ισοτιμία, εσωτερική αυτοδιάθεση) του διεθνούς δικαίου και συγκεκριμένα της κρατικής κυριαρχίας και της ειρηνικής συνύπαρξης των κρατών **(9)**. Αναμφισβήτητα όμως και η ουκρανική πλευρά έδωσε αφορμές. Στις διεθνείς σχέσεις δεν λειτουργεί όμως ούτε η αρχή του συμψηφισμού των παραβιάσεων και συνυπολογισμού της βαρύτητας τους ούτε ο αντικειμενικός καταμερισμός και απόδοση ανάλογων ευθυνών αλλά μάλλον το ισοζύγιο ισχύος σε συνδυασμό με προσπάθεια διατηρήσεως της ειρήνης και σταθερότητας μέσω μιας συμβιβαστικής λύσεως με αμοιβαίες υποχωρήσεις και προς ζημία πάντοτε του πλέον αδυνάτου.

Εδώ αξίζει να αναφέρουμε τη γνωστή ρήση του Θουκυδίδη **(10)** αναφορικά με το ρόλο του διεθνούς δικαίου και την επίκληση του:...***ότι κατά την συζήτησιν των ανθρωπίνων πραγμάτων το επιχείρημα του δικαίου αξίαν έχει όπου ίση υπάρχει δύναμις προς επιβολήν αυτού, ότι όμως ο ισχυρός επιβάλλει ό, τι του επιτρέπει η δύναμίς του και ο ασθενής παραχωρεί ότι του επιβάλλει η αδυναμία του.***

Σε τελευταία ανάλυση δεν είναι οι διεθνείς θεσμοί και το διεθνές δίκαιο υπεύθυνοι για τη δυσλειτουργία τους αλλά οι κύριοι δημιουργοί και θεματοφύλακες των θεσμών. Έχει αποδειχθεί διαχρονικά ότι οι θεματοφύλακες των διεθνών θεσμών (τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας τα τελευταία 70 χρόνια) είναι και οι βασικοί υπεύθυνοι για τις δυσλειτουργίες του διεθνούς συστήματος καθόσον εκμεταλλεύονται τα ευεργετήματα και προνόμια που αυτοί οι ίδιοι δημιούργησαν για να προστατεύσουν την ηγεμονική τους θέση.

Ποιοι τελικά πρέπει να ανησυχούν περισσότερο από την κρίση της Ουκρανίας;

Εκτός από τους άμεσα εμπλεκομένους στη κρίση, ένας μεγάλος αριθμός κρατών παρακολουθεί με προσοχή τις εξελίξεις και διακατέχεται από ανησυχία. Τα κράτη αυτά ανησυχούν όχι τόσο για πιθανή εξάπλωση της συγκεκριμένης κρίσεως αλλά κυρίως για τυχόν παραπλήσιες κρίσεις που πιθανόν να ξεσπάσουν στα εδάφη τους. Οι κρίσεις αυτές θα προκληθούν εξαιτίας της ανάγνωσης της ουκρανικής κρίσεως από αναθεωρητικούς διεθνούς δρώντες κατά τρόπο που θα τους παρακινεί σε ενέργειες που διαταράσσουν την ισορροπία στην περιοχή. Τυχόν επιτυχημένη και σχετικά ανώδυνη προσάρτηση της Κριμαίας από τη Ρωσία είναι σίγουρο ότι θα παρακινήσει και άλλες εθνότητες και μειονότητες να επιζητήσουν την αυτονομία ή την προσάρτηση τους από τη μητέρα πατρίδα. Ο φόβος της επίκλησης του δικαιώματος της αυτοδιάθεσης (αξίωση συλλογικής ελευθερίας) **(11)** των λαών πάντοτε παραμονεύει και τα ανησυχούντα κράτη επικαλούνται τις βασικές αρχές της κυριαρχίας της μη επέμβασης και της εσωτερικής αυτοδιάθεσης.

Ανήσυχα λοιπόν πρέπει να είναι τα κράτη στην επικράτεια των οποίων κατοικούν μειονότητες (εθνοτικές-φυλετικές-θρησκευτικές) που για διαφόρους λόγους δεν έχουν ενταχθεί στις κοινωνίες των κρατών. Όταν μάλιστα η χώρα

προσέλευσης της μειονότητας γειτονεύει με την χώρα διαμονής τότε ο κίνδυνος για την τελευταία αυξάνεται αριθμητικά. Εάν δε, η χώρα προέλευσης διαθέτει υπέρτερη ισχύ της χώρας διαμονής ο κίνδυνος αυξάνεται γεωμετρικά. Φυσικά το κλειδί είναι η παρουσία αναθεωρητικών ή ηγεμονικών τάσεων από τη χώρα προέλευσης της μειονότητας. Η ιστορία αποδεικνύει ότι αργά ή γρήγορα παρόμοιες τάσεις αναπτύσσονται οπότε και η σύγκρουση είναι αναπόφευκτη.

Τα κράτη λοιπόν που διαθέτουν μειονότητες στα εδάφη τους πρέπει να ευρίσκονται διαρκώς σε εγρήγορση ώστε να αποτρέψουν τριβές, ενδεχόμενη εσωτερική εξέγερση ή ακόμη και εξωτερική επέμβαση. Η αποτροπή αυτή μπορεί να επιτευχθεί με ένα συνδυασμό μέσων και απαιτεί επίμονες, συνεχείς, συντονισμένες και πολυεπίπεδες προσπάθειες ώστε να εξασφαλιστούν στο μέγιστο δυνατόν βαθμό οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Η ενσωμάτωση της μειονότητας ή τουλάχιστον η περιθωριοποίηση των ακραίων στοιχείων.
- Η εσωτερική και εξωτερική νομιμοποίηση του κράτους διαμονής σχετικά με τις συνθήκες διαβίωσης και των δικαιωμάτων της μειονότητας.
- Η σύναψη καταλλήλων διεθνών συμμαχιών που να εγγυώνται την εδαφική ακεραιότητα του κράτους και να αποτρέπουν τυχοδιωκτικές ενέργειες σε βάρος του.
- Η οικονομική κρατική ευρωστία που θα επιτρέψει την οικοδόμηση ικανής αποτρεπτικής ισχύος αλλά και την αξιοπρεπή διαβίωση της μειονότητας και σε επίπεδα- εάν είναι δυνατόν- ανώτερα του κράτους προέλευσης.
- Η οικοδόμηση και διατήρηση αποτρεπτικής ισχύος που να εξασφαλίσει κατά ελάχιστον ένα απαγορευτικό κόστος σε σχέση με τα επιδιωκόμενη οφέλη για τον ενδεχόμενο αντίπαλο.
- Η ετοιμότητα, σχεδιασμός και αποφασιστικότητα εφαρμογής όλων των παραπάνω προϋποθέσεων και κατάλληλος χειρισμός της κρίσεως ώστε να αντιμετωπιστεί εγκαίρως και επιτυχώς οποιαδήποτε προσπάθεια υπονόμευσης της εθνικής κυριαρχίας.

Ερχόμαστε τώρα και στο τελικό μας ερώτημα αναφορικά με τα διαχρονικά συμπεράσματα της ουκρανικής κρίσης.

Εκτιμώ ότι στις προηγηθείσες παραγράφους έχουν δοθεί σαφείς απαντήσεις , σχόλια και εκτιμήσεις για κύρια ερωτήματα σχετικά με την κρίση και τους πρωταγωνιστές της. Επισήμανα επίσης τη δυσκολία-αδυναμία καθορισμού της έννοιας, σκοπού και κυρίως της εφαρμογής του δικαίου στις διεθνείς σχέσεις. Κλείνοντας την προσπάθεια θα αναφέρω και πάλι τη δικαίωση των σκέψεων και αναλύσεων του Θουκυδίδη και από τις εξελίξεις της παρούσας κρίσεως. Τα ευκρινώς περιγραφέντα από το Θουκυδίδη πριν 2500 χρόνια περίπου- βασικά αίτια του πολέμου (άνιση ανάπτυξη, διλήμματα ασφάλειας, ηγεμονισμός, αναθεωρητισμός) ισχύουν απολύτως και στις μέρες μας. Ακόμη και ο διάσημος συγγραφέας Francis Fukuyama, συντάσσεται με το Θουκυδίδη και παραδέχεται ότι το βασικό πρόβλημα στις διεθνείς σχέσεις είναι η άνιση κατανομή ισχύος και ο ηγεμονισμός (12). Η προαναφερθείσα μάλιστα ρήση του Θουκυδίδη εξακολουθεί να αποτελεί τη βάση των διεθνών σχέσεων. Όσοι έχουν αμφισβητήσει τη ρήση αυτή ή έχουν αμελήσει να προετοιμαστούν κατάλληλα αργά ή γρήγορα γεύθηκαν ή θα γευθούν επώδυνες καταστάσεις.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Η Μεγάλη Σκακιέρα, Zbigniew Brzezinski (εκδόσεις ΛΙΒΑΝΗ-ΝΕΑ ΣΥΝΟΡΑ-1998), σελ. 79 και 80.
2. Όπως Παραπάνω: σελ. 88 και 89.
3. Russia News, 10 Μαΐου 2000.
4. Η Τραγωδία της Πολιτικής των Μεγάλων Δυνάμεων, John Mearsheimer, (εκδόσεις ΠΟΙΟΤΗΤΑ-2007), σελ. 25.
5. Μια ενδεικτική των απόψεων των «γερακιών», σκληρή στάση των ΗΠΑ έναντι της Ρωσίας υποδεικνύει και ο πρώην σύμβουλος εθνικής ασφάλειας των ΗΠΑ Zbigniew Brzezinski στο άρθρο του «What is to be done? Putin's aggression in Ukraine needs a response, 04 Μαρτίου 2014.
6. Οι καταξιωμένοι αμερικανοί αναλυτές και υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι Zbigniew Brzezinski και Henry Kissinger σε αντίστοιχα πρόσφατα άρθρα τους (04 Μαρτίου και 06 Μαρτίου 2014) τάσσονται κατά της προοπτικής ένταξης της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ καθόσον θεωρούν μια τέτοια εξέλιξη ως σημαντική πρόκληση προς τα ζωτικά συμφέροντα της Ρωσίας (σημείωση δική μου: δημιουργία διλήμματος ασφάλειας).
7. Η Τραγωδία της Πολιτικής των Μεγάλων Δυνάμεων, John Mearsheimer, (εκδόσεις ΠΟΙΟΤΗΤΑ-2007), σελ. 771.
8. How the Ukraine crisis ends, Henry Kissinger 06 Μαρτίου 2014.
9. Διεθνές Δίκαιο-Τεύχος Α', (εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ-1997), σελ. 48: «Το κράτος είναι κυρίαρχο επειδή υπάγεται στο διεθνές δίκαιο. Αυτό το τελευταίο του εξασφαλίζει εδαφική ακεραιότητα, ισότητα, τήρηση των συμπεφωνημένων, μη επέμβαση στις εσωτερικές υποθέσεις και….»
10. Θουκυδίδης: Πελοποννησιακός Πόλεμος, (εκδόσεις ΓΕΣ-1960), κεφάλαιο 5.89
11. Οι Διεθνείς Σχέσεις ως Αντικείμενο Επιστημονικής Έρευνας, Ήφαιστος, (εκδόσεις ΠΟΙΟΤΗΤΑ-2003), σελ. 124.
12. View: America's Self-Defeating Hegemony, Francis Fukuyama, Daily Times-Site Edition, 25 Οκτωβρίου 2007:"But the fundamental problem remains the lopsided distribution of power in the international system. Any country in the same position as the US, even a democracy, would be tempted to exercise its hegemonic power with less and less restraint."

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Θουκυδίδης: Πελοποννησιακός Πόλεμος, (εκδόσεις ΓΕΣ-1960)
2. Διεθνές Δίκαιο-Τεύχος Α', (εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ-1997)
3. Η Μεγάλη Σκακιέρα, Zbigniew Brzezinski, (εκδόσεις ΛΙΒΑΝΗ-1998)
4. ΗΠΑ: Αυτοκρατορία ή Ηγετική Δύναμη, Henry Kissinger, (εκδόσεις ΛΙΒΑΝΗ-2002)
5. Οι Διεθνείς Σχέσεις ως Αντικείμενο Επιστημονικής Έρευνας, Ήφαιστος, (εκδόσεις ΠΟΙΟΤΗΤΑ-2003)
6. Η Τραγωδία της Πολιτικής των Μεγάλων Δυνάμεων, John Mearsheimer, (εκδόσεις ΠΟΙΟΤΗΤΑ-2007)

Μόνον ενωμένο το Γένος των Ελλήνων …!

Του Υποστρατήγου ε.α Αρη Διαμαντόπουλου
Ψυχολόγου-Δρος Φιλοσοφίας

Πολλές είναι οι παράμετροι αυτής της πράγματι πολλαπλής περιδίνησης στην οποία έχει περιέλθει η Πατρίδα μας.

Γεννησιουργός όμως αιτία είναι η αμαρτωλή κομματική δημοκρατία των πολιτικών μας, οι οποίοι, χωρίς κάποιο αίσθημα ευθύνης, έφεραν την πτώχευση στη Χώρα μας και την εξαθλίωση στους πολίτες της, επέφεραν την κοινωνική αποσύνθεση και τέλος δημιούργησαν συνθήκες απειλής ανατροπής του ίδιου του πολιτικού συστήματος με την παρουσία από τη μία πλευρά του αναρχισμού και από την άλλη του ναζισμού, δυστυχώς με αίμα νέων ανθρώπων εκατέρωθεν.

Και αυτά όλα γιατί; Η απάντηση δίδεται από τον Θουκυδίδη, ο οποίος λέει ότι:

«τα κόμματα δεν σχηματίσθηκαν για να επιδιώξουν την κοινή ωφέλεια, αλλά αντίθετα για να ικανοποιήσουν την πλεονεξία τους παρανομώντας.

Προσποιούνταν, ότι υπηρετούν την πολιτεία, ενώ πραγματικά ήθελαν να ικανοποιήσουν προσωπικά συμφέροντα και αγωνίζονταν με κάθε τρόπο, να νικήσουν τους αντιπάλους τους». [Θουκυδίδου Ιστορία Γ(81-82), 82, (82-84), (84-85)].

Είναι γεγονός, ιστορικά αναμφισβήτητο, ότι η δημοκρατία είναι το ωραιότερο και το αρμόζον στο ανθρώπινο γένος πολίτευμα, αρκεί όμως να μη διαταράσσονται οι θεμελιώδεις αρχές της Ελευθερίας, της Διαλεκτικότητας και της Δικαιοσύνης, επί των οποίων στηρίζεται η ομαλή λειτουργία της.

Διότι η άμετρη χρήση ή αχρησία αυτών των αρχών καταστρέφουν έσωθεν αυτήν την ίδια την Δημοκρατία.

Αλλά αυτή η περιδίνηση της Χώρας μας γίνεται εντονότερη και από την αυστηρή ηγεμονική λιτότητα που η Γερμανία επιβάλλει στην Ευρωζώνη η οποία κατ' αρχάς δεν εξυπηρετεί την ίδια, διότι είναι πιθανόν και πάλι να την οδηγήσει σε νέες περιπέτειες, όπως έχει συμβεί κατά το παρελθόν.

Το συμφέρον της και το μέλλον της –όπως όλων των Ευρωπαϊκών Κρατών- είναι η ενωμένη οικονομικά και πολιτικά Ευρώπη.

Μέσα σ' αυτές τις λίαν δυσχερείς εγχώριες και διεθνείς γεωπολιτικές συνθήκες, που τυχόν εκκολάπτονται, υποχρέωση και εθνικό καθήκον όλων των πολιτικών μας είναι ν' αφήσουν στην άκρη τους κομματικούς ανταγωνισμούς και τις πολώσεις, να διαγράψουν από τις συνειδήσεις τους τις πελατειακές αντιλήψεις, οι οποίες ούτε πατριωτισμό ούτε δημοκρατία δηλώνουν και ενωμένοι με όραμα και τέχνη να βγάλουν την Ελλάδα από αυτή την «περιδίνηση» και να αξιοποιήσουν τις γεωπολιτικές αλλαγές που διαμορφώ-νονται στο περίγυρό μας.

Τέλος, ας ακούσουμε τη ρήση του Αριστοτέλη: ***"Το Γένος των Ελλήνων καθώς βρίσκεται σε τόπους κείμενους στο μέσον εκείνων και τούτων και δύναμη και διάνοιαν έχει, ώστε να νικά τους εχθρούς του, να είναι ελεύθερον και άριστον πολιτικόν βίον να διάγει, αρκεί να είναι ενωμένον"***. (Πολιτικά 1286b/15-20, 1327b/30-35).

Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΙΤΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΙΚΕΛΙΑΣ

Του Ταξιάρχου Στρατολογίας ε.α. Δημητρίου Τσολακίδη

Από τα' αρχαιότατα χρόνια μέχρι σήμερα στην Ιταλία κατοίκησαν πολλοί Έλληνες. Η πρώτη ελληνική αποικία που ιδρύθηκε στη Σικελία υπήρξε η Νάξος, την οποία ίδρυσαν οι Χαλκιδείς με μερικούς Μεγαρείς με αρχηγό τον Αθηναίο Θουκλέα (Θουκυδίδου VI,3) κατά το 736 π.Χ. (ή 741 π.Χ.) και μετά από ένα έτος ιδρύθηκαν οι Συρακούσες από τον εξόριστο Κορίνθιο Αρχία. Η Νάξος σε μια πενταετία έκτισε την Κατάνη και τους Λεοντίνους από τους οποίους μετανάστευσαν οι Μεγαρείς άποικοι και έκτισαν τα Υβλαία Μέγαρα μεταξύ Λεοντίνων και Συρακουσών το 729 π.Χ. Πριν από την παρέλευση τριών γενεών οι Συρακούσες έκτισαν τις Άκρες (664 π.Χ.), τις Κασμενές (654 π.Χ.) και την Καμάρινα (599 π.Χ.). Από του Υβλαίους Μεγαρείς κτίστηκε ο Σελινούς στο νοτιοδυτικότερο μέρος της νήσου (630 ή 628 π.Χ.), από τους Χαλκιδείς Κυμαίους και άλλους Ευβοείς η Ζάγκλη στον πορθμό που χωρίζει τη νήσο από την Ιταλική χερσόνησο, η οποία μετονομάστηκε αργότερο Μεσσήνη εξ αιτίας των Μεσσηνίων που συνέρρευσαν σ'αυτήν. Οι Ζαγκλαίοι ίδρυσαν αργότερα στη βόρεια παραλία της νήσου τις Μυλές και την Ιμέρα, Ρόδιοι και Κρήτες με άλλους νησιώτες έκτισαν κατά το 690 π.Χ. την Γέλα και αυτή έκτισε το 582 π.Χ. περίπου τον Ακράγαντα, ο οποίος έγινε η ισχυρότερη ελληνική αποικία της Σικελίας μετά τις Συρακούσες. Εκτός, όμως, από τις κυριότερες αυτές ελληνικές αποικίες κτίστηκαν και πολλές μικρότερες και εξελληνίσθηκαν πολλές πόλεις Σικελών και Καρχηδονίων, των οποίων οι κάτοικοι έλαβαν τα ήθη και τη γλώσσα των Ελλήνων, όπως μαρτυρούν τα αρχαία νομίσματα που διασώθηκαν και αρχαιολογικά μνημεία (ναοί, στάδια, θέατρα κλπ.). Επίσης, στη Μεγάλη Ελλάδα (Ν.Ιταλία) δημιουργήθηκε πληθώρα αποικιών όπως το Ρήγιον, οι Λοκροί, το Ιππώνιον, η Καυλωνία, ο Κρότων, η Σύβαρις, ο Τάρας, ο Υδρούς, η Ηράκλεια, το Μεταπόντιον, η Ελέα, η Ποσειδωνία, η Νεάπολις, η Κύμη κλπ.

Επίσης, κατά τον 5ο, 6ο και 7ο μ.Χ. αιώνα είχαν ιδρυθεί στη νότιο Ιταλία και Σικελία πολλές βυζαντινές αποικίες. Η ελληνική επιρροή είχε εξαπλωθεί μέχρι του σημείου στη νότιο Ιταλία και Σικελία ώστε και μετά το σχίσμα οι Έλληνες και Ελληνίζοντες κάτοικοι των χωρών αυτών διατελούσαν κάτω από τη δικαιοδοσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως. Ο Ελληνισμός αυτός διατηρήθηκε μέχρι του 12ου αιώνος και μετά την εξασθένησή του ενισχύθηκε από τους συρρεύσαντες στην Ιταλία Έλληνες εξ αιτίας της αλώσεως της Κωνσταντινουπόλεως από τους Τούρκους. Οι πληθυσμοί αυτοί αντέστησαν επί μακρόν χρονικό διάστημα στις προσηλυτιστικές ενέργειες της Ρώμης και τελικά προσεχώρησαν στη δυτική εκκλησία (Ουνίτες). Πολλοί, όμως, διετήρησαν μέχρι σήμερα τα ήθη, έθιμα και τη γλώσσα τους. Σήμερα στη διάλεκτο της Σικελίας, της Καλαβρίας και της Απουλίας διακρίνονται πολλές ελληνικές λέξεις, στα χωριά δε που βρίσκονται κοντά στο Λέτσε (Αλήτιον) υπάρχουν ακόμη ελληνόφωνοι πληθυσμοί που ομιλούν παραφθαρμένη ελληνική διάλεκτο ανάμεικτη με λατινικές φράσεις και τραγουδούν άσματα και μοιρολόγια που θυμίζουν βυζαντινή εποχή.

Ο επισκέπτης της «Κοιλάδας των Ελληνικών Ναών» βρίσκεται απέναντι στο κομμάτι εκείνο της ιστορίας όπου οι Έλληνες μεγαλούργησαν την περίοδο του αποικισμού, ο οποίος από το πρώτο ήμισυ του 8ου αιώνα έως και τον 5ο αι. π.Χ. μετέφερε και διατήρησε τον ελληνικό πολιτισμό στο χώρο της Μεσογείου. Η ανάπτυξη της Ν. Ιταλίας σε εμπορικό και πολιτιστικό επίπεδο, η δημιουργία ισχυρών αποικιακών κέντρων τα οποία όχι μόνον διατήρησαν το αρχαίο ελληνικό πνεύμα αλλά το μετεξέλιξαν, θεωρείται η μεγάλη υποθήκη για το σύνολο του Ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Οι κάτοικοι των ελληνόφωνων χωριών της Κάτω Ιταλίας υποδέχονται σήμερα τους Έλληνες με ιδιαίτερη θερμότητα. Δυστυχώς, οι συνθήκες που επικρατούν σήμερα ως προς τις σχέσεις και την επικοινωνία με την μητέρα Ελλάδα είναι τόσο αποθαρρυντικές για το μέλλον, που αναγκάζονται οι ελληνόφωνοι κάτοικοι της περιοχής να εντείνουν τις προσπάθειές τους για συνεργασία με συνεχείς εκκλήσεις προς κάθε αρμόδια αρχή ακόμα κι αν αυτή αγνοεί την ιστορία τους. Δεν μπορούμε και δεν έχουμε το δικαίωμα να αγνοούμε το γεγονός ότι από την άλλη πλευρά της Αδριατικής ακούγεται συνεχώς μια αγωνιώδης ελληνική φωνή που είναι περήφανη για την καταγωγή της και δεν παύει να το επικοινωνεί με όλους τους τρόπους.

Η επίσκεψη των Ελλήνων στη Μεγάλη Ελλάδα και τη Σικελία παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον για τους Έλληνες ταξιδιώτες, διότι οι περιοχές αυτές αποτέλεσαν πεδίο μεγάλης αποικιακής δραστηριότητας του αρχαίου ελληνισμού κυρίως κατά τον 6ο και τον 5ο αιώνα π.Χ. Οι Ιταλοί αποκαλούν ακόμη και σήμερα και διαφημίζουν την Νότιο Ιταλία και τη Σικελία ως Μεγάλη Ελλάδα. Οι απομονωμένοι Έλληνες της Καλαβρίας και της Απουλίας ουδέποτε προσπάθησαν να αποκρύψουν την καταγωγή τους και την ιστορική εξέλιξή τους, διατηρώντας από γενιά σε γενιά την ιστορική συλλογική μνήμη, τα ήθη, τα έθιμα, τις παραδόσεις και κυρίως τη γλώσσα. Ο όρος «Μεγάλη Ελλάδα» εμφανίστηκε για πρώτη φορά τον 6ο αιώνα π.Χ. Η μεγάλη έκταση του χώρου της Ν. Ιταλίας και της Σικελίας σε σχέση με τη στενότητα του κυρίως ελλαδικού, προφανώς ήταν η αιτία για το όνομα. Παρ' όλα αυτά το δεύτερο συνθετικό του όρου «Μεγάλη Ελλάδα» προκύπτει από το γεγονός ότι οι αρχαίες ελληνι-

κές αποικίες επικράτησαν έναντι άλλων πολιτισμών, με αποτέλεσμα οι Έλληνες άποικοι να δημιουργήσουν έναν εκπληκτικό πολιτιστικό και οικονομικό πλούτο και έτσι να χαρακτηρίσουν την περιοχή με την ελληνικότητα που μετέφεραν από τις μητροπόλεις. Ο ελληνισμός ουδέποτε φοβήθηκε, κρύφθηκε ή παραδόθηκε όποτε έτυχε να συναντήσει και να συνδιαλεχθεί με άλλους πολιτισμούς. Τουναντίον υποδέχθηκε με ανοιχτή σκέψη και μεγαλούργησε στην πνευματική του διαδρομή από την αρχαιότητα μέχρι τα νεότερα χρόνια. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να μην σημειώσουμε ότι ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός έτσι όπως αποτυπώθηκε και κυριάρχησε στα μνημεία κυρίως, ήταν μια ιδιόμορφη πρόσμειξη με στοιχεία ποικίλων πολιτισμών, οι οποίοι αλληλοεπηρεάσθηκαν και συγχωνεύθηκαν κατά τον πιο παράδοξο και ταιριαστό τρόπο. Έλληνες, Καρχηδόνιοι, Φοίνικες, Ρωμαίοι, Άραβες, Νορμανδοί, Γάλλοι, Ισπανοί κλπ. επηρέασαν τον πολιτισμό της περιοχής και αλληλεπίδρασαν με τα ελληνικά πολιτιστικά και πολιτισμικά στοιχεία τα μνημεία που απαντά κανείς στη Μεγάλη Ελλάδα. Η επίδραση, όμως, που είχαν αυτοί οι πολιτισμοί περιορίστηκε κυρίως στην τέχνη ενώ ο ελληνικός πολιτισμός ήταν καταλυτικός και προχώρησε πιο βαθειά στις συνήθειες, την παράδοση, τα ήθη, τα έθιμα και φυσικά στην παιδεία με την διατήρηση της «μητέρας» γλώσσας.

Πράγματι οι περιοχές της Καλαβρίας και της Απουλίας στη Ν. Ιταλία ακόμη και σήμερα διατηρούν άσβεστο το ελληνικό πνεύμα και την αρχαία ελληνική γλώσσα, η οποία απορροφώντας τους ιστορικούς και πολιτιστικούς κραδασμούς από το εσωτερικό γίγνεσθαι της Ιταλίας έχει μετεξελιχθεί σε μια διάλεκτο, τα γκρεκάνικα ή γκρίκο. Οι απομονωμένοι Έλληνες των περιοχών αυτών διατηρώντας πολλά κυρίαρχα στοιχεία της αρχαίας ελληνικής παράδοσης και γλώσσας επιβίωσαν πολιτισμικά σε πείσμα των συνεχών ιστορικών αλλαγών και της φυλετικής «μοναξιάς» τους. Οι Γκρεκάνοι έχουν κινηθεί σε ένα πλαίσιο διασύνδεσης και προοπτικής για συνεργασία με την μητέρα Ελλάδα μέσα από διαβήματα στις αρχές, αδελφοποιήσεις με διάφορους Δήμους της Ελλάδας, εκτύπωση της πρώτης γκρεκάνικης γραμματικής, έκδοση μικρών εφημερίδων και περιοδικών, εκκλήσεις σε ξένους οργανισμούς, δημιουργία πολιτιστικών συλλόγων με ελληνικό όνομα, αλλά και οργάνωση διεθνών συνεδρίων, ώστε οι ειδικοί επιστήμονες, όπως γλωσσολόγοι, λαογράφοι, εθνολόγοι, ιστορικοί, αρχαιολόγοι κλπ. να ανταλλάξουν απόψεις για το θέμα αυτό. Το Ιταλικό κράτος, χωρίς να αντιτίθεται, εμφανώς τουλάχιστον, σε τέτοιες δράσεις αφήνει τα πράγματα απλά να συμβαίνουν. Το Ιταλικό κοινοβούλιο αποφάσισε να αναγνωρίσει τα γκρεκάνικα ως προστατευόμενη γλώσσα το 1998. Ήταν άραγε μια πράξη ιστορικής και πολιτισμικής ευθύνης ή μια απλή διεκπεραίωση εκκρεμότητας; Αυτό, όμως, αφορά μόνον τον ιταλικό παράγοντα και αποτελεί, ίσως, θέμα μιας άλλης μελέτης.

Αντίθετα το Ελληνικό κράτος φαίνεται ν' αδιαφορεί επιμελώς! Τα λίγα εκπαιδευτικά προγράμματα, κυρίως για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας, που εκπονήθηκαν τα τελευταία χρόνια δεν εντάσσονται σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο με στοχευμένες δράσεις και επεξεργασμένο πρόγραμμα. Αποσπασματικές κινήσεις εντυπωσιασμού για να επιδείξουμε μια δήθεν ευαισθησία για το θέμα αυτό δεν αποτελούν ούτε τη λύση του ούτε, πολύ περισσότερο, την απόδειξη σεβασμού στην ιστορία μας και θέλησης για αποτελεσματικές δράσεις. Το ζητούμενο είναι αφενός μεν να δημιουργήσουμε γέφυρες συνεργασίας με επίσημους φορείς των περιοχών αυτών ώστε σε κάθε προγραμματισμένη δραστηριότητα να εντάσσονται όσο το δυνατόν περισσότεροι ελληνόφωνοι κάτοικοι, θεσμοί κλπ, αφετέρου δε να διασώσουμε το ελληνόφωνο ιδίωμα, τον ζωντανό μάρτυρα της μεγαλοπρέπειας του αρχαίου ελληνικού πνεύματος και πολιτισμού. Οι Γκρεκάνοι έκαναν ό,τι ήταν να κάνουν και έχουν εκπληρώσει το χρέος τους απέναντι στην ιστορία αλλά και στον εαυτό τους . Το Ελληνικό κράτος τι κάνει;

Οι ιθύνοντες των εκάστοτε ελληνικών αρχών των νεώτερων χρόνων δεν δήλωσαν στον προσήκοντα βαθμό το ενδιαφέρον και την παρουσία τους στην μεγάλη πρόκληση της εκμετάλλευσης των δυνατοτήτων και των ευκαιριών που μας παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση, ώστε να θεσμοθετηθούν πλαίσια δράσεων, εποικοδομητικοί διάλογοι και καρποφόρες διεργασίες για τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και των πολιτισμικών στοιχείων, που αποτελούν ζώσες μαρτυρίες της ελληνικής πνευματικότητας. Η ελληνική ιστορία και το αρχαίο ελληνικό πνεύμα αποτελούν μία Κιβωτό της Διαθήκης που ακόμα μπορεί να επικοινωνήσει τις μεγάλες πανανθρώπινες αξίες, να κινήσει τα λιμνάζοντα ύδατα και να ενεργοποιήσει κοινωνικά και πολιτισμικά κινήματα. Η εκμετάλλευση της ιστορίας μας, η φροντίδα για να μην εξαφανισθούν τα ίχνη μας στη μακραίωνη ιστορική διαδρομή μας και η υπενθύμιση στους Ευρωπαίους Εταίρους μας για τη ληξιαρχική πράξη της γέννησής τους, δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση εθνικισμό με τη στρεβλή έννοια του όρου, αλλά ιστορικό και ηθικό χρέος απέναντι στην ιστορία και τις επερχόμενες γενιές των λαών της Ευρώπης. Πρωτίστως, όμως, ως Έλληνες οφείλουμε να τιμήσουμε τους κατοίκους των περιοχών της Μεγάλης Ελλάδας, που διατήρησαν τις ρίζες τους, δεν επέτρεψαν την ιστορική και πνευματική ισοπέδωσή τους που φύλαξαν Θερμοπύλες και παρά την λήθη του ελληνικού κράτους, δεν πτοήθηκαν αλλά επικοινώνησαν το αρχαίο ελληνικό πνεύμα από πατέρα σε γιό και εγγονό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαιδεία του ΠΥΡΣΟΥ (1928)
Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Κ.Παπαρηγόπουλου, Εκδόσεις ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ
Ιστορία του Ελληνικού Έθνους (ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ)

Πλήρης Κυριαρχία της νέας Αμερικανικής πολιτικής στην Μέση Ανατολή

Του Αντιστρατήγου ε.α. Ιωάννου Αθ. Μπαλτζώη
πρώην ΑΚΑΜ Τελ Αβίβ

Ο Σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας και Δντης Πληροφοριών της Σαουδικής Αραβίας για πάνω από 23 χρόνια, ο πρίγκιπας Μπαντάρ Μπιν Σουλτάν, ο άνθρωπος που ήλθε σε ρήξη με τις ΗΠΑ, διαφωνώντας πλήρως με την νέα εξωτερική της πολιτική, ομοίως με την Ρωσία και τον πρόεδρο Πούτιν και αυτός που προσέβαλλε σκαιότατα την Αγγλία έχει επισήμως εξαφανιστεί από το πολιτικό σκηνικό εδώ και ένα μήνα.

Τι συμβαίνει και ο άνθρωπος, η επιτομή της εξωτερικής πολιτικής της Σαουδικής Αραβίας δεν εμφανίζεται πουθενά; Αξιόπιστες πηγές αναφέρουν ότι έχει απομακρυνθεί από την θέση του, λόγω των διαφορετικών και αντιθέτων με τις ΗΠΑ θέσεών του στην εξωτερική πολιτική, όχι μόνο της χώρας του αλλά και ολόκληρης της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής.

Οι θέσεις του πρίγκιπα Μπαντάρ είχαν έλθει σε τροχιά ρήξης, σε ότι αφορά την νέα αμερικανική πολιτική στην Μέση Ανατολή, που είδαμε τους τελευταίους μήνες, μια πολιτική που αλλάζει πολλά στην περιοχή.

Συγκεκριμμένα ο πρίγκιπας Μπαντάρ, εφαρμόζοντας σχεδόν μια προσωπική εξωτερική πολιτική, ήλθε σε ρήξη με συμμάχους (ΗΠΑ), συνεργάστηκε με παραδοσιακούς εχθρούς (Ισραήλ), απείλησε μια παγκόσμια υπερδύναμη (Ρωσία), προσέβαλε μια μεγάλη δύναμη (Αγγλία), χρηματοδότησε και ενίσχυσε με οπλικά συστήματα τρομοκρατικές οργανώσεις, απόλυτα συνδεδεμένες με την Αλ Κάιντα (Συρία και αλλού) και τελικά μετά από όλα αυτά, η πολιτική του αυτή απέφερε τα αντίθετα αποτελέσματα από όσα ανέμενε το Ριάντ και η Ουάσιγκτον.

Έτσι ο βασιλιάς της Σαουδικής Αραβίας Αμπντάλλα, μετά από πιέσεις των ΗΠΑ και μετά την πλήρη αποτυχία του Μπαντάρ στο θέμα της Συρίας αναγκάστηκε να τον αντικαταστήσει. Ο Μπαντάρ είχε υποσχεθεί στον βασιλιά Αμπντάλλα και στους αμερικανούς, ότι θα φροντίσει για την πτώση του καθεστώτος Άσσαντ σε σύντομο χρονικό διάστημα και όχι μόνο απέτυχε πλήρως, αλλά προκάλεσε και την οργή και την ρήξη ΗΠΑ-Σαουδικής Αραβίας, για το Συριακό θέμα, αφού ο Μπαντάρ είχε χρηματοδοτήσει και ενισχύσει ακραίες Ισλαμιστικές και τρομοκρατικές οργανώσεις που δρουν στην Συρία (μέρος της Συριακής αντιπολίτευσης) και είναι μέλη της Αλ Κάιντα. Μέχρι και για ρίψη χημικών όπλων στην Συρία θεωρείται υπεύθυνος η σκοτεινή αυτή μορφή της Σαουδαραβικής διπλωματίας.

Στην θέση του πρίγκιπα Μπαντάρ, οι πηγές από την Μέση Ανατολή αναφέρουν ότι έχει ήδη τοποθετηθεί ο πρίγκιπας Μοχάμεντ Μπιν Νάγιεφ, ο οποίος φαίνεται ότι είναι ο άνθρωπος που έχει την στήριξη των ΗΠΑ και είναι προσωπικός φίλος του Τζον Κέρυ, του αμερικανού ΥΠΕΞ και του Δκτου της CIA, του Τζον Μπρέναν.

Οι εξελίξεις αυτές θορύβησαν το Ισραήλ, καθόσον ως γνωστόν το Ισραήλ αντιδρά έντονα στην νέα αμερικανική πολιτική στην Μέση Ανατολή και ιδιαίτερα στην προσέγγιση ΗΠΑ-Ιράν. Μάλιστα και εδώ είναι το παράδοξο, το Ισραήλ (Μοσάντ) διεξήγαγε μυστικές συνομιλίες με τον πρίγκιπα Μπαντάρ, που είχε αντιρρήσεις για την νέα αμερικανική πολιτική στην Μέση Ανατολή, με σκοπό τον συντονισμό των ενεργειών τους για την αλλαγή της αμερικανικής στάσης.

Ο πρωθυπουργός του Ισραήλ Μπέντζαμιν Νετανιάχου είχε στηρίξει τις αντιδράσεις του στις συμφωνίες των ΗΠΑ με το Ιράν και το πυρηνικό του πρόγραμμα, όσο και αν φαίνεται παράδοξο και απίθανο στην «αμαρτωλή» σχέση με την Σαουδική Αραβία και ιδιαίτερα στην μυστική σχέση συνεργασίας με τον πρίγκιπα Μπαντάρ Μπιν Σουλτάν και τώρα βλέπει ότι αυτό «το οικοδόμημα» της παράνομης σχέσης διαλύεται. Προ λίγων ημερών ο Νετανιάχου δήλωσε: «Θέλω να ενημερώσω την διεθνή κοινότητα, ότι το Ιράν ακόμη και σήμερα δεν έχει αλλάξει ούτε την επιθετική πολιτική του, ούτε τον βάναυσο χαρακτήρα του και ακόμη στηρίζει το καθεστώς Άσαντ στην Συρία, που σφαγιάζει τους πολίτες του».

Έτσι μετά την (πολιτική) εξαφάνιση του πρίγκιπα Μπαντάρ, το Ισραήλ παρέμεινε μόνο του να αντιτίθεται στην νέα αμερικανική πολιτική στην Μέση Ανατολή. Και το ερώτημα είναι αν θα αντέξει και για πόσο στον μοναχικό του δρόμο της αντίθεσης με τους αμερικανούς και αν τελικά θα υποκύψει ή θα επέλθει ρήξη στις σχέσεις των δύο συμμάχων και αυτό θα είναι πρωτοφανές και απροσδόκητο.

Φαίνεται ότι ο πρόεδρος Ομπάμα, (μαζί με τον ΥΠΕΞ Τζον Κέρυ) ακολουθεί αυτόνομη, προσωπική και ανεξάρτητη από επιρροές (AIPAC) εξωτερική πολιτική, αφού πλέον δεν χρειάζεται βοήθεια από το ισχυρό Αμερικανο-Ισραηλινό λόμπυ για να εκλεγεί. Οι Ισραηλινοί έφθασαν στο σημείο να κατηγορήσουν τον Τζον Κέρυ ως αντισιωνιστή και εχθρό του Ισραήλ!!!

Ετσι λοιπόν έχουμε μια νέα κατάσταση να διαμορφώνεται στην Μέση Ανατολή, όπου καθίσταται εμφανής και επιβάλλεται ο αμερικανικός σχεδιασμός στην περιοχή, με μόνο αντιρρησία πλέον, το Ισραήλ, που κινδυνεύει να απομονωθεί και το χειρότερο να προκαλέσει ρήξη στις σχέσεις του με τον παραδοσιακό σύμμαχο και υποστηρικτή του, τις ΗΠΑ. Εκτιμούμε ότι τελικά θα βρεθεί τρόπος συνεννόησης και τα γεράκια της Ιερουσαλήμ θα υποχωρήσουν από την άκαμπτη μέχρι τώρα στάση των.

Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΓΚΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΤΩΝ ΡΟΛΩΝ

Του Υποστρατήγου ΕΛ.ΑΣ ε.α. Παναγιώτη Λάγγαρη
Πρώην Υποδιευθυντού Αντιτρομοκρατικής Υπηρεσίας ΕΛ.ΑΣ

Έννοια Ασφάλειας

Ο όρος «**Ασφάλεια της Ελλάδας**» ευνόητο είναι ότι είναι γενικός και περιλαμβάνει τόσο την Εξωτερική Ασφάλεια (προστασία συνόρων, Εθνική Ασφάλεια και Άμυνα) όσο και την Εσωτερική Ασφάλεια (Δημόσια Τάξη και Ασφάλεια, Κρατική Ασφάλεια, Πολιτική Άμυνα της χώρας).

Μέχρι πρότινος η ευθύνη για την Ασφάλεια της χώρας, είχε ανατεθεί θεσμικά και με ρόλους διακριτούς, για μεν την Εξωτερική Ασφάλεια στις Ένοπλες Δυνάμεις, για δε την Εσωτερική Ασφάλεια, στις Διωκτικές Αρχές (Τελωνειακές, Λιμενικό Σώμα, Πυροσβεστική Υπηρεσία, κυρίως δε την Ελληνική Αστυνομία).

Η έξαρση παγκοσμίως της δράσης της Διεθνούς Τρομοκρατίας με έμφαση την Ισλαμική Φονταμενταλιστική Τρομοκρατία που αποκορυφώθηκε στις ΗΠΑ την 11η Σεπτεμβρίου 2001 με τις καταστροφικότερες μέχρι σήμερα τρομοκρατικές επιθέσεις, σε συνδυασμό με τη Διεθνοποίηση πλέον του οργανωμένου εγκλήματος και τις ολέθριες συνέπειες που επιφέρει σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ζωής κάθε χώρας, σε συνδυασμό με την ταχύτατη εξάπλωσή του σε παγκόσμιο επίπεδο, είχαν σαν συνέπεια, η τρομοκρατία της σύγχρονης αυτής μορφής μαζί και με ορισμένες μορφές (εκφάνσεως) του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος να υπαχθούν στις λεγόμενες «Ασύμμετρες Απειλές».

Η αντιμετώπιση λοιπόν των με την έννοια αυτή «Ασύμμετρων Απειλών» που από ζήτημα Δημόσιας (Εσωτερικής) Ασφάλειας, έχει μετατραπεί για τις Δημοκρατίες του Δυτικού κόσμου και σε ζήτημα Εθνικής Ασφάλειας και Άμυνας, απαιτεί ιδιαίτερη Στρατηγική, γιατί τίθενται σε κίνδυνο η Παγκόσμια Ασφάλεια, η Διεθνής Ειρήνη και η Δημοκρατία.

Ανάγκη Αλλαγής «Ρόλων» (Νομοθετικές και λοιπές Ρυθμίσεις)

Τα παραπάνω γεγονότα και διαπιστώσεις, αναπόφευκτα εξανάγκασαν τα κράτη, το ένα μετά το άλλο, όπως και την Ελλάδα, να προβούν σε αναθεώρηση των Δογμάτων Εθνικής Ασφαλείας και των Αμυντικών Συστημάτων τους, για να συμπεριλάβουν σ΄αυτά και τις «Ασύμμετρες Απειλές», που μεταξύ των άλλων, αντιπροσωπεύουν :

- Το Διεθνές Οργανωμένο Έγκλημα π.χ. λαθρομεταναστευση, εμπορία ανθρώπων, σεξουαλική εκμετάλλευση γυναικών-ανηλίκων, λαθρεμπόριο ναρκωτικών-όπλων-κλεμένων οχημάτων, ξέπλυμα βρώμικου χρήματος, οικονομικό έγκλημα (ηλεκτρονικό – μέσω Internet).
- Την τρομοκρατία της τυφλής βίας και των μαζικών καταστροφών μίσους, σε συνδυασμό με την απαξίωση του θανάτου από έτοιμους να αυτοχειριασθούν φανατικούς μουσουλμάνους «καμικάζι» για την «αθανασία».

Έτσι η Ασφάλεια της Ελλάδας με την νέα-σύγχρονη έννοια που έλαβε, αποτελεί ένα τεράστιο, πολύπλοκο και πρωτόγνωρο πρόβλημα, το οποίο συναρτάται με το περιβάλλον ασφάλειας, τόσο το εσωτερικό, όσο και το διεθνές (παγκόσμιο ή εγγύς), από όπου είναι δυνατόν να προέλθουν οι σχετικές απειλές.

Μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στις ΗΠΑ, για την Ελλάδα το πρόβλημα καθίσταται περισσότερο φλέγον και οξύ, γιατί δεν μπορεί να αγνοηθούν οι «εκατόμβες θυμάτων» των τρομοκρατικών επιθέσεων στο Μπαλί, την Ινδονησία, την Κωνσταντινούπολη, τη Μαδρίτη, το Λονδίνο, το Θέατρο Μόσχας και το Μετρό, αλλά και η συνεχιζόμενη απειλή στο Ιράκ, τη Μέση Ανατολή και το Αφγανιστάν. Την διαρκώς υπαρκτή απειλή της ισλαμικής τρομοκρατίας φρόντισαν να μας την υπενθυμίσουν με τον χειρότερο τρόπο οι πρόσφατες (29 και 30-12-2013) αλλεπάλληλες πολύνεκρες βομβιστικές επιθέσεις στο Βόλγκογκραντ (πρώην Στάλινγκραντ), από καμικάζι ισλαμιστές του Νταγκεστάν και ότι η απειλή αυτή δεν «απεβίωσε», ούτε με την στρατιωτική νίκη των Ρώσων επί των Τσετσένων, αλλά ούτε και με το θάνατο του Οσάμα Μπιν Λάντεν. Το ίδιο και το αιματοκύλισμα του Μαραθωνίου της Βοστόνης από τους Τσετσενικής καταγωγής αδελφούς Ταμερλάν και Τζοχάν Τσαρναέφ (Απρίλιος 2013).

Γιατί επίσης, δεν μπορεί να μη ληφθούν υπόψη οι αναφλέξεις στον Βαλκανικό μας περίγυρο και οι επεκτατικές βλέψεις σε βάρος ελληνικών εδαφών των αρπακτικών γειτόνων μας, σε συνδυασμό με τα ογκούμενα συνεχώς μέσω των εδαφών τους αλλεπάλληλα κύματα λαθρομεταναστών προς την Ελλάδα, με ότι αυτό δυσμενές για τη χώρα μας συνεπάγεται, γεγονός που επιτείνεται από τον ισλαμικό κίνδυνο τον οποίο εγκυμονούν οι εισβολές των οικονομικών προσφύγων που προκάλεσε η «Αραβική Άνοιξη» μέχρι και σήμερα.

Ως εκ τούτου η αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού δεν είναι μόνο ευθύνη και έργο των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας και των Σωμάτων Ασφαλείας, αλλά επιπλέον, απαιτούνται ενιαίες συγκλίνουσες δράσεις και όλων των τομέων του ευρύτερου κρατικού μηχανισμού. Η ειδοποιός όμως διαφορά από το προϊσχύσαν καθεστώς είναι, ότι στην σημερινή κατάσταση των πραγμάτων οπωσδήποτε οι ρόλοι όλων των εμπλεκομένων δυνάμεων, οι οποίες είναι οι ίδιες, διαφοροποιούνται. Η ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ στη μελέτη της για λογαριασμό του ΓΕΕΘΑ «Η Ασφάλεια της Ελλάδος την Προσεχή Δεκαετία» (Ιούλιος 2003), έχει ήδη καταθέσει απόψεις ενδεικτικές της διαφοροποιήσεως των ρόλων. Επιγραμματικώς μπορεί να διατυπωθεί : «περισσότερο Αστυνομικές Ένοπλες Δυνάμεις, περισσότερο ικανά σε δυναμικές επεμβάσεις Σώματα Ασφαλείας και περισσότερο υπεύθυνος σε θέματα ασφαλείας, αυτοπροστασίας και παροχής υπηρεσιών κρατικός μηχανισμός».

Νομοθετικές και Λοιπές Ρυθμίσεις

Πρωταρχική απαίτηση αναπτύξεως και εφαρμογής του Συστήματος Ασφαλείας είναι η λεπτομερειακή νομοθετική ρύθμιση και κατοχύρωση των επιβαλλομένων διαδικασιών λήψεως και εφαρμογής των «Μέτρων Ασφαλείας» ως και η ενημέρωση του πληθυσμού, ώστε να αποφευχθούν παρανοήσεις, παρεξηγήσεις και ίσως αντιδράσεις. Επιπλέον, προς αποφυγήν κινδύνου συγχύσεως, λόγω συγκρούσεως καθηκόντων, επικαλύψεως ευθυνών και αρμοδιοτήτων, επιβάλλεται πλήρης και επαρκής εκπαίδευση των εμπλεκομένων Υπηρεσιών και προσωπικού (θεωρητική και πρακτική). Πιστεύεται ότι η Ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 θα αποτελέσει πιλότο εφαρμογής του μελλοντικού συστήματος Ασφαλείας της Ελλάδας, όσον αφορά την αντιμετώπιση των «Ασύμμετρων Απειλών» (τρομοκρατία, οργανωμένο έγκλημα κ.λ.π.), αφού γίνουν οι δέουσες διορθωτικές επεμβάσεις στη νομοθεσία και οι βελτιώσεις στα σχέδια ασφαλείας που καταρτίστηκαν, με γνώμονα τα ανακύψαντα στην πράξη περιστατικά και τις κτηθείσες εμπειρίες.

Εσωτερική Δημόσια Ασφάλεια, Εγκληματικότητα, Έγκλημα

Δημόσια Ασφάλεια – Εγκληματικότητα – Έγκλημα

Παρά τη νέα σύγχρονη έννοια του όρου «Ασφάλεια» όπως αναλύθηκε παραπάνω, αναγκαία καθίσταται η περιγραφή κατά τρόπο εκτενέστερο του όρου «Ασφάλεια» υπό στενή έννοια, ήτοι το σκέλος εκείνο της εσωτερικής ασφάλειας της χώρας που αφορά στην πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας και έχει άμεση σχέση με την καθημερινή ασφάλεια του πολίτη, δηλαδή τη δημόσια ασφάλεια, αποστολή η οποία έχει ανατεθεί θεσμικά στην Ελληνική Αστυνομία κατά κύριο λόγο και δευτερευόντως στις λοιπές διωκτικές αρχές (Πυροσβεστική, Λιμενικό, Τελωνεία).

Είναι σε όλους γνωστό ότι το έγκλημα είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο που δεν έλειψε ποτέ από τη ζωή του ανθρώπου. Απεναντίας, παρακολουθεί τις κοινωνικές και τις τεχνολογικές εξελίξεις, αναπροσαρμόζεται συνεχώς, με αποτέλεσμα σε κάθε εποχή να παρουσιάζεται με διαφορετική μορφή και ένταση, και διεθνώς, και στη χώρα μας. Το σύνολο δε των διαπραττομένων εγκλημάτων σε συγκεκριμένη περίοδο, σε ορισμένο χώρο, αποτελεί την εγκληματικότητα, η οποία στην εποχή μας οξύνεται υπερβολικά και αποκτά ιδιαίτερη ποικιλομορφία και ένταση, με την εμφάνιση πρωτόγνωρων εγκλημάτων νέας μορφής και την τάση παγίωσης του οργανωμένου εγκλήματος.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα, ότι τα κίνητρα και ο τρόπος τελέσεως των εγκλημάτων της τελευταίας εικοσαετίας, διαφέρουν ουσιωδώς από εκείνα των παλαιοτέρων εποχών. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι παύει να υπάρχει το έγκλημα για λόγους ερωτικής αντιζηλίας, για λόγους τιμής, κοινωνικής ντροπής ή για ένα μέτρο γης.

Παράλληλα όμως εμφανίστηκαν και εγκλήματα που τα κίνητρά τους απορρέουν από τις σημαντικές αλλαγές που έφεραν στην ελληνική κοινωνία, η είσοδος και παραμονή λαθρομεταναστών στη χώρα μας και η μεταβιομηχανική πυρηνική εποχή που διανύουμε σε συνδυασμό με την τεχνολογική επανάσταση.

Ειδικότερα, σημαντικό ρόλο έπαιξαν, ο υδροκεφαλισμός των αστικών κέντρων, ο τουρισμός, η κατάργηση των εσωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τα κράτη μέλη της, η διάδοση της εμπορίας και χρήσεως σκληρών πια ναρκωτικών, ο νέος υπερκαταναλωτικός τρόπος ζωής και βέβαια η ευρύτερη αποδοχή της τάσης του εύκολου πλουτισμού, σε μία κοινωνία που κυριαρχείται από τη σύγκρουση συμφερόντων και τη βία ως μέσο επίλυσης των διαφορών, λόγω χαλάρωσης του πνεύματος αλληλεγγύης μεταξύ των πολιτών και εξασθένησης των κοινωνικοποιητικών αξιών που στηρίζονται στο πνεύμα αυτό και συγκρατούν από την τέλεση εγκλημάτων. Στα «μοντέρνα» αυτά εγκλήματα και σε εκείνα που εμφανίστηκαν παράλληλα με αυτά, της αεροπειρατείας, της ομηρίας προσώπων και της τρομοκρατίας, ο δράστης παρουσιάζεται πιο ψυχρός στη διάπραξή τους, διαθέτει άριστη τεχνογνωσία, χρησιμοποιεί μέσα σύγχρονης τεχνολογίας και οπλισμού, νέες εγκληματικές μεθόδους άγνωστες στη χώρα μας, είναι προσεκτικότερος στο σχεδιασμό του. Κινείται αιφνιδιαστικά και με ταχύτητα, μεγαλύτερη από αυτή της Αστυνομίας, μελετά με λεπτομέρεια το χώρο όπου θα κινηθεί, έχει εξασφαλίσει κατά μεγαλύτερο ποσοστό τη διαφυγή και την απόκρυψή του, καταβάλλει ιδιαίτερη επιμέλεια να μην εγκαταλείψει πίσω του ίχνη, αποπροσανατολίζει την έρευνα και δημιουργεί ισχυρό «άλλοθι». Με άλλα λόγια γίνεται «επαγγελματίας».

Οι μεγάλες προσδοκίες και το αγκομάχημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δοκίμιον Κοινωνιολογίας

Του Υποστρατήγου ε.α. Κωνσταντίνου Αργυροπούλου

Ας αρχίσουμε με τα ενθαρρυντικά, τα υποσχόμενα και τα προσδοκητικά. Ο πιο σημαντικός φορέας ελπίδας για την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση μετά τον Β'ΠΠ ήταν η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ), η οποία προέκυψε από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακος και Χάλυβος (ΕΚΑΧ) του 1950. Το σκεπτικό για την ίδρυσή της ήταν η παντί τρόπω αποτροπή πολέμου μεταξύ Γαλλίας και Γερμανίας καθώς και η αξιοποίηση των προκυπτόντων ωφελημάτων από την εξομάλυνση των αγορών σε πλαίσιο μιας ελευθέρας αγοράς.

Η ΕΟΚ ιδρύθηκε το 1957 με την Συνθήκη της Ρώμης μεταξύ της Δυτικής Γερμανίας, Γαλλίας, Ιταλίας, Βελγίου, Λουξεμβούργου και Ολλανδίας. Ήταν μία τελωνειακή ένωση ανάμεσα στις έξι αυτές χώρες με ελεύθερο εσωτερικό εμπόριο και κοινή εξωτερική εμπορική πολιτική.

Η Συνθήκη παρείχε επίσης την νομική βάση για εσωτερική κοινή αγορά, όπου θα υπήρχε διακίνηση «εργασίας» και «κεφαλαίου», αγαθών και υπηρεσιών. Προεβλέπετο και μία κοινή πολιτική σε κάποιους τομείς με έμφαση στον τομέα της Γεωργίας, ο οποίος έκτοτε διέπεται από την κοινή Αγροτική Πολιτική. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Συμβούλιο των Υπουργών είναι Σώματα λήψεως αποφάσεων.

Και ενώ ξεκίνησε σαν μία καθαρά οικονομική ένωση, στην πορεία της μετεξελίχθη σε οργανισμό με δραστηριοποίηση σε ποικίλους τομείς. Από την αναπτυξιακή βοήθεια μέχρι το περιβάλλον. Αυτή η μετεξέλιξη δηλώνεται και από την αλλαγή της ονομασίας της από ΕΟΚ σε Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) το 1993. Η ΕΕ κινείται επί τη βάσει ενός δικαίου. Αυτό σημαίνει, ότι όλες της οι ενέργειες στηρίζονται σε συνθήκες, τις οποίες όλα τα μέλη έχουν εγκρίνει εκούσια και δημοκρατικά.

Οι στόχοι της ΕΕ καθορίζονται με τις δεσμευτικές συμφωνίες σε διαφόρους τομείς. Επιγραμματικά οι τομείς είναι: Γεωργία, Αλιεία και είδη διατροφής, Επιχειρήσεις - Εμπόριο, Πολιτισμός και Εκπαίδευση, Τελωνεία και Φορολογία, Ανάπτυξη και Ανθρωπιστική βοήθεια, Οικονομία και Χρηματο-οικονομικά θέματα, Απασχόληση και Κοινωνικές Υποθέσεις, Διεύρυνση και Εξωτερικές Υποθέσεις, Περιβάλλον και Ενέργεια, Θεσμικά όργανα της ΕΕ, Υγεία, Δικαιοσύνη και Δικαιώματα των Πολιτών, Περιφέρειες και Τοπική Ανάπτυξη, Επιστήμη και Τεχνολογία, Μεταφορές και Ταξίδια. Όλοι οι ανωτέρω τομείς λειτουργούν κάτω από αντίστοιχα όργανα, Επιτροπές και Υποεπιτροπές. Μία από τις Επιτροπές είναι και αυτή της Ασφάλειας και Άμυνας.

Αυτή σε γενικές γραμμές είναι η προσλαμβανόμενη εικόνα της ΕΕ, όπως άλλωστε αποδίδεται από τις Συνθήκες, τα Θεσμικά Πλαίσια και από την λειτουργική της πρακτική. Όλα δείχνουν καλά, άγια και ευοίωνα, όπως και το ότι η πορεία της ΕΕ φαίνεται να έχει άριστες προοπτικές. Καθώς πιστεύω, οι αρχικοί οραματιστές της ενωμένης Ευρώπης Jean Monnet και Robert Schuman είχαν στον νού τους μία Ευρώπη με πολιτικές ελευθερίες, με τεχνολογικό εξοπλισμό και με μία μεγαλουργημένη Ευρωπαϊκή Ιδέα, η οποία θα προωθείτο και θα ανεπτερώνετο από την σύμπραξη φωτισμένων ανθρώπων με τελική επιδίωξη την παγιωμένη ειρήνη και την ασφάλεια.

Και ερχόμαστε στο σήμερα.

Σήμερα εγώ θεωρούμαι ένας «Ευρωπαίος Πολίτης». Αυτό απεφασίσθη το έτος 1981από την τότε κυβέρνησή μου για λογαριασμό μου, διότι έτσι έπρεπε να είμαι. Αυτό εκρίθη, ότι ήταν το σωστό. Ήταν μία πολιτική απόφαση, η οποία ελήφθη για κάποιους λόγους, οι οποίοι εξακολουθούν να συμπεριφέρονται στο υποσυνείδητό μου σαν απροσδιόριστες διανοητικές συνάψεις ή/και αδιαφανείς μαγνητικές -σκέψεως μεταστρεπτικές- αποτυπώσεις. Και τούτο, διότι δεν ρωτήθηκα για το εάν συμφωνώ με την ανωτέρω απόφαση μέσω ενός δημοψηφίσματος, για το οποίο δημοψήφισμα βεβαίως υπάρχει και η συνήθης εξήγηση, ότι είναι κερδισμένη υπόθεση για εκείνον που έχει προαποφασίσει, διότι με τα διατιθέμενα και κατεχόμενα μέσα και πολυμέσα του είναι αδύνατον να μην επηρεάσει -ευεργετικά για εκείνον- ένα ποσοστό υπέρ το 50% του ερωτωμένου και κατά τεκμήριον ευμεταπείστου εκλογικού σώματος.

Κι έτσι λοιπόν μία ωραία πρωΐα βρέθηκα να είμαι πολιτικό «υποκείμενο» μιας νέας πολιτικο-οικονομικής αρχής. Το «υποκείμενο» προέρχεται από το λατινικό subjectum και σημαίνει «αυτό που είναι από κάτω». Το να είσαι «από κάτω» στο γνωστό σου κράτος/έθνος, όπου είσαι εξοικειωμένος με τα βιοθεωρικά του στοιχεία και τους κανόνες δικαίου, είναι κάτι το φυσιολογικό. Το να εισέλθεις σε ένα νέο ρεύμα σκέψης, όπου ο κοινοτισμός επιβάλλει το λιώσιμο -στο melting pot- των κατεχομένων εθνικών και βιοθεωρικών σου στοιχείων σηματοδοτεί την έναρξη ενός πρωτόφαντου αγώνος με άγνωστο το αποβησόμενον ή το επιγέννημα.

Αρκούμαι να βασιστώ στην κοινή λογική και στις αισθήσεις μου. Δεν έχω άλλες δυνατότητες. Υποθέτω, ότι η κοινή λογική και οι αισθήσεις είναι απαραίτητες για κάθε Ευρωπαίο πολίτη/υποκείμενο για να κατανοήσει το περιβάλλον στο οποίο καλείται να ζήσει και να δραστηριοποι-

ηθεί. Εάν μου ζητηθεί να γίνω διαληθιστής λογικός φιλόσοφος, ο οποίος στηρίζεται σε κανόνες λογικής και μαθηματικές συνταυτίσεις για να εγκολπωθεί την σημασία της ΕΕ, τότε μάλλον οφείλω να αποδεχθώ την πραγματικότητα των αντιφάσεων, ώστε να συμβιβαστώ με την ιδέα συγκλίσεως των ποικίλων προσανατολισμών. Δηλαδή, να υιοθετήσω μία νέα κατάσταση που υπαγορεύει την εθνική μου αποδυνάμωση, ώστε να καταστεί εύληπτο το νέο status της οικονομικής, πολιτικής και πολιτισμικής σχετικοποίησης των μέχρι τώρα γνωστών μου εθνικών πλαισίων.

Κάποιοι περισσότερο μελετημένοι από εμένα, μου εξήγησαν, ότι ων στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα προαχθώ οικονομικά. Δηλαδή, ότι θα έχω το αποκλειστικό κατά δική μου κεφαλή εισόδημα, όσο και ο βόρειος Ευρωπαίος. Ότι θα είμαι ισότιμος μεταξύ των εταίρων μου στην Ευρώπη. Ότι θα αποτελώ μία ουσιώδη μονάδα μέσα σε ένα σύλλογο ενοποιημένων ατόμων. Ότι θα γίνω ανταγωνιστικός μέσα σε ένα πλαίσιο υγιούς οικονομίας. Ότι θα αποτελώ μία αδιαμφισβήτητη συνιστώσα ενός ευέλικτου κοινωνικο-πολιτικά κράτους. Ότι θα τύχω της αρίστης κοινωνικής προνοίας. Ότι το βιοτικό μου επίπεδο θα αναβαθμίζεται συνεχώς και αδιαλείπτως. Ότι τα γεράματά μου θα είναι εγγυημένως προστατευμένα και μη εκτιθέμενα σε παντός είδους προσβολή εκ μέρους της πολιτικής οικονομίας. Ότι θα εξασφαλισθώ, από τους όσους γύρωθεν επιβουλεύονται την πατρίδα μου. Τουτέστιν τους δεδηλωμένους εχθρούς. Βέβαια υπάρχουν και οι άλλοι εχθροί. Με άλλα λόγια είναι εκείνοι που ορέγονται να κατασχέσουν το σπίτι μου. Εκείνοι που θέλουν με σύμβαση φθηνής εργασίας να εκμεταλλευτούν την οικογένειά μου. Εκείνοι που βλέπουν τους τάφους των γονέων μου σαν ένα εν δυνάμει οικόπεδο για χρήση ενός εμπορικού κέντρου. Και επί πλέον θα γλυτώσω και από τους συνταγματάρχες. Οποία ευτυχία!

Συμπληρωματικά ήλθαν και τα media, που υπηρετούν εκείνους που τα χρηματοδοτούν και μου ανέλυσαν «επιστημονικά», ότι δεν απαιτείται η φύλαξη των συνόρων, διότι υπάρχουν κοινά οράματα, κοινοί στόχοι και κοινά πολιτισμικά καταπιστεύματα. Ότι δεν απαιτείται πλέον η εθνική συνείδηση, διότι μέλλοι να διατελέσω σημαντικός οικοδόμος στο κτίσιμο μίας κοινής ευρύτερης πατρίδας. Ότι θα συνυπάρχω σαν μία λάμπουσα ψηφίδα ενός πολύχρωμου και πάμπλουτου ψηφιδωτού, το οποίο θα παίξει ρόλο υποσχετικό ενός μέλλοντος με προδιαγραφές επιγείου παραδείσου.

Επί πλέον οι «οραματιστές», με κάθε μέσον μου διεμήνυσαν, ότι για να κατορθώσω να προσανατολιστώ σε αυτή την ιδέα της κοινής ζωής θα πρέπει να αποκτήσω μια τέτοια ευρωπαϊκή παιδεία, ώστε να έχω την ικανότητα ευρείας ανάλυσης/σύνθεσης της ευρωπαϊκής σκέψης. Ότι θα πρέπει να κάνω συνεχείς προσπάθειες προσαρμογής στα εκάστοτε νέα δεδομένα, ώστε να καταστώ πνευματικά συνεργάσιμος και επομένως με ευθυκρισία, η οποία θεωρείται θεμελιώδες στοιχείον υπερεθνικής αρωγής, να συμβάλλω στον κοινό σκοπό επιτεύξεως της «Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης». Ότι θα πρέπει να προβαίνω σε πειθαρχημένους συλλογισμούς για να συμβάλλω στην οριοθέτηση των κοινοτικών κανόνων δικαίου. Ότι θα πρέπει να θεωρώ τον ευρωπαϊκό εαυτό μου τυχερό, διότι επιβαίνω στην κιβωτό του ευρωπαϊκού πνεύματος και του πολιτισμού.

Κάποιος θιασώτης της ευρωπαϊκής ιδέας διέσπειρε και την εκδοχή της συνεργασίας των όσων πνευματικών ανθρώπων, ασχολούνται με την πολιτική και δεν υπολογίζουν τα πολιτικά κόστη, ώστε να υπηρετηθεί ο σκοπός με τον οποίο προσδιορίζεται το είδος και η υφή του ευρωπαϊκού οράματος. Μερικοί βέβαια ανάγουν τα παράδοξα στην υπεραφθονία εσφαλμένων πληροφοριών. Εδώ όμως με διαβεβαιώνουν, ότι υπάρχει μεν αφθονία πληροφοριών αλλά όχι παραδοξότητες. Η ΕΕ προβλέπει και μεριμνά για τα υποκείμενα άτομά της.

Για να είμαι ειλικρινής, μετά το πρώτο «σοκ ευτυχίας» με τα πακέτα Delors, τα οποία «μαζί τα φάγαμε», σήμερα -Ευρωπαίος πλέον- αισθάνομαι, ότι έχω περιαχθεί σε ένα ανοίκειο κόσμο. Και αυτό, διότι μέσα σ' αυτά τα τελευταία χρόνια έχω διδαχθεί, ότι η πολιτική οικονομία, εννοεί την πρόσβαση στον πλούτο και στην εξουσία με άνισες, με αχλυώδεις, με θαμπές μεθόδους. Μία καθαρά υλιστική πρόσβαση, επειδή σαφώς δρα με γνώμονα τις υλιστικές συνθήκες της κοινοτικής συνύπαρξης και οι οποίες καθορίζουν και τον χαρακτήρα των κοινοτικών σχέσεων. Και παρ' όλον, ότι γίνεται μία διαρκής προσπάθεια να πεισθώ, ότι προέχει η Ευρωπαϊκή Ιδέα, εγώ την εκλαμβάνω σαν μία μεθοδευμένη ιδεολογία, η οποία δεν είναι τίποτε άλλο από ένα κατασκευασμένο σύστημα ιδεών, το οποίο αντανακλά και διαιωνίζει τα ειδικά συμφέροντα των δεξιοτεχνών του προγραμματισμού της ευρωπαϊκής πορείας.

Μου είναι αδύνατον να αποτυπώσω την γενεαλογία των ευρωαισιοδόξων και το γίγνεσθαι της ευρωπαϊκής αλήθειας. Όλα αυτά φαντάζουν στον πεπερασμένο μου νου σαν ένας κατάλογος «επόψεων» και «θεωριών», που μέχρι τώρα μου επιστρέφουν μία μάταιη απόπειρα προσεγγίσεως της ευαγγελιζομένης ευρωπαϊκής ευδαιμονίας.

Προσπαθώ να κατανοήσω τι είναι αυτή η Ευρωπαϊκή Ασφάλεια, που λένε, ότι είναι παρούσα και συνεπώς δεν χρειάζομαι κλειδαριές και λουκέτα στο σπίτι μου, στο μαγαζί μου, στο χωράφι μου, στην χώρα μου. Πού είναι ο Ευρωστρατός, που εγγυάται την άμυνα των συνόρων μου; Ή μήπως ο Ευρωστρατός είναι μία υπόθεση εργασίας;

Ίσως με ψέξετε, επειδή δεν βλέπω τα θετικά. Κι εγώ εξακολουθώ να είμαι δυστυχής, διότι βλέπω, ότι το εισόδημά μου έχει μειωθεί δραματικά. Ότι η ιατρική μου ασφάλιση δεν είναι πλέον δεδομένη. Παρακολουθώ τις ατέρμονες συζητήσεις για το ευρώ, την δραχμή και την ευρωδραχμή. Βρίσκομαι σε σύγχυση. Σημαίνω συναγερμό, διαπιστώνοντας, ότι όταν το δολλάριο ΗΠΑ θίγεται από το ευρώ, τότε το επόμενο να συμβεί είναι να με απειλήσει ένα οικονομικό μικρόβιο, το οποίο θα προσβάλλει το ούτως ή

άλλως μειούμενο χρηματικό μου αποθεματικό.

Είμαι καχύποπτος, όταν ακούω, ότι οι ΗΠΑ έχουν τοποθετήσει τις ελπίδες τους στην ΕΕ. Εγώ άλλο καταλαβαίνω. Ότι δηλαδή οι ΗΠΑ με συμπιεστική αδεξιότητα επιχειρούν να διευθύνουν στρατιωτικά και τις τύχες της Ευρώπης. Βλέπω, ότι η ΕΕ έχει χλιαρά άποψη στις διεθνείς υποθέσεις και τις εκάστοτε διαμορφώσεις, που τα γεγονότα επιβάλλουν, όπως πρόσφατα στην περίπτωση της Ουκρανίας. Η ιδέα της υπαγωγής της Ευρώπης στην ομβρέλλα του ΝΑΤΟ, αδυνατίζει κάθε πρόθεση στηρίξεως της ιδέας μιας κραταιάς ΕΕ. Δυστυχώς η ΕΕ δείχνει να λειτουργεί με περιορισμένη την εκδοχή της «συμμετέχουσας» κοινωνίας. Ακόμη και αυτές οι Επιτροπές και οι Υποεπιτροπές της ΕΕ υπηρετούνται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε τα στελέχη τους να είναι απομονωμένα από τα λαϊκά αισθήματα και τις προσδοκίες των ευρωπαϊκών φυσικών προσώπων.

Και έρχονται και τα media να συμπληρώσουν, ότι οφείλω να συμβιβαστώ με την ιδέα της θετικής προοπτικής της ΕΕ. Και ότι πρέπει να αισθάνομαι ένοχος, διότι με την στάση μου επιδεικνύω δημοκρατικό έλλειμμα. Ωστόσο εγώ εξακολουθώ και αμφιβάλλω για την λειτουργικότητα της ΕΕ, όπως επίσης και για το ότι οι Ευρωπαϊκές ντιρεκτίβες δεν προέρχονται από την δημοκρατική μου συμμετοχή.

Εγώ άλλα καταλαβαίνω. Τι καταλαβαίνω; Λοιπόν, έχουμε και λέμε.

Οι Ευρωπαίοι εταίροι μου δανείζουν χρήμα για να αγοράσω δικά τους προϊόντα. Αυτό σημαίνει διπλή χρηματοοικονομική εξάντληση. Σε τυχόν διαμαρτυρία μου μού εφιστάται η «πολιτική ορθότητα», η οποία στην προκειμένη περίπτωση εξυπηρετεί τους κανόνες της ελευθέρας αγοράς.

Οσφραίνομαι, ότι ο Βόρειος Ευρωπαίος εταίρος μου επιδιώκει να μετατρέψει την χώρα μου σε ένα εκμεταλλεύσιμο κοινοτικό κομμάτι, το οποίο δεν πρέπει να διαφέρει από τον παλαιόθεν αποικιοκρατούμενο τρίτο κόσμο. Σήμερα, όσο ποτέ πριν, διαισθάνομαι μία υποφώσκουσα μανούβρα των πλουσίων εταίρων για το ποιός θα κερδίσει το μείζον των κλοπιμαίων από την σκύλευση του κουφαριού της νεκρωμένης Ελλάδος. Άλλωστε καταμεσής της κρίσης διαφαίνονται οι ευκαιρίες για λεηλασία των διατιθεμένων φυσικών πόρων, όπως και για την εκμετάλλευση των απελπισμένων ανέργων για διατιμημένη εργασία.

Η οπισθοχώρηση του βιοτικού επιπέδου των ατόμων ορισμένων κοινοτήτων (PIGS) είναι το αποδεικτικό της διαψεύσεως της «προόδου», η οποία επεστέλλετο την αλήθεια, η οποία αφορούσε μόνον σε εκείνους, οι οποίοι χειραγωγούν το γίγνεσθαι της ΕΕ. Σε εκείνους κυρίως, οι οποίοι κάνουν χρήση της αποκλειστικής οικονομικής και τεχνολογικής των ισχύος. Μάλιστα αυτοί οι ισχυροί έχουν και την διορατικότητα να επινοούν καινούργιους εχθρούς. Έχω την υπόνοια, ότι ένας από αυτούς τους εχθρούς είμαι κι εγώ, διότι όπως ακούω στην Βόρεια Ευρώπη, την «δική μου» κοινότητα, συζητείται, ότι οι φτωχοί του Νότου είναι εχθρός, διότι επιδιώκουν να λεηλατήσουν τον μόχθο και τον ιδρώτα αυτών των προκομμένων βορείων πλουσίων. Αυτοί του Νότου, που πλέον θεωρούν εαυτούς, ότι έχουν αφυπνισθεί και πλέον δεν επιθυμούν να είναι υπηρέτες, σερβιτόροι και διασκεδαστές. Αυτοί λοιπόν οι Νότιοι δεν επιτρέπεται να είναι «συμμέτοχοι» αλλά «θεατές της θετικότητας» των βορείων.

Εάν οι Νότιοι ξυπνήσουν σημαίνει, ότι η κοινοτική δημοκρατία εισέρχεται σε στάδιο κρίσεως. Αυτό με κάνει να πιστεύω, ότι είμαι υποκείμενος ταξιθετήσεως σε κατηγορία πολίτου, όπου πρέπει να εφαρμοστεί επ' αυτού το πλήρες φάσμα τεχνασμάτων για τον έλεγχο της αγανάκτησης και της διαμαρτυρίας του. Η άμυνα του πολιτικού μου οργανισμού μού υπαγορεύει, ότι οφείλω αδιαλείπτως να συνειδητοποιώ τα τεκταινόμενα. Να σκέπτομαι τρόπους διατυπώσεως μιας λογικής επιχειρηματολογίας προς απόκρουση αυτού του καταιγισμού των απόψεων ανοικείων σκοπιμοτήτων. Άλλως φοβούμαι, ότι θα παύσω να ενδιαφέρομαι για τα συμβαίνοντα καθιστάμενος ένα κοινωνικό «ζόμπι», υπήκοο ανεμπίστευτου τύπου «δημοκρατικών» νουθεσιών, οι οποίες κατά κανόνα τυφλώνουν το πνεύμα.

Και το πνεύμα μου λέει, ότι δεν μου είναι εύκολο να υιοθετήσω την κατάσταση της υπαγωγής μου σε πολίτη μιας υπερεθνικής κοινότητας, ή όπως έχει βαπτισθεί τελευταία μιας «μεταεθνικής» κοινότητας, με όλα τα προβλήματα που συνεπάγεται αυτή η συνάρθρωση μεταξύ αοριστίας, που ευαγγελίζεται το δίκαιον, και η οποία δεν είναι τίποτε άλλο από την επιβολή ενός ιδιοτύπου δικαίου, που υπηρετεί ειδικά συμφέροντα. Εξ άλλου δεν έχω πεισθεί, ότι οι Γερμανοί, οι Γάλλοι, οι Άγγλοι και όλοι οι άλλοι δεν έχουν σαν γνώμονα ζωής των το δικό τους αρχικό μοντέλο του έθνους-κράτους.

Λυπούμαι, που κακολογώ τον ευρωπαϊσμό, αλλά αισθάνομαι προδομένος από αυτόν. Επιμένω να διατηρώ στην Ελληνική μου συνείδηση, ένα απρόσβλητο σημείο, το οποίο μεθοδεύει την κυλιόμενη άμυνά μου στην ευρωπαϊκή μου πορεία. Είναι η ανεξάρτητή μου σκέψη. Αυτή, η οποία μου υπαγορεύει την ασυγκίνητη αρχή της προς τα άνω ασκήσεως πιέσεως, όπως αυτή άλλωστε εκφράζεται και από το σύνολο των συνειδητοποιημένων εθνικώς σκεπτομένων πολιτών. Αυτή η σκέψη, κρούει κώδωνες, που ηχούν την απαίτηση αντιδράσεως στην προσπάθεια υπονομεύσεως του Ελληνικού μου «είναι». Άλλως, οι επιγενόμενοι θα ιστορούν με θλίψη την κάποτε στην Ελλάδα ασημαντότητά μου.

Πιστεύω, ότι είναι καλό για την Ελλάδα, να προσέχουν οι ηγέτες της και ας αποφεύγουν τους πρόθυμους «διανοούμενους», που ωραιοποιούν, όλα τα μη συμφέροντα στον όποιο εύπιστο Έλληνα/Ευρωπαίο.

Δεν μου βγαίνει από τον νού, ότι η Ευρώπη αγκομαχεί.

Οι δημοσιευόμενες εργασίες των συγγραφέων στο περιοδικό μας απηχούν τις προσωπικές των απόψεις , χωρίς να είναι απαραίτητο να συμφωνούν με τις θέσεις του Ινστιτούτου μας.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΤΟΥΣ 2013 ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΕΛΙΣΜΕ

Το έτος 2013 ήταν ο πρώτος χρόνος λειτουργίας του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ με το παρόν Δ.Σ., οι δραστηριότητες το 2013 ήταν σημαντικές και κατά μήνα έχουν όπως παρακάτω :

Τον Ιανουάριο

- Προγραμματίσαμε τις ενέργειές μας για το 2013 και καθορίσαμε τους στόχους μας.
- Πραγματοποιήθηκαν επαφές με την Παμακεδονική Ένωση στην Κοζάνη για τη διοργάνωση ημερίδας. Ήδη οι επαφές μας είναι συνεχείς με την Μακεδονία.

Τον Φεβρουάριο

- Στις 20 Φεβρουαρίου αντιπροσωπεία μας συναντήθηκε με τον τότε Υπουργό Ναυτιλίας κ. Μουσουρούλη με τον οποίο συζητήθηκαν θέματα σχετικά με την ασφάλεια στο Αιγαίο και την λαθρομετανάστευση.
- Στις 7 Φεβρουαρίου συνδιοργανώθηκε με την ΕΑΑΣ ημερίδα στην Κόρινθο με ομιλητές τον κ. Δημήτριο Ζακοντίνο, ο οποίος ανέλυσε την οικονομική κατάσταση της χώρας και τον κ. Κων/νο Αργυρόπουλο ο οποίος αναφέρθηκε στην εξέλιξη των εθνικών θεμάτων.

Τον Μάρτιο

- Συμμετείχαμε στην εκδήλωση του S. Paul για την 25η Μαρτίου στον Πειραιά. Παρέστησαν ως ομιλητές οι κ.κ. Ζακοντίνος και Αργυρόπουλος.
- Στις 28 Μαρτίου από τον κ. Φωτίου αναπτύχθηκε το θέμα «Θέματα Δ.Δ. της Θάλασσας σε σχέση με τις τρέχουσες εξελίξεις στην Αν. Μεσόγειο». Η ομιλία έγινε στα γραφεία μας.

Τον Απρίλιο

- Προσκληθήκαμε σε εκδήλωση στην Κοζάνη που οργάνωσε η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας την 7ην Απριλίου. Συμμετείχαν και μίλησαν οι κ.κ. Μαρτζούκος, Αργυρόπουλος και Ζακοντίνος.
- Συμμετείχαμε την 15ην Αυγούστου σε ημερίδα που οργάνωσε η ΜΚΟ «Ιωάννης Καποδίστριας» με ακροατήριο φοιτητές του Παντείου Πανεπιστημίου. Ομλητές από το ΕΛΙΣΜΕ ήταν οι κ.κ. Μαρτζούκος και Φωτίου.
- Συνδιοργανώσαμε με την ΕΑΑΣ ημερίδα στη Λέσχη Αξιωματικών στην Τρίπολη στην οποία ομιλητές ήσαν οι κ.κ. Μαρτζούκος, Αργυρόπουλος και Ζακοντίνος.

Τον Μάϊο

- Η κυριότερη εκδήλωση της χρονιάς ήταν η συνδιοργάνωσα ημερίδας την 24ην Μαίου με την Ακαδημία Αθηνών με θέμα «Η Άμυνα και Ασφάλεια της χώρας μας υπό τις σύγχρονες εξελίξεις». Στην προσπάθεια αυτή μας βοήθησε καθοριστικά ο Στρατηγός και Ακαδημαϊκός κ. Σκαρβέλης, συντονιστής στην ημερίδα ήταν ο κ. Σκλήρης και ομιλητές διάφορες προσωπικότητες. Από τα μέλη μας μίλησαν οι κ.κ. Σκαρβέλης, Παναγόπουλος, Μαρτζούκος και Αργυρόπουλος. Τα πρακτικά της ημερίδας στάλθηκαν στην Ακαδημία Αθηνών, στο ΥΕΘΑ, στο ΥΠΕΞ και σε άλλους δημόσιους φορείς και παράγοντες.
- Από τις 14 έως 16 Μαίου το ΕΛΙΣΜΕ πραγματοποίησε επίσκεψη στο Ευρωκοινοβούλιο στις Βρυξέλλες μετά από πρόσκληση της Ευρωβουλευτού κ. Γιαννάκου και την διαμεσολάβηση του Ναυάρχου κ. Ζαρόκωστα. Η κ. Γιαννάκου μας ενημέρωσε για τις εξελίξεις στην Ευρώπη και σε δείπνο που μας παρέθεσε συζήτησε μαζί μας διάφορα διεθνή θέματα. Επίσης είχε προσκαλέσει ως ομιλητή τον ΥΕΘΑ της Ουγγαρίας.
- Τέλος τον Μάϊο εκπροσωπηθήκαμε από τον πρόεδρο, ο οποίος ήταν και ομιλητής, στις εκδηλώσεις που οργάνωσε η Εστία Νέας Σμύρνης.

Τον Ιούνιο

- Λάβαμε απόφαση να διαθέτουμε το περιοδικό μας στις Ενώσεις Αποστράτων Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας. Αυτό γίνεται φυσικά με κάποιο αντίτιμο για να ενισχύσουμε τα φτωχά οικονομικά μας.

Τον Ιούλιο

- Στις 24 Ιουλίου είχε οργανωθεί ημερίδα στις Σπέτσες από την ΜΚΟ «Ιωάννης Καποδίστριας». Είχαμε προσκληθεί να στείλουμε ομιλητές και εκπροσωπηθήκαμε από τους κ. κ. Δεμέστιχα και Φωτίου.
- Τον ίδιο μήνα διεξήχθησαν οι εργασίες του Παμακεδονικού Συνεδρίου στην Φλώρινα. Επειδή έχουμε επαφή με την περιοχή (Ενώσεις και τοπικούς φορείς) είχαμε προσκληθεί και έλαβαν μέρος οι κ. κ. Ζακοντίνος και Αργυρόπουλος.

Τον Αύγουστο

- Είχαμε διακόψει τις εργασίες μας για ένα μήνα.

Τον Σεπτέμβριο

- Στις 12 Σεπτεμβρίου ο κ. Μηνάγιας και ο κ. Γιαννακόπουλος ανέλυσαν σε ομιλία τους στα γραφεία μας τα θέματα «Τουρκία, Συρία και γενικότερα της Μέσης Ανατολής».
- Στις 19 Σεπτεμβρίου εγκρίναμε στο Δ.Σ. τον Κανονισμό Εσωτερικής Λειτουργίας του Ινστιτούτου ο οποίος ήδη ισχύει. Στην σύνταξή του μεγάλη συνει-

σφορά είχε ο κ. Βορριάς.

- Τον ίδιο μήνα αποφασίσαμε και δημιουργήσαμε τρεις Επιτροπές με πεδία ενδιαφέροντος :

ο Οικονομικής Ανάπτυξης της χώρας και διεθνών οικονομικών εξελίξεων

ο Άμυνας και Ασφάλειας

ο Διεθνών Σχέσεων.

Στις επιτροπές αυτές έχουν ορισθεί ως επικεφαλής αντιστοίχως οι κ.κ. Ζακοντίνος, Μπασαράς και Δουδούμης ενώ συμμετέχουν τα μέλη μας ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους και τις εμπειρίες του. Οι επικεφαλής των επιτροπών συντονίζουν με τα μέλη επιμέρους έργο συνεδριάζοντας ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Έργο των επιτροπών είναι να ερευνούν τα γεγονότα, να μελετούν τις εξελίξεις, να ενημερώνουν το Δ.Σ. να συγγράφουν άρθρα όταν απαιτείται και να πραγματοποιούν εκτιμήσεις για τις προοπτικές επίλυσης των προβλημάτων. Κρίνεται σκόπιμο να αναφέρουμε ότι πέραν της ανάρτησης των άρθρων μας στην ιστοσελίδα του Ινστιτούτου την οποία γνωρίζετε και πρέπει να επισκέπτεσθε συχνά, θα υπάρξει ενοποίηση των άρθρων και έκδοση ανά εξάμηνο περίπου ενός βιβλίου με ανάλογο περιεχόμενο. Ήδη βρισκόμαστε, μέσω του κ. Μυρογιάννη, σε επαφή με εκδοτικό οίκο για το σκοπό αυτό.

Τον Οκτώβριο

- Συμμετείχαμε στις ραδιοφωνικές εκπομπές του Σταθμού της Εκκλησίας της Ελλάδος με θέμα την «εξέλιξη και το τέλος του Β΄ΠΠ». Ο σταθμός έκανε ένα οδοιπορικό μιας εβδομάδος και συμμετείχαν ως ομιλητές για τις διάφορες ενότητες οι κ. κ. Δεμέστιχας, Μαρτζούκος, Σαραντινός, Λεονάρδος και Επιτήδειος.

Τον Νοέμβριο

- Συνδιοργανώσαμε με το ΝΟΕ ημερίδα με αναφορά στα εθνικά θέματα, την οικονομία μας, το πρόβλημα του καθορισμού των θαλασσίων ζωνών και τις προοπτικές της Εμπορικής μας Ναυτιλίας. Η ημερίδα έλαβε χώρα στις εγκαταστάσεις του Ναυτικού Ομίλου στον Πειραιά, συντονιστής ήταν ο κ. Δεμέστιχας και ομιλητές ήταν ο Πρέσβης ε.τ. κ. Γεννηματάς, ο Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας κ. Βαρβιτσιώτης, ο κ. Ζακοντίνος και ο κ. Φωτίου.

- Στις 21 Νοεμβρίου είχαμε στα γραφεία μας την ομιλία του κ. Μιχαλέτου με θέμα «το πρόβλημα των Τσάμηδων και οι σχέσεις μας με την Αλβανία».

- Προς το τέλος Νοεμβρίου συναντήθηκε αντιπροσωπεία μας αποτελουμένη από τους κ.κ. Μαρτζούκο, Λεονάρδο και Ρεκλείτη με τον Α/ΓΕΕΘΑ. Εκκρεμούν αποφάσεις (ως αποτέλεσμα της συνάντησης) σε σχέση με την προμήθεια περιοδικών στο ΓΕΕΘΑ, ομιλίες μας σε διάφορους σχηματισμούς και την εκπόνηση μελετών επ΄ωφελεία του ΓΕΕΘΑ.

- Το Νοέμβριο δυστυχώς για το Ινστιτούτο μας, έφυγε από κοντά μας το διακεκριμένο μέλος μας, επιχειρηματίας Αλέξανδρος Κεφαλλωνίτης ο οποίος είχε βοηθήσει την ΕΛΕΣΜΕ ιδιαίτερα στα πρώτα της βήματα.

Τον Δεκέμβριο

- Πραγματοποιήθηκαν τρεις ομιλίες στα γραφεία μας:

ο Στις 5 Δεκεμβρίου ο κ. Γιαννακόπουλος μίλησε με θέμα «Η συμφωνία της Γενεύης και το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν».

ο Στις 12 Δεκεμβρίου μίλησε ο κ. Λεονάρδος με θέμα «Οι εξελίξεις στο Κυπριακό πρόβλημα».

ο Στις 19 Δεκεμβρίου μίλησε ο κ. Δουδούμης με θέμα «Οι εξελίξεις στα Βαλκάνια».

- Επίσης τον Δεκέμβριο ο κ. Αργυρόπουλος συμμετείχε ως ομιλητής σε ημερίδα που έγινε στον Έβρο και διοργάνωσε Σωματείο της περιοχής με την επωνυμία «ΑΚΡΙΤΕΣ».

Τελειώνοντας εντός του έτους είχαμε τις ομιλίες από τον κ. Λάγγαρη και τον κ. Μυρογιάννη για την μετανάστευση και του προέδρου για τη Θράκη. Το ενδιαφέρον μας για τη Θράκη εξακολουθεί και θα έχουμε και άλλες δραστηριότητες.

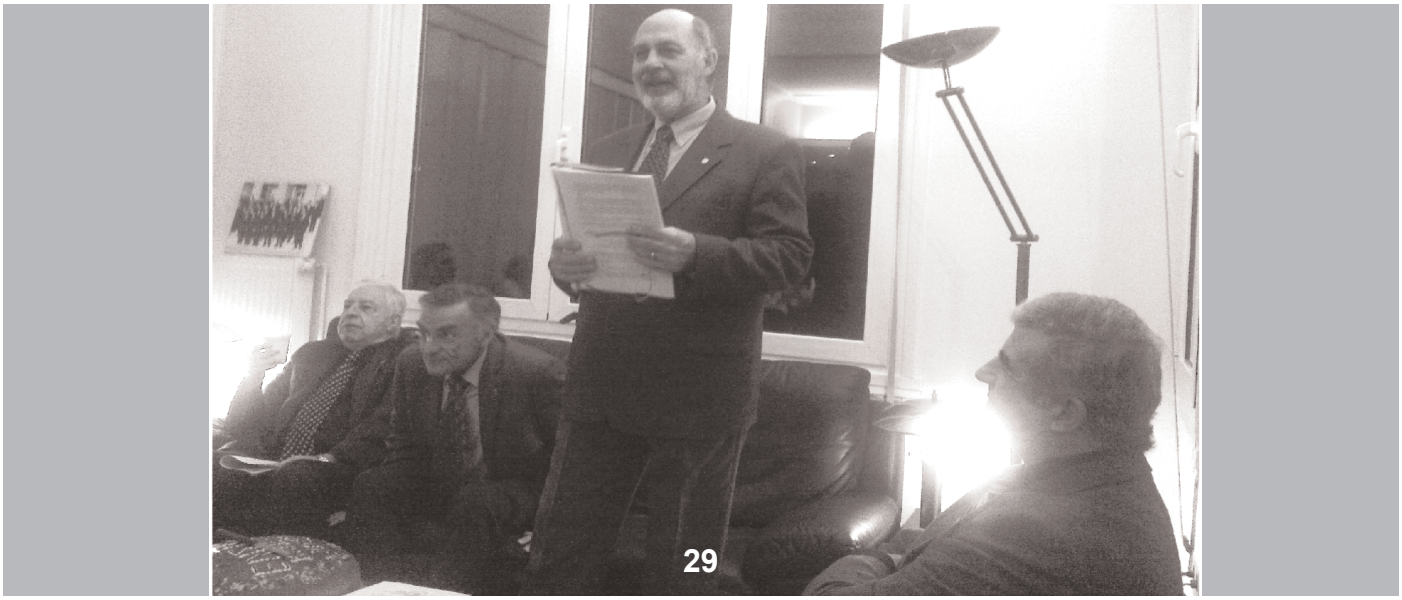

ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Του κ. Δημητρίου Α. Ζακοντίνου
Αντιπροέδρου ΕΛΙΣΜΕ
Οικονομολόγου - Msc Στρατηγικές και Αμυντικές Σπουδές

Κάνοντας μια σύντομη επισκόπηση της παγκόσμιας γεωπολιτικής κατάστασης, είμαστε σε θέση να παρατηρήσουμε πλήθος πολιτικών κινδύνων που προέρχονται κυρίως από διάφορα οικονομικά προβλήματα και αγκαλιάζουν το σύνολο σχεδόν των ανεπτυγμένων αλλά και πολλών αναπτυσσόμενων χωρών.

Συγκεκριμένα:

Το δημοσιονομικό πρόβλημα των ΗΠΑ δείχνει να μη μπορεί να αντιμετωπισθεί ολοκληρωτικά και ο μέχρι σήμερα χειρισμός του απλά αναστέλλει για μερικούς μήνες την προοπτική ξεσπάσματος μιας νέας οικονομικής κρίσης ενδεχομένως κατά πολύ χειρότερης αυτής του 2008.

Στην Ευρωζώνη τα δημοσιονομικά προβλήματα δείχνουν να ξεπερνιόνται αλλά διάφορες παράμετροι όπως η ανεξέλεγκτη αύξηση της ανεργίας, η χαμηλή παραγωγικότητα κυρίως των χωρών του Νότου ουδόλως προοιωνίζουν κάτι καλό για το μέλλον.

Οι προβλέψεις της τελευταίας Ιαπωνικής κυβέρνησης για οικονομική ανάπτυξη σε ικανοποιητικούς ρυθμούς που αφορούσαν τον περασμένο χρόνο μάλλον διαψεύστηκαν.

Ωστόσο στις αναδυόμενες αγορές η οικονομική ανάπτυξη ήταν σημαντική αλλά θα ήταν ουσιώδες σφάλμα να παραβλέψουμε ότι οι περισσότερες από αυτές λειτουργούν σε ένα ασταθές περιβάλλον με απρόβλεπτες συνέπειες για τη συνέχεια.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Τουρκία η οποία αν και γνώρισε κατά την τελευταία δεκαετία μια άνευ προηγουμένου οικονομική ανάπτυξη που ήταν προϊόν μιας τεράστιας προσπάθειας για την προοπτική ένταξής της στην Ε.Ε. σήμερα αντιμετωπίζει ορατά προβλήματα εθνικής συνοχής που προέρχονται τόσο από την πολιτική του ισλαμιστή πρωθυπουργού ΕΡΤΟΓΑΝ όσο και από το ασταθές γεωστρατηγικό περιβάλλον (ΚΟΥΡΔΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ – ΔΙΑΜΑΧΗ ΜΕ ΤΗ ΣΥΡΙΑ).

Η παραπάνω κατάσταση δημιουργεί όλες εκείνες τις ικανές και αναγκαίες συνθήκες απομάκρυνσης των διεθνών κεφαλαίων που πάνω σε αυτά στηρίχθηκε η οικονομική ανάπτυξή της με άμεσο αποτέλεσμα την υποτίμηση του εθνικού της νομίσματος.

Βέβαια είναι αδύνατον σ' αυτήν την εισήγηση να συμπεριλάβουμε το σύνολο των γεωπολιτικών κινδύνων και γι' αυτό θα επικεντρωθούμε στις δυνάμεις που επηρεάζουν περισσότερο τον πλανήτη.

Αναφερόμενοι στην Κίνα ο προβληματισμός για την μεσοπρόθεσμη πορεία της ίσως μεγαλύτερης σήμερα οικονομίας του πλανήτη προέρχεται από τα συμπτώματα της αυξανόμενης ανεργίας, την μη δυνατότητα ομαλής διάθεσης του νερού, την ατμοσφαιρική μόλυνση, την κρατική διαφθορά, την αναποτελεσματικότητα των κρατικών επιχειρήσεων, ενώ η ένταση που δημιουργήθηκε στις σχέσεις με γειτονικές χώρες στη νότια, αλλά και στην ανατολική θάλασσα δημιουργούν σιγά-σιγά συνθήκες ανησυχίας.

Επίσης, ένα εσωτερικό πρόβλημα δημιουργεί τεράστιο πονοκέφαλο στην Κινεζική ηγεσία και δεν είναι άλλο από την απίστευτη ροή πληροφοριών σε μία κοινωνία που μέχρι πρόσφατα ελάμβανε την ενημέρωσή της μόνο από την εφημερίδα του τοίχου.

Σήμερα 400 εκατ. χρήστες του διαδικτύου είναι ικανοί να συλλέγουν πληροφορίες γύρω από τα οικονομικά σκάνδαλα των μελών της Κυβέρνησης και του Κόμματος, τα περιουσιακά τους στοιχεία αλλά και θέματα πολιτικών διαφωνιών όπως του HONG KONG ή τις αποσχιστικές τάσεις των Ουιγούρων και των Θιβετιανών, καθώς και τις τεταμένες σχέσεις της χώρας τους με τους γείτονές της.

Προφανώς οι αντιδράσεις του κινέζικου λαού γύρω από αυτή τα θέματα είναι εκείνες που ανησύχησαν την κινεζική ηγεσία και μένει να δούμε αν θα υλοποιήσει τις εξαγγελίες της για λήψη μέτρων ελέγχου του διαδικτύου ή θα εφαρμόσει άλλες μεθόδους ελέγχου του πληθυσμού της τεράστιας αυτής χώρας.

Πέραν των παραπάνω υπάρχει και ο γεωπολιτικός κίνδυνος που δείχνει να αυξάνεται στην περιοχή καθώς η διεκδικητική πολιτική που εφαρμόζεται από το Πεκίνο τόσο στις νότιες θάλασσες που έρχεται σε διαμάχες με το VIETNAM και τις Φιλιππίνες όσο και στην ανατολική θάλασσα που έρχεται σε διαμάχη με την Ιαπωνία δημιουργεί προοπτικές ώστε οι χώρες που αισθάνονται ότι απειλούνται από την ΚΙΝΑ να οδηγούνται σε μία ανανέωση της στρατηγικής αλλά και οικονομικής σχέσης τους με τις ΗΠΑ. Χαρακτηριστική ένδειξη γεωπολιτικής έντασης που αφορά τον οικονομικό αλλά και εμπορικό τομέα θα πρέπει να θεωρούνται οι μάλλον κυβερνητικής έμπνευσης επιθέσεις του κινεζικού όχλου κατά ιαπωνικών επιχειρήσεων σε διάφορες πόλεις της Κίνας τον περασμένο χρόνο με αφορμή την διαμάχη μεταξύ των δύο χωρών γύρω από τα νησιά SENKAKU ή DIAOU.

Βέβαια οι Κινέζοι αξιωματούχοι φρόντισαν να

καθησυχάσουν την διεθνή κοινότητα λέγοντας ότι οι επιθέσεις αυτές είχαν στόχο μόνο τις Ιαπωνικές επιχειρήσεις.

Κατόπιν όλων αυτών η Ιαπωνική Κυβέρνηση δια του στόματος του Πρωθυπουργού SINZO ABE έχει ήδη δεσμευθεί να ενισχύσει τις αμυντικές δυνάμεις της ώστε αυτές να καταστούν περισσότερο ικανές, ώστε να κρατήσουν σταθερό το σημερινό status που διέπει την περιοχή.

Βέβαια αν το Πεκίνο δει αυτήν την κίνηση ως επιθετική, τότε θα πρέπει να αναμένεται κλιμάκωση της έντασης.

Αν και οι εξελίξεις αυτές δείχνουν την αναποτελεσματικότητα των Διεθνών οργανισμών που είναι εντεταλμένοι να επεμβαίνουν για άμβλυνση των διαφορών και των εντάσεων και εάν οι Κινέζοι επιμένουν στη διεκδικητική τους πολιτική, τότε τίθεται θέμα για τις ΗΠΑ που εφόσον θελήσουν να συνεχίσουν με αξιώσεις την παρουσία τους στην περιοχή θα πρέπει να παρουσιάσουν δείγματα ισχύος που προϋποθέτουν έντονη στρατιωτική παρουσία.

Τώρα τι επιπτώσεις μπορεί να έχει μία τέτοια επιλογή από μία υπερδανεισμένη χώρα με την οικονομία της να ισορροπεί μεταξύ ύφεσης και ανυπόληπτης ανάπτυξης δε χρειάζεται και πολύ σκέψη για να γίνει αντιληπτό.

Όμως πέρα από τις εξελίξεις στην Ασία οι Αμερικάνοι κατά την τελευταία δεκαετία έχουν επεκτείνει αθόρυβα την στρατιωτική τους παρουσία σε όλη σχεδόν την ΑΦΡΙΚΗ με κύριο στόχο την καταπολέμηση της κινεζικής επιρροής εδραιώνοντας τον έλεγχο των εμπορικών οδών αλλά και των στρατηγικών προϊόντων.

Παράλληλα μαζί με τους συμμάχους τους Βρετανούς και Γάλλους ελέγχουν σε μεγάλο βαθμό πολλές Αφρικανικές χώρες μέσω χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων όπως η WORLD BANK, το IMF (ΔΝΤ), η Αφρικανική Τράπεζα Ανάπτυξης κλπ.

Επίσης επιρροή στις Αφρικανικές Κυβερνήσεις ασκούν οι περίφημες Μ.Κ.Ο. αλλά και διάφορες ανθρωπιστικές οργανώσεις όπως U.S.AID, NATIONAL ENDOWMENT TO DEMOCRACY, FREEDOM HOUSE κλπ.

Παρόλα αυτά για το τελευταίο χρονικό διάστημα, δηλαδή την τελευταία δεκαετία οι κινεζικές επενδύσεις παρουσιάζουν αύξηση χωρίς προηγούμενο.

Σύμφωνα με την έκθεση «Κινέζικες επενδύσεις στην Αφρική» που καταρτίσθηκε το 2013 από την καθηγήτρια κα DEBORAH BRAUTIGAN του πανεπιστήμιο JOHN HOPKINS εμφανίζονται μεγέθη που εντυπωσιάζουν π.χ. το εμπόριο μεταξύ ΚΙΝΑΣ και ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΩΝ ΚΡΑΤΩΝ αυξήθηκε από $10 δις το 2000 σε $163δις το 2011.

Παράλληλα η Κινεζική ηγεσία ανακοίνωσε το 2012 ότι θα υπάρξει οικονομική ενίσχυση σε διάφορα αφρικανικά κράτη υπό τη μορφή χρηματοδότησης $20 δις μέχρι το 2015.

Ανεξάρτητα από το γεγονός ότι το σύνολο των δυτικών επενδύσεων είναι ανώτερο του κινεζικού, η Κίνα αποτελεί μία προκλητική απειλή των δυτικών συμφερόντων καθώς έχει επενδύσει σε διάφορους τομείς όπως εξόρυξη μεταλλευμάτων, πετρελαίου, τηλεπικοινωνίες, αλλά και στον τραπεζικό χώρο και έχει καταστεί απειλή για το ΔΝΤ, τη Παγκόσμια Τράπεζα, αλλά και τους μεμονωμένους επενδυτές.

Έτσι λοιπόν μπορεί να εξηγηθεί το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μία άνευ προηγουμένου στρατιωτική επέκταση Δυτικών Δυνάμεων στην Αφρικανική Ήπειρο.

Οι ΗΠΑ από 2007 έχουν δημιουργήσει Στρατιωτική Διοίκηση «AFRICOM» που έχει άμεση ή έμμεση παρουσία σε κάθε χώρα της Αφρικής.

Επισήμως η Ουάσιγκτον δηλώνει ότι η AFRICOM προωθεί τα συμφέροντα των ΗΠΑ καθώς και την περιφερειακή ασφάλεια, τη σταθερότητα και την ευημερία και είναι χαρακτηριστική η τοποθέτηση το 2007 της Αμερικανίδας Αναπληρώτριας Υπουργού Άμυνας κ. THERESA WHELAN ότι η AFRICOM έγινε για να βοηθήσει τους Αφρικανούς να δημιουργήσουν καλύτερες συνθήκες για την ασφάλειά τους.

Ωστόσο ο πρώην Διοικητής της AFRICOM Στρατηγός (re) William Word σε συνέδριο για την Αφρική είχε πει ότι η AFRICOM έχει καθήκον την ελεύθερη ροή των φυσικών πόρων της ηπείρου στην Παγκόσμια Αγορά, ενώ ο ναύαρχος MOELLER έγραψε το 2010 ότι η δουλειά της AFRICOM είναι να προστατεύει αμερικανικές ζωές και να προωθεί τα Αμερικάνικα συμφέροντα.

Ουκ ολίγες άμεσες ή έμμεσες δυτικές παρεμβάσεις με στόχο τα κινεζικά συμφέροντα έχουν παρατηρηθεί στην Αφρική με χαρακτηριστικότερες περιπτώσεις, τη διαίρεση του Σουδάν, το οποίο τροφοδοτούσε την ΚΙΝΑ με το 8% των συνολικών της αναγκών σε πετρέλαιο, ενώ η συνεχιζόμενη διαμάχη και βία στο Ν. Σουδάν δεν είναι τίποτα άλλο από διαμάχες φατριών που είναι ευθυγραμμισμένες με το Πεκίνο ή την Ουάσιγκτον αλλά και της ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ όπου επιχειρήθηκε ανατροπή του καθεστώτος Μουγκάμπε με έντονες διαδηλώσεις-ταραχές ή οποίες όμως αντιμετωπίστηκαν, προς μεγάλη ανακούφιση των Κινέζων που έχουν επενδύσει σε διάφορους βιομηχανικούς κλάδους συμπεριλαμβανομένου της εξόρυξης μεταλλευμάτων, του καπνού και των υποδομών.

Θα ήταν περιττό να επεκταθούμε στους λόγους που προκάλεσαν τις επεμβάσεις δυτικών δυνάμεων σε χώρες τις Αφρικής όπως η Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, Κονγκό, Λιβύη, Σομαλία κλπ.

Στον γεωπολιτικό χώρο της Ευρώπης δεσπόζουν τα δραματικά γεγονότα και οι εξελίξεις στην Ουκρανία όπου οι ταραχές στο Κίεβο κυρίως, οδήγησαν στην απομάκρυνση του Προέδρου Γιανουκοβιτς με τελικό μέχρι σήμερα αποτέλεσμα την απόσχιση της Κριμαίας από την Ουκρανία και την ένταξή της στη Ρωσία.

Ανεξάρτητα από την προέλευση των γεγονότων στην ΟΥΚΡΑΝΙΑ οι ΗΠΑ έχουν εμπλακεί πλέον σε μία αντιπαράθεση με τη ΡΩΣΙΑ που δείχνει να πιστεύει ότι οι Αμερικανοί ήταν πίσω από τις ταραχές στο ΚΙΕΒΟ συνδέοντας προφανώς τη χρηματοδότηση απο τις Αμερικανικές κυβερνήσεις διαφόρων οργανώσεων του προγράμματος «Εκπαίδευση στη Δημοκρατία Πολιτικών της Ουκρανίας».

Από την πλευρά τους οι Αμερικανοί συνεργώντας με την Ε/Ε και καταμαρτυρώντας στη Ρωσία ότι παραβίασε το Διεθνές Δίκαιο που ενσωμάτωσε την Κριμαία έσπευσαν στην επιβολή μέτρων (οικονομικού χαρακτήρα) κατά συγκεκριμένων Ρώσων αξιωματούχων, ενώ παράλληλα υποδεικνύουν με πολλούς τρόπους την απεμπλοκή της Ευρωπαϊκής Οικονομίας από την αγορά Ρωσικού Φ.Α.

Αυτή όμως η συγκεκριμένη πολιτική των ΗΠΑ και στην προοπτική να θελήσουν να συνεχίσουν την αντιπαράθεσή τους με τη Ρωσία τους δημιουργεί την υποχρέωση α. να αντικαταστήσουν το Ρωσικό Φ.Α. με δικό τους ή άλλου προμηθευτή β. σε περίπτωση επεκτατικής κίνησης των Ρώσων να παρέξουν πλήρη στρατιωτική κάλυψη στη χώρα όπου θα επιχειρήσει ο Ρωσικός Στρατός.

Όμως οι ΗΠΑ δεν είναι σε θέση αυτήν την χρονική περίοδο να καλύψουν τις ανάγκες των χώρων της Ε.Ε. σε φυσικό αέριο που προμηθεύονται από τη Ρωσία και μάλιστα σε τόσο μεγάλη ποσότητα που ανέρχεται από 140 δις m3 – 160 δις m3 ανά έτος, καθόσον η πολυθρύλητη παραγωγή Φ.Α. από σχιστολιθικά πετρώματα με τη μέθοδο της υδραυλικής ρηγμάτωσης (FRANKING) βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο αλλά και αν ακόμη υπήρχε ικανή παραγωγή δεν υφίστανται ανάλογα έργα υποδομής, δηλαδή τερματικοί σταθμοί για την υγροποίηση του Φ.Α. αλλά και οι αντίστοιχοι σε ευρωπαϊκά εδάφη για την αεριοποίηση, καθώς και το σχετικό δίκτυο για τη διοχέτευσή του.

Όπως γίνεται αντιληπτό σήμερα η συνηγορία για εξαγωγές Υ.Φ.Α (LNG) από τις ΗΠΑ προς την Ευρώπη δεν αποτελεί σοβαρή πρόταση ώστε να χρησιμοποιηθεί ως μέσο πίεσης προς τη Ρωσία.

Μια άλλη παράμετρος που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι ότι έστω και αν υπήρχε απαγόρευση αγοράς Ρωσικού Φ.Α., έστω και αν υπήρχαν οι κατάλληλες υποδομές, κανείς δεν ήταν σίγουρος ότι αυτό το προϊόν θα κατέληγε στην Ευρωπαϊκή Αγορά εάν η ζήτηση στις Αγορές της Ασίας διαμόρφωνε μεγαλύτερες τιμές, με δεδομένο ότι τη διάθεση του προϊόντος δεν την κάνουν οι Κυβερνήσεις, αλλά εμπορικές εταιρίες που κινούνται με γνώμονα το οικονομικό συμφέρον τους.

Ωστόσο στη βάση άσκησης πίεσης κατά της Ρωσίας διάφορα δυτικά THINK TANK όπως το Πανεπιστήμιο Harvard έχουν αξιολογήσει ότι μία πτώση των τιμών πετρελαίου από το οποίο η Ρωσία καλύπτει το 37% του προϋπολογισμού της (τιμή βάσης $110 /βαρ.) θα ήταν δυνατό να προκαλέσει κλονισμό της Ρωσικής Οικονομίας. Ενισχυτικό στοιχείο της συγκεκριμένης μελέτης είναι η πρόταση του κ. G. Soros ο οποίος προτρέπει τις ΗΠΑ να προωθήσουν στην αγορά ποσότητα 500.000 βαρ./ημέρα από τα στρατηγικά αποθέματα έκτακτης ανάγκης που σήμερα βρίσκονται σε διπλάσια ποσότητα από την προβλεπόμενη. Σύμφωνα με τον κ. Soros η κίνηση αυτή θα ωθούσε προς τα κάτω την τιμή του πετρελαίου μέχρι και $12/βαρ. και θα κόστιζε στη Ρωσία $40 δις/έτος που ισοδυναμεί με το 2% του ΑΕΠ της.

Εδώ βέβαια τίθεται το ερώτημα ότι εάν η Αμερικανική Κυβέρνηση προχωρήσει σε μία τέτοια κίνηση πόσο θα ζημιωθούν οι Αγγλοαμερικανικές εταιρίες πετρελαίου.

Ως προς τη στρατιωτική βοήθεια που θα μπορούσαν να παρέξουν οι ΗΠΑ στο συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο οι δυνατότητες είναι σχεδόν απαγορευτικές ώστε να επιχειρήσουν αμερικάνικες δυνάμεις, ενώ η χρησιμοποίηση δυνάμεων της συμμαχίας ΝΑΤΟ φαντάζει μάλλον αδύνατη γιατί, αφ' ενός η Ουκρανία δεν είναι μέλος του ΝΑΤΟ, αφ' ετέρου μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου οι χώρες μέλη του ΝΑΤΟ μείωσαν απελπιστικά τις δυνάμεις τους, ενώ η σημερινή οικονομική κρίση δεν αφήνει καμία προοπτική αύξησής τους επιπροσθέτως απαιτείται ομοφωνία για τέτοιους σχεδιασμούς, πράγμα που είναι απίθανο να επιτευχθεί.

Ως εκ τούτου για την εδραίωση της Αμερικάνικης παρουσίας θα απαιτηθεί η δημιουργία νέων δομών και σχέσεων με τις χώρες που δεν επιθυμούν μια πρώτης τάξεως σχέση με τη Ρωσία (Μολδαβία-Γεωργία κλπ) προχωρώντας παράλληλα στην ενίσχυση των χωρών αυτών με σύγχρονα αμυντικά συστήματα, οικονομική βοήθεια κάτι όμως που προσκρούει στην οικονομική αδυναμία των ΗΠΑ.

Από την πλευρά της Ρωσίας η προοπτική επέμβασης στην Ουκρανία για την προστασία των Ρωσικών και Ρωσόφωνων πληθυσμών μάλλον θα πρέπει να μη θεωρείται υλοποιήσιμη καθόσον πέραν της διεθνούς κατακραυγής θα υπάρξει και τρομακτικό οικονομικό κόστος που πάρα πολύ δύσκολα θα μπορούσε να αντέξει η σημερινή Ρωσική οικονομία.

Κατά συνέπεια αυτό που θα ευνοούσε τη Ρωσία είναι μία συνεχής και υποβόσκουσα διαμάχη μεταξύ των κοινωνικών και εθνικών ομάδων της Ουκρανίας, που θα της έδινε τα προσχήματα να επεμβαίνει διαχρονικά για την προστασία των Ρωσικών και Ρωσόφωνων πληθυσμών, ενώ μια ενδεχόμενη οικονομική κατάρρευση θα της έδινε την ευκαιρία να επέμβει προστατευτικά στην κατεύθυνση επηρεασμού της Ουκρανικής Κυβέρνησης.

Παράλληλα εάν προσπαθήσει και επιτύχει την ανάπτυξη σχέσεων με χώρες της πρώην USSR που σήμερα δεν διάκεινται φιλικά προς αυτήν, τότε θα ακυρώσει όλους τους σχεδιασμούς των αμερικανών στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή οι οποίοι δε θα έχουν εναλλακτική οδό όπως είχαν στις περιπτώσεις του ΙΡΑΚ-ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ, ΠΑΝΑΜΑ κλπ.

Η Πολιορκία της Ακροπόλεως από τον Κιουταχή και ο Ηρωικός Θάνατος της «Νταλιάνας»

Του Αντιναυάρχου ε.α. Στυλιανού Πολίτη ΠΝ

Υπάρχουν κάποια άτομα που η Ιστορία τα έχει παραμερίσει. Ένα τέτοιο πρόσωπο είναι ο Γιάννης Γκούρας. Ένας ήρωας του 1821, που μία πράξη του για την οποία δεν είμαστε και απόλυτα βέβαιοι, τον καταδίκασε στο να μην πάρει τη δόξα των άλλων πολεμιστών. Όπως θα δούμε παρακάτω, άνθρωποι δικοί του δολοφόνησαν έναν άλλο μεγάλο ήρωα της Παλιγγενεσίας τον Οδυσσέα Ανδρούτσο. Ο Γεώργιος Καραϊσκάκης είχε πει για τον εαυτό του: *«Όταν θέλω γίνομαι άγγελος, και όταν θέλω πάλε γίνομαι διάβολος»*. Είναι αλήθεια ότι αυτό ισχύει για όλους μας! Γι' αυτό και καλός άνθρωπος είναι αυτός στον οποίο υπερτερούν τα θετικά στοιχεία έναντι των κακών που απαραίτητα συνυπάρχουν σε όλους μας. Στο ερώτημα που θα μπορούσαμε να κατατάξουμε τον Γκούρα, η απάντηση θα ήταν ότι όσο και αν καταδικάζουμε σαν αποτρόπαια μια τέτοια πράξη που φέρεται ότι διέπραξε, δεν πρέπει να παραγνωρίζουμε το γεγονός ότι ο Γκούρας υπήρξε μεγάλος εθνικός ήρωας και βασικός παράγοντας της Ελληνικής Επαναστάσεως.

Ο Ιωάννης Γκούρας είχε γεννηθεί στη Γκουρίστα, της Παρνασσίδας το 1791. Μυήθηκε στη Φιλική Εταιρία από το συγγενή του Πανουργιά. Με τον Οδυσσέα Ανδρούτσο πολέμησε στο Χάνι της Γραβιάς όπου διακρίθηκε για τον ηρωισμό του. Συμμετείχε επίσης και στη μάχη των Βασιλικών με τον Πανουργιά, όπου στην κρισιμότερη στιγμή, χάρη στη γενναιότητα του και στα ηγετικά του προσόντα, κατήγαγε κέραια πλήγματα στο βασικό κορμό των τουρκικών δυνάμεων με αποτέλεσμα να επηρεάσει σοβαρά την έκβαση της μάχης. Στις 23 Φεβρουαρίου 1823 έγινε στην Αθήνα ο γάμος του με την Ασήμω, την πανέμορφη κόρη του Αναγνώστη Λιδωρίκη από την ιστορική οικογένεια του ομώνυμου χωριού. Η νύφη ήταν συγγενής σημαντικών παραγόντων της Επαναστάσεως και γενναίων πολεμιστών. Ο αδελφός της μάλιστα ο Αναστάσιος, εκτός από διακεκριμένος αγωνιστής έλαβε ενεργό μέρος στις Εθνικές Συνελεύσεις, ως αντιπρόσωπος της επαρχίας του. Αυτός ο γάμος ήταν μεγάλη επιτυχία. Η τύχη του Γκούρα ήταν εξαιρετική. Η όμορφη γυναίκα του συγκέντρωνε όλα τα προσόντα της συζύγου ενός Οπλαρχηγού. Πάντα πλάι του ακόμα και στις μάχες, αγωνιζόταν για την Πατρίδα με γενναιότητα και ηρωισμό. Οι συμπολεμιστές της την αποκαλούσαν «Νταλιάνα» επειδή οι γραμμές του υπέροχου κορμιού της τους θύμιζαν το «νταλιάνι», το πιο όμορφο και κομψό ντουφέκι εκείνης της εποχής.

Παρά τις αρετές της όμως δεν είχε πάψει να είναι γυναίκα. Γι΄ αυτό είχε μέσα της το σπέρμα της αντιζηλίας, που φωλιάζει στη ψυχή κάθε γυναίκας ανεξαιρέτως και είναι γνωστή από την εποχή του γάμου του Βασιλιά Πηλέα με τη Νηρηίδα Θέτιδα. Ένα μήλο τότε, που έγραφε «τη καλλίστη» ήταν αρκετό να προκαλέσει μεγάλη διαμάχη μεταξύ των γυναικών. Το κακό μεταφέρθηκε απ' αυτές στους άνδρες, οι οποίοι ανέκαθεν ενεργούν επηρεασμένοι από τις επιθυμίες των γυναικών και καταλήξαμε στις συμφορές του Τρωικού Πολέμου, με πρωτεργάτες πάλι τις γυναίκες, θνητές ή αθάνατες.

Το 1822, βρίσκουμε το Γκούρα φρούραρχο των Αθηνών και το 1825 Γενικό Οπλαρχηγό Ανατολικής Ρούμελης. Η Νταλιάνα ζωσμένη με τα κουμπούρια της και με το σπαθί στο χέρι ήταν πάντα στο πλευρό του. Δεν τα πήγαινε όμως καλά με τις Ανδρούτσαινες, δηλαδή τη μάνα και τη σύζυγο του Ανδρούτσου. Οξυδερκής ο Οδυσσέας κατάλαβε έγκαιρα τον κίνδυνο. Για να αποφύγει τη ρήξη με το Γκούρα αναγκάσθηκε να τις απομακρύνει. Τις πήγε στη «Μαύρη Τρύπα» όπως αποκαλούσαν τότε το Κωρύκειο άντρο του Παρνασσού, ένα από τα ιερότερα σπήλαια της αρχαιότητας, όπου λατρευόταν ο θεός Πάνας με τη νύμφη Κωρυκεία και είχε μετατραπεί τότε σε οχυρό. Οι καυγάδες σταμάτησαν, αλλά λέγεται ότι δυστυχώς το κακό συνεχίσθηκε με την αφόρητη γυναικεία γκρίνια και τη «κρεβατομουρμούρα» της Νταλιάνας, που στάλαξε στη ψυχή του άντρα της το άσβηστο μίσος κατά του φίλου και συμπολεμιστή του. Δεν άργησε να έρθει και ο εθνικός διχασμός. Η διχόνοια και ο αλληλοσπαραγμός. Κάτι αναμενόμενο που δεν λείπει από την Ελληνική Ιστορία από αρχαιοτάτων χρόνων. Μέσα σ' αυτό το κακό, ο Γιάννης Γκούρας, στις 7 Απριλίου του 1825 συλλαμβάνει τον Οδυσσέα Αντρούτσο και το φυλακίζει στην Ακρόπολη. Εκεί ο μεγάλος ήρωας της Επαναστάσεως βρήκε φρικτό θάνατο. Στις 5 Ιουνίου 1825, άνθρωποι του Γκούρα ανάμεσα τους ένας συγγενής του ο Μαμούρης καθώς και οι Παπακώστας και Τριανταφυλλίνας, τον στραγγάλισαν αφού τον βασάνισαν με το χειρότερο τρόπο. Στη συνέχεια, τον έριξαν από το Φράγκικο Πύργο προς το μέρος του Ναού της Απτέρου Νίκης για να φανεί σαν ατύχημα σε δήθεν προσπάθεια του να δραπετεύσει.

Τον Απρίλιο του 1826 έπεσε το Μεσολόγγι. Μετά απ' αυτό οι Τούρκοι ουσιαστικά επεκράτησαν και έλεγχαν σχεδόν ολόκληρη τη Ρούμελη. Μοναδικό οχυρό η Ακρόπολη, το Κάστρο της Αθήνας. Εκεί επικεντρώθηκε η προσπάθεια του Τούρκου Στρατηγού Μεχμέτ-Ρεσίτ πασά, που τον αποκαλούσαν Κιουταχή επειδή από ηλικία μόλις 29 ετών είχε διορισθεί από το Σουλτάνο, διοικητής της Κιουτάχειας της Μικράς Ασίας, όπου παρέμεινε για πολλά χρόνια επιδεικνύοντας τη σκληρότητα του και την αναλγησία του. Είναι θλιβερό το γεγονός ότι ο αιμοσταγής αυτός ηγέτης των Τούρκων ήταν γιος Χριστιανού ιερέα. Ίσως για κάτι σαν και αυτόν να βγήκε αυτό που λένε: «παπά παιδί διαβόλου εγγόνι». Μια φράση που τόσο αδικεί όλα τα υπόλοιπα παιδιά των ιερέων, με μικρές μόνο εξαιρέσεις.

Από τον Αύγουστο του 1826 είχε φτάσει στην Αθήνα ο βάρβαρος πασάς με 22.000 στρατιώτες και ξεκίνησε την πολιορκία της Ακροπόλεως που κράτησε δέκα μήνες. Οι Οθωμανοί γνώριζαν πολύ καλά ότι τα φρούρια έπεφταν ή από προδοσία ή από πείνα. Προδότης δεν βρέθηκε. Γι' αυτό επεδίωξαν στενό αποκλεισμό για να αναγκασθούν από την πείνα οι πολιορκημένοι να παραδοθούν. Οι γενναίοι πολεμιστές όμως δεν πτοήθηκαν. Μέσα στις φλέβες τους κυλούσε καυτό το αίμα των προγόνων. Το υψηλό ηθικό μάλιστα τους οδήγησε στο να επιχειρούν συχνά γιουρούσια, κυρίως στη διάρκεια της νύκτας, σπέρνοντας το τρόμο και την καταστροφή στους πολιορκητές. Ταυτόχρονα οι υπόλοιπες ελληνικές δυνάμεις, περί τις 5.000 μαζί με τους Φιλέλληνες, είχαν πάρει θέσεις στα περίχωρα των Αθηνών πίσω από τις γραμμές των Τούρκων, ενώ είχαν δημιουργηθεί στρατόπεδα στο Χαϊδάρι, την Ελευσίνα, το Κερατσίνι και στο Φάληρο. Η αποστολή που ανέλαβαν ήταν η συνεχής παρενόχληση των Τούρκων και ο αντιπερισπασμός με σκοπό να είναι δυνατή η διείσδυση μικρών ομάδων για ενίσχυση και ανεφοδιασμό των πολιορκούμενων. Οι Τούρκοι διαθέτοντας ισχυρό πυροβολικό και άφθονα πυρομαχικά οργάνωσαν τις πυροβολαρχίες τους

γύρω από την Ακρόπολη και άρχισαν πυκνό συνεχές πυρ.

Με τους ανελέητους βομβαρδισμούς των βαρβάρων κινδύνευαν σοβαρά τα αρχαία μνημεία. Οι πολιορκημένοι είχαν ιδιαίτερη ευαισθησία γι' αυτά. Τα αγαπούσαν και τα θαύμαζαν γιατί αυτά θύμιζαν στο δυστυχισμένο ραγιά την ένδοξη ιστορία του. Ήξεραν πολύ καλά ότι αυτά είναι η εθνική μας κληρονομιά που έπρεπε να διασωθεί πάση θυσία. Πολλές φορές βρέθηκαν σε δύσκολη θέση, χωρίς μολύβι για τα βόλια τους. Ούτε μια στιγμή δεν πέρασε από το μυαλό τους να γκρεμίσουν τις κολώνες για να πάρουν αυτό που συνδέει τα κιονόκρανα, όπως είχαν ξεκινήσει να κάνουν οι Τούρκοι όταν βρέθηκαν στη θέση τους τότε που τους πολιορκούσαν οι Έλληνες. Ευτυχώς για όλους μας, ο Οδυσσέας Ανδρούτσος είχε προτιμήσει να εφοδιάσει τους πολιορκημένους Τούρκους με πυρομαχικά, με τη συμφωνία ότι θα σταματήσουν το καταστροφικό έργο τους και έτσι σώθηκε η Ακρόπολη.

Μεγάλος κίνδυνος τώρα ήταν και τα αποθηκευμένα πυρομαχικά. Αυτά οι πολιορκημένοι φρόντισαν να τα απομακρύνουν από ευαίσθητα σημεία, όπου η έκρηξη τους θα μπορούσε να προκαλέσει καταστροφή των μνημείων. Οι ενέργειες εκτελέσθηκαν με μεγάλη προσοχή. Η μεταφορά πυρομαχικών κάτω από τα πυρά του εχθρού εγκυμονούσε σοβαρότατους κινδύνους για του υπερασπιστές της Ακροπόλεως. Ακούραστη σ' αυτή την προσπάθεια πρωτοστάτησε η Νταλιάνα. Ήθελε η Πατρίδα μας όταν θα γινόταν ελεύθερη να μην έχει χάσει τους αρχαιολογικούς της θησαυρούς. Ενώ λοιπόν ήταν πρωταγωνιστής σε κάθε αγώνα, ποτέ δεν έπαυε να υπενθυμίζει στον άντρα της τα σοφά λόγια που λίγους μήνες πριν, του είχε πει ο Στρατηγός Μακρυγιάννης. Σε καμία περίπτωση δεν θα έπρεπε να «…πάμε στον αγέρα κι' εμείς και οι Τούρκοι και ο Ναός».

Στις 1 Οκτωβρίου 1826, σ΄ ένα γιουρούσι μια σφαίρα βρήκε το Γκούρα και τον έριξε κάτω νεκρό. Η Νταλιάνα ήταν δίπλα του! Έσκυψε και τον φίλησε τρυφερά στο στόμα τη στιγμή που ψυχορραγούσε και αμέσως μετά πετώντας μακριά τη λαβή του σπασμένου από τα πολλά κτυπήματα σπαθιού της, άρπαξε από τα ματωμένα χέρια του νεκρού πια ήρωα το σπαθί του και βροντοφώναξε στα παλικάρια, που σαστισμένα είχαν σταματήσει και κοιτούσαν με βουρκωμένα μάτια: *«Πάφτε μωρέ! ... κυττάχτε πώς θα σώσετε τούτο το Κάστρο, κι' όχι να κλαίτε, σα γυναίκες. Εγώ, που θα 'πρεπε να ρίξω τα μαλλιά μου κάτου και να μοιρολογήσω, ζώστηκα το σπαθί του και γίνουμαι εγώ καπετάνιος σας, να σώσουμε την Ακρόπολι και να λευτερώσουμε την Πατρίδα μας από τη σκλαβιά!»*. Κι' η ανθρωπόμορφη λέαινα χύθηκε σαν καυτή λάβα στον εχθρό. Πίσω τα παλικάρια της! Τρόμος και συμφορά για τους Αγαρηνούς! Η Γκούραινα, δηλαδή η Νταλιάνα, ήταν τώρα ο άξιος αντικαταστάτης του νεκρού Αρχηγού των υπερασπιστών της Ακροπόλεως.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνει μια απαραίτητη διευκρίνιση. Η θέση της Ελληνίδας ανάμεσα στους πολεμιστές δεν είχε καμμία σχέση με την αντίστοιχη θέση της γυναίκας σε άλλες κοινωνίες. Η συμβολή της στους Εθνικούς μας Αγώνες είναι τεράστια. Κανένας άλλος λαός δεν είχε γυναίκες σαν τη Μαρούλα Κομνηνή στη Λήμνο το 1475, σαν τη Μπουμπουλίνα, τη Μαντώ Μαυρογένους, τη Δέσπω Μπότση, τη Τζαβέλλαινα, και τη Νταλιάνα της ιστορίας μας το 1821, ούτε και σαν την Άννα Παπαδοπούλου, την αδελφή του Παύλου Μελά, τη Λέλα Καραγιάννη και την Καλλιόπη Λίγκα της νεότερης Ιστορίας μας. Και δεν είναι μόνο αυτές, υπάρχουν και τόσες άλλες, για τις οποίες θα αναφερθούμε κάποια άλλη στιγμή. Αλλά και η Ελληνίδα που δεν διακρίθηκε στις μάχες, συνέβαλε σαν αφανής ήρωας καθοριστικά στην επιβίωση του Έθνους μας και στη δόξα της Φυλής μας. Δεν ήταν μόνο η πιστή σύζυγος και η τρυφερή ερωμένη του μαχητή, αλλά και η μάνα που νανουρίζοντας το μωρό της το προετοίμαζε για υπερασπιστή της Πατρίδας. Ποιος στ' αλήθεια ξεχνά το πόσο χαρακτηριστικά την περιγράφει ο Διονύσιος Σολωμός στο ποίημα «Ελληνίδα Μητέρα»; Ήταν εκείνη που σαν τη Σπαρτιάτισσα αποχαιρετούσε πριν τη μάχη το παιδί της με την ευχή να γυρίσει τιμημένος ζωντανός ή νεκρός επαναλαμβάνοντας επί αιώνες το «ή τάν ή επί τάς». Ήταν αυτή που το 1940 μετάφερε μέσα στα χιόνια τα πυρομαχικά για ανεφοδιασμό του στρατού μας στις απάτητες κορυφές της Βορείου Ηπείρου. Για όλα αυτά η άξια Ελληνίδα απολάμβανε από την αρχαιότητα ένα ιδιαίτερο σεβασμό. Στη Μάνη αλλά και σε άλλα μέρη της Ελλάδας, όταν η γυναίκα έφερε όπλα θεωρείτο ισότιμη με τον άνδρα. Όταν η Μανιάτισσα έμενε χήρα, πράγμα καθόλου σπάνιο, γινόταν αρχηγός της οικογένειας. Μ' αυτή την ιδιότητα κατέβαινε στις δημόσιες συνελεύσεις, όπου κάθε οικογένεια είχε μια ψήφο και συμμετείχε στα κοινά σαν απόλυτα ίση με τους τραχείς συντοπίτες της. Μετά απ' όλα αυτά δεν πρέπει να μας φαίνεται καθόλου παράξενο το γεγονός ότι δεν ήταν λίγες οι φορές που γυναίκες ηγήθηκαν των πολεμιστών της Επαναστάσεως, απολαμβάνοντας την πλήρη εμπιστοσύνη και την απεριόριστη αναγνώριση τους σε εποχές που σε όλο τον υπόλοιπο κόσμο η γυναίκα είχε αποκλειστικό καθήκον της τα οικιακά.

Ας επιστρέψουμε όμως στην Ακρόπολη του 1826. Ο αγώνας συνεχιζόταν. Στις 12 Οκτωβρίου, ο Νικόλαος Κριεζώτης με 400 άνδρες του και με τη βοήθεια του Γεωργίου Καραϊσκάκη επέτυχε να σπάσει τον κλοιό των Τούρκων και να εισέλθει στην Ακρόπολη μεταφέροντας πυρομαχικά. Ο Οπλαρχηγός αυτός έχαιρε μεγάλης εκτιμήσεως από τους Έλληνες και ιδιαίτερα από τους συμπατριώτες του. Το πραγματικό όνομα του ήταν Καραχλιάνης και τον έλεγαν Κριεζώτη επειδή είχε μεγαλώσει στο χωρίο Κριεζά. Ήταν γενναίος, αποφασιστικός και γεμάτος στρατιωτικές αρετές, όπως θα λέγαμε σήμερα. Ακούραστος στις μάχες και τραχύς πολεμιστής. Κι όμως να που ήρθε και η στιγμή να λυγίσει. Όχι βέβαια μπροστά στον εχθρό! Αυτό δεν θα το έκανε ποτέ! Αλλά μπροστά στην Νταλάνα. Όταν σκαρφαλώνοντας στην Ακρόπολη την είδε, χήρα πια, να στέκει αρματωμένη και αγέρωχη να φρουρεί το Κάστρο που ριζωμένο στον Ιερό Βράχο από τα πανάρχαια χρόνια συμβολίζει τον πολιτισμό μας, έμεινε άφωνος. Είχε ακούσει τόσα για αυτή και τη θαύμαζε για τον ηρωισμό της. Τώρα όμως που την είδε από κοντά τον άφησε έκθαμβο και η ομορφιά της. Την αγάπησε παράφορα μ' ένα έρωτα κεραυνοβόλο. Η πανέμορφη ηρωίδα, παρά τις συμφορές της και τις κακουχίες του πολέμου δεν είχε χάσει τίποτε από τη θηλυκότητα της. Παρέμενε δροσερή και όμορφη να την βλέπουν όλοι και τη θαυμάζουν. Κάποια άλλη στιγμή και ενώ οι σφαίρες από τα κανόνια του Κιουταχή σφύριζαν πάνω από τα κεφάλια τους, ο Κριεζώτης δεν άντεξε και της εξομολογήθηκε το φλογερό έρωτα του. Κυριευμένος μάλιστα από το πάθος του της ζήτησε να γίνει γυναίκα του. Αλίμονο όμως γι΄ αυτόν, η απάντηση ήταν απογοητευτική. Η Νταλιάνα ήθελε να παραμείνει Γκούραινα, απόλυτα πιστή στο σύζυγο της ακόμα και μετά το θάνατο!

Το Νοέμβριο οι πολιορκημένοι κινδύνευσαν πάλι να ξεμείνουν από πολεμοφόδια. Η δύναμη τους επίσης είχε εξασθενήσει από τις απώλειες. Έπρεπε όχι μόνο να ανεφοδιασθούν αλλά και να ενισχυθούν σε προσωπικό. Το τολμηρό εγχείρημα ανέλαβε ο Φαβιέρος, ο οποίος με 560 άνδρες φορτωμένους με μπαρούτι διέσπασε τον κλοιό των Τούρκων και ανέβηκε στην Ακρόπολη. Εκεί παρέμειναν όλοι μαζί πολεμώντας μέχρι το πέρας της πολιορκίας. Ο

Στρατηγός βαρόνος Κάρολος Φαβιέρος (Charles Favier) ήταν Γάλλος φιλέλληνας που είχε γεννηθεί το 1783. Είχε αποφοιτήσει από το Πολυτεχνείο στο Παρίσι και είχε πολεμήσει στους Ναπολεόντειους Πολέμους. Ανδραγαθώντας είχε φθάσει στο βαθμό του Συνταγματάρχη σε ηλικία μόλις 30 ετών και είχε τιμηθεί με το Παράσημο της Λεγεώνας της Τιμής. Λάτρης της Ελλάδας έφθασε το 1923 για να αγωνιστεί για την ελευθερία της. Πολέμησε γενναία δίπλα στους Έλληνες σε όλη τη διάρκεια της Επαναστάσεως προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες λόγω των επιτελικών γνώσεων του, της πολεμικής εμπειρίας του και της μαχητικής του ικανότητας. Το 1828 επέστρεψε στην Γαλλία και διετέλεσε Φρούραρχος Παρισίων και στη συνέχεια Γενικός Επιθεωρητής του Γαλλικού Στρατού. Το 1842 η Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας, αναγνωρίζοντας την προσφορά του στο Έθνος μας, τον ανακήρυξε επίτιμο Έλληνα πολίτη και ο Βασιλιάς Όθων του απένειμε το Μεγαλόσταυρο του Τάγματος του Σωτήρος. Πέθανε το 1855 απλώνοντας βαρύ πένθος στη χώρα μας. Οι Ελληνικές Σημαίες κυμάτισαν για τρεις μέρες μεσίστιες και η Ακρόπολη φωταγωγημένη τίμησε σεμνά με το δικό της τρόπο ένα από τους σωτήρες της.

Κλείνοντας την παρένθεση για τον ηρωικό φιλέλληνα, ας δούμε πρώτα τι γινόταν στην Ευρώπη. Η κοινή γνώμη παρακολουθούσε με μεγάλο ενδιαφέρον τις εξελίξεις στην επαναστατημένη Ελλάδα. Όλοι συμπαραστεκόντουσαν στον Αγώνα και ανυπομονούσαν να την δουν τη χώρα μας ελεύθερη. Οι σημαντικές όμως καταστροφές στο αρχαίο μνημείο από τους συνεχείς βομβαρδισμός των Τούρκων είχε προκαλέσει τη δικαία αγανάκτηση τους. Μέχρι και ο Κιουταχής το είχε επισημάνει τότε σε αναφορά του στο Σουλτάνο με τα παρακάτω λόγια *«Αυτό το φρούριο, δηλαδή η Ακρόπολη, είναι αρχαίο. Ανήκε σε ανθρώπους από τους οποίους αναδείχθηκαν μεγάλοι φιλόσοφοι και περιέχει σπουδαία έργα τέχνης που προκαλούν θαυμασμό στους μορφωμένους Ευρωπαίους. Οι Ευρωπαίοι λοιπόν, αλλά και τα άλλα Έθνη των απίστων των λεγομένων Χριστιανών, το θεωρούν κάτι σαν το σπίτι το δικό τους και σαν τόπο προσκυνήματος, γι' αυτό και θέλουν να το υπερασπιστούν»*. Πραγματικά δεν άργησαν οι έντονες αντιδράσεις. Όλα τα Κράτη του πολιτισμένου Κόσμου με τους πρεσβευτές τους στην Κωνσταντινούπολη απαίτησαν με αυστηρά διαβήματα να ληφθούν μέτρα για την σωτηρία των αρχαιοτήτων. Η Τουρκία βρέθηκε σε δύσκολη θέση. Με την ύπουλη πολιτική της και τη πανούργα διπλωματία συνέταξε υποκριτικά μια διαταγή προς τον Κιουταχή, να λάβει μέτρα για τη σωτηρία των μνημείων, χωρίς όμως να τον διατάξει να σταματήσει τους καταιγιστικούς βομβαρδισμούς. Η φοβερή καταστροφή συνεχίσθηκε με τον ίδιο εντατικό ρυθμό. Παράλληλα, ο Κιουταχής εκτιμώντας ότι δεν υπήρχε περίπτωση να παραδοθούν οι Έλληνες, έβαλε σε εφαρμογή ένα νέο σχέδιο. Θα ανατίναζε ολόκληρη την Ακρόπολη. Όσο για το φιρμάνι που έλεγε για την προστασία της; Αυτό ήταν για τα μάτια του κόσμου. Σίγουρα αυτός θα είχε κάποιο άλλο μυστικό φιρμάνι που το αναιρούσε. Άρχισαν λοιπόν οι Τούρκοι με τα βέβηλα χέρια τους, να σκάβουν γύρω από τον Ιερό Βράχο, μεταφέροντας τόνους από εκρηκτικές ύλες. Η πρώτη προσπάθεια το Νοέμβριο του 1826 απέτυχε οικτρά! Τεράστιες φλόγες και καπνοί σκέπασαν τον Αττικό ουρανό. Σείστηκε δυνατά η Ακρόπολη με τις τεράστιες ποσότητες μπαρούτη που εξερράγησαν. Παρέμεινε όμως στη θέση της, λες και η Παλλάς Αθήνα με τους Δώδεκα Θεούς να τη φύλαγαν από κάθε κακό. Παρ' όλα αυτά οι Τούρκοι δεν απογοητεύθηκαν και συνέχυσαν τις προσπάθειες τους με πιο εντατικό ρυθμό.

Ο χρόνος κυλούσε. Κάθε μέρα έκανε χειρότερη την κατάσταση των πολιορκημένων. Κάποια στιγμή ορισμένοι σκέφθηκαν την έξοδο παράλληλα με καταστροφή του Κάστρου για να μην μπορέσει να ξαναχρησιμοποιηθεί από τον εχθρό. Η πρόταση αυτή αποδοκιμάσθηκε από το σύνολο των αγωνιστών που εξακολουθούσαν να ανησυχούν για την τύχη των αρχαιοτήτων. Ήταν περασμένα μεσάνυκτα στις 12 Ιανουαρίου 1827, όταν ένα από τα κανόνια των Τούρκων που είχε στηθεί στην Αγία Μαρίνα έβαλε στόχο το Ερεχθείο. Μέσα σ' αυτό έτυχε να βρίσκεται η Νταλιάνα μαζί με την αδελφή της, χήρα και αυτή ενός άλλου γενναίου πολεμιστή με τα τέσσερα παιδιά της, που τα είχε μαζί της καθώς δεν μπορούσε να τ' αφήσει πουθενά. Ένα βλήμα του πυροβόλου έπεσε στη στέγη προκαλώντας δυνατή έκρηξη. Η στέγη κατέρρευσε καταπλακώνοντας όσους είχαν τραυματισθεί ήδη. Όλοι όσοι ήταν εκεί γύρω κατάλαβαν τι είχε συμβεί. Κανένας δεν μπορούσε όμως να σταματήσει τη μάχη. Συνέχισαν να πολεμάνε όλη τη νύχτα και με το πρώτο φως σε μια ανάπαυλα της μάχης οι πολιορκημένοι έσπευσαν να αναζητήσουν τα θύματα. Βρήκαν έντεκα νεκρούς. Ανάμεσα τους και οι δύο αδελφές με τα τέσσερα παιδιά. Το στήθος της νεκρής πια Νταλιάνας ήταν ακόμα ζεστό. Μόλις είχε ξεψυχήσει. Ανήμποροι να τη βοηθήσουν οι πληγωμένοι συμπολεμιστές της είχαν ακούσει τα τελευταία της λόγια, το πικρό παράπονο της ηρωίδας. Ούτε αυτή, ούτε και ο αγαπημένος της ο Γιάννης Γκούρας, μπόρεσαν να δουν την Πατρίδα ελεύθερη.

Στις 30 Απριλίου του 1827, ο Εγγλέζος Αρχιστράτηγος των Ελληνικών Δυνάμεων Σερ Ρίτσαρντ Τσέρτς (Church), προσπάθησε να τους απεγκλωβίσει με μία έντιμη συνθηκολόγηση. Ασφαλώς θα περίμενε να ακούσουν τη διαταγή που τους έστειλε: «Σας διατάττω να ακολουθήσετε την ρηθείσαν συνθήκην». Η απάντηση ήταν απόλυτα Ελληνική και πήγαζε από τη ψυχή απογόνων των τριακοσίων του Λεωνίδα: *«Εμείς είμεθα Έλληνες, αποφασισμένοι ν' αποθάνωμεν ή να ζήσωμεν ελεύθεροι. Ο Κιουταχής αν θέλη τα άρματά μας, ας έλθη, αν είναι άξιος, να τα πάρη με την δύναμιν»*. Θα έμεναν εκεί πολεμώντας μέχρι θανάτου έως ότου οι Τούρκοι να επιτύχουν την ανατίναξη ολόκληρης της Ακροπόλεως. Η καταστροφή του μνημείου όμως ήταν κάτι που δεν το ήθελαν σε καμία περίπτωση. Οι πρόγονοι τους στις Θερμοπύλες πέθαναν για την Πατρίδα αφήνοντας δόξα αθάνατη. Αυτοί θα πέθαιναν πάλι για την Πατρίδα αλλά μαζί τους θα καταστρεφόταν το Ιερότερο Σύμβολο του Έθνους και το μεγαλύτερο μνημείο του πολιτισμού σε ολόκληρο τον Κόσμο. Σε επιστολή προς την Διοίκηση λοιπόν και φοβούμενοι μήπως *«...δοθή το πυρ εις το Φρούριον και συναπολεσθώσι μεθ' ημών και αυτά τα πολύτιμα της αρχαιότητος έργα»*, εξέφρασαν την απόφαση τους να δεχθούν επιτέλους τη συνθηκολόγηση. Στις 24 Μαΐου 1827, η Ακρόπολη παραδόθηκε στους Οθωμανούς. Αυτό ήταν ένα μεγάλο πλήγμα για τους Έλληνες. Οι ελπίδες τους άρχισαν να χάνονται. Παρ' όλα αυτά συνέχισαν τον Αγώνα με πείσμα, αφοσίωση και πίστη στην τελική νίκη. Ο Θεός μας βοήθησε και η απελευθέρωση δεν άργησε να έρθει.

Αιώνια ας είναι η μνήμη των ηρώων μας. Ποτέ δεν θα ξεχάσουμε όλους αυτούς που έχυσαν το αίμα τους και έδωσαν τη ζωή τους για να υπάρχει ακόμα και σήμερα το Έθνος μας. Αυτό που δημιούργησε και σκόρπισε σε όλο τον Κόσμο τον Πολιτισμό και δίδαξε τις Αιώνιες Αξίες. Η σπουδή της Ιστορίας ας είναι καθημερινό μας μέλημα. Εκεί θα βρούμε τον πραγματικό μας εαυτό και την αφετηρία για συνέχεια των παραδόσεων μας. Ας στήσουμε παντού μνημεία προς τιμή τους, έτοιμοι να ακολουθήσουμε το φωτεινό τους παράδειγμα και στις Εθνικές μας Επετείους ας παρελαύνουμε περήφανοι γιορτάζοντας τη δόξα της γενναίας Φυλής μας με τη μοναδική Ιστορία.

Τί είναι το ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.

Το Ελληνικό Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ), είναι μη επαγγελματικό και μη κερδοσκοπικό σωματείο, συνεχίζοντας το καταξιωμένο έργο της Ελληνικής Εταιρείας Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ), που είχε ιδρυθεί τον Οκτώβριο 1994.

Αποτελεί αδέσμευτη, αξιόπιστη και ανεξάρτητη δεξαμενή σκέψης και το βήμα ανταλλαγής απόψεων.

Αναλαμβάνει την εκπόνηση Μελετών, Διαλέξεων, Ομιλιών, Παρουσιάσεων, και μπορεί να οργανώνει και να συμμετέχει σε Σεμινάρια, Συνέδρια, Ημερίδες και Συμπόσια σε εθνικές, διεθνείς, ευρωπαϊκές και διακρατικές, συνεργασίες και δίκτυα.

Ο σκοπός του ΕΛΙΣΜΕ είναι η αδέσμευτη και αξιόπιστη άρθρωση δημοσίου λόγου, επί θεμάτων γεωπολιτικής (γεωστρατηγική, γεωοικονομία), διπλωματίας, διεθνούς δικαίου, εξωτερικών και εσωτερικών θεμάτων ειδικού εθνικού ενδιαφέροντος καθώς και επί διεθνών και ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος θεμάτων, με έμφαση στην προώθηση των εθνικών συμφερόντων, και στην εκπλήρωση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Το ΕΛΙΣΜΕ, είναι στελεχωμένο με ειδικευμένο και επιστημονικό προσωπικό από απόστρατους Αξιωματικούς των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, του Διπλωματικού Σώματος, Πανεπιστημιακούς, Οικονομολόγους, Νομικούς, Διεθνολόγους, καθώς και προσωπικότητες από τον Επιχειρηματικό και τον Δημοσιογραφικό χώρο.

Τομείς Μελετών, Διαλέξεων, Παρουσιάσεων, Σεμιναρίων, Συνεδρίων, Ημερίδων, Συμποσίων:

- εθνική στρατηγική, εξωτερική πολιτική, άμυνα, ασφάλεια, οικονομία, ενέργεια, τεχνολογία, κοινωνία, ομογένεια, πολιτισμό, προστασία του περιβάλλοντος.
- διεθνείς σχέσεις, κοινή ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική, άμυνα και ασφάλεια, ευρωπαϊκή διεύρυνση και εμβάθυνση, διατλαντικές σχέσεις, προοπτικές, αναδιάρθρωση και μετεξέλιξη του ΝΑΤΟ.
- γεωπολιτική ανάλυση Κρατών, Διεθνών Οργανισμών και Συμμαχιών, που παρουσιάζουν εθνικό και ευρωπαϊκό ενδιαφέρον.

Οι «Προβληματισμοί» είναι το τριμηνιαίο περιοδικό του ΕΛΙΣΜΕ, το οποίο όμως, λόγω του μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα του Ινστιτούτου, διανέμεται στα εγγεγραμμένα μέλη του, σε υπουργεία, κρατικούς και δημόσιους φορείς, αλλά και σε όσους εγγραφούν συνδρομητές του.

A Brief Information of the Hellenic Institute for Strategic Studies

The Hellenic Institute for Strategic Studies (HEL.I.S.S.), is a non-profit organization. It is a continuation of the previous form, known as the Hellenic Company for Strategic Studies, which was founded in October of the year 1994.

That Company had come into being by a number of flag/General retired Officers coming from the Hellenic Armed Forces and it had been aggrandized after the participation of personalities coming from the Academic and Diplomatic communities as well as from the business sector, Journalism and other individuals specialized on International Affairs.

The Institute does not voice any political party or any state or private organization. That is why the Institute is known for its free expression.

The aim of HEL.I.S.S. is to be employed with questions that bring up issues of strategic importance in a geopolitical-geostrategic environment. More specifically:To form a view over: a. the Hellenic National Strategy, b. foreign policy, c. security and defense d. technology e. energy

- To study, research and analyze issues of military strategy significance, of economic aspect, of the human actions that impact negatively against nature and further subjects concerning problems rising in the Hellenic sovereignty, the wider Balkan peninsula, the existing territorial extent of the European Union, its estimated or foreseen enlargement of tomorrow, the general area of the Mediterranean (nowadays the East Mediterranean specifically) and the Black Seas and/or any other area that may be deemed as necessary.

-To examine Security issues of the above regions.

-To hand in proposals to either government bodies or privates, that are based on studies-analyses on all the above.

Objectives are achieved by:

-Carrying out research

-Presenting issues and their analyses in the form of lectures, seminars or press releases, publishing special notes or bulletins and journals and organizing presentations at home and abroad.

-Cooperation with government bodies, organizations and other respective domestic or foreign foundations/institutions in order to analyze matters of common interest and exchange information on all relative fields.

The Institute continues the practice of the predecessor Company that used to carry out studies for the Ministries of Foreign Affairs and National Defense. Also the Institute has the capacity to organize congresses under the auspices of all the Ministries without any exception on every pointed out subject apt to executive interest. Furthermore it can carry out studies and conferences concerning issues of National interest and Defense programs.

HEL.I.S.S. Issues the bi-monthly magazine “Problimatismoi.

Επισκεφθείτε την ανανεωμένη ιστοσελίδα του Ινστιτούτου μας στην διεύθυνση w w w . e l i s m e . g r

Οι δημοσιευόμενες εργασίες των συγγραφέων στο περιοδικό μας απηχούν τις προσωπικές των απόψεις , χωρίς να είναι απαραίτητο να συμφωνούν με τις θέσεις του Ινστιτούτου μας.

Με μια ματιά η Ελλάδα και ο Κόσμος

Γεγονότα και εξελίξεις στο διάστημα 16 Δεκεμβρίου 2013 – 15 Μαρτίου 2014

Του Αντιστρατήγου ε.α. Χ. Μουστάκη
Επιτίμου Διοικητού 1ης Στρατιάς

1.ΕΘΝΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

α. Κυπριακό

Στις 11 Φεβρουαρίου 2014 εξεδόθη το πολυαναμενόμενο «Κοινό Ανακοινωθέν» κατόπιν συντόνων ενεργειών των ΗΠΑ. Με αυτό καθορίζεται το πλαίσιο για τη διεξαγωγή των συνομιλιών προς εξεύρεση λύσεως, η οποία, αν συμφωνηθεί, θα τεθεί σε διπλό δημοψήφισμα.

Στις 14 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκε η πρώτη συνάντηση των διαπραγματευτών, του ελληνοκυπρίου κ. Μαυρογιάννη και του τουρκοκυπρίου κ. Οζεράϊ, οι οποίοι στις 27 Φεβρουαρίου είχαν και τις πρώτες χιαστί συνομιλίες σε Άγκυρα και Αθήνα με τους Γενικούς Γραμματείς των αντιστοίχων ΥΠΕΞ.

Τα αντιπολιτευόμενα κόμματα της Κύπρου κατηγόρησαν τον κ. Αναστασιάδη για ενδοτισμό και ξεπούλημα της κυπριακής υποθέσεως. Ακόμη και το ΔΗΚΟ, του οποίου πρόεδρος είναι ο κ. Ν. Παπαδόπουλος, γιός του ανειμνήστου Τάσου Παπαδόπουλου, απεχώρησε από τον κυβερνητικό συνασπισμό, στον οποίο μετείχε, αποσύροντας τους υπουργούς του.

Σύσσωμη η Διεθνής Κοινότητα εξέφρασε την ικανοποίησή της. Ακόμη και η Ρωσία χαιρέτησε τις εξελίξεις με τη διευκρίνιση ότι είναι αντίθετη στις έξωθεν πιέσεις για την επιβολή χρονοδιαγραμμάτων και συνταγών διευθέτησης. Οι ΗΠΑ εξέφρασαν και την πρόθεσή τους για ενεργότερη ανάμειξη και γι΄αυτό, όπως ανεκοινώθη, θα επισκεφθούν την Κύπρο ο ΥΠΕΞ κ. Κέρι τον Μάρτιο και ο αντιπρόεδρος κ. Μπάϊντεν αργότερα.

Με βάση το γεγονός ότι το ανακοινωθέν καθορίζει μόνο το πλαίσιο της διεξαγωγής των συνομιλιών, κρίνονται ως πρόωρες, αλλά και υπερβολικές, οι επικρίσεις κατά του κ. Αναστασιάδη. Πιθανόν σ΄αυτό να συμβάλει και η δυσπιστία προς το πρόσωπό του εκ του γεγονότος ότι υπήρξε εκ των υποστηρικτών του σχεδίου Ανάν.

Στις 12 Φεβρουαρίου ο κ. Αναστασιάδης, μεταξύ άλλων, δήλωσε ότι, αν δεν βρεθεί λύση, θα ακολουθήσει η διχοτόμηση και στις 17 Φεβρουαρίου ότι σε περίπτωση λύσεως η Τουρκία θα μπορούσε να αποκτήσει πρόσβαση στην προμήθεια και μεταφορά του κυπριακού και ισραηλινού αερίου, ενώ σε παρόμοια δήλωσε προέβη σχεδόν ταυτόχρονα και ο κ. Νταβούτογλου (Τυχαίον !!!).

Η δήλωση του κ. Αναστασιάδη για διχοτόμηση, μπορεί να είναι μόνο μία εκτίμηση, μπορεί όμως να υποκρύπτει ότι έχει σκοπό να θέσει τον κυπριακό λαό προ του διλήμματος : «Η προτεινομένη λύση ή διχοτόμηση» σε περίπτωση που κρίνει ότι το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος θα είναι αρνητικό, (Ίδωμεν!!!).

Στις 13 Φεβρουαρίου επισκέφθηκαν την Τουρκία στελέχη των εταιρειών Noble Energy και Delek, που εκμεταλλεύονται τα κοιτάσματα αερίου του Ισραήλ και της Κύπρου και συναντήθηκαν με εκπροσώπους των τεσσάρων μεγαλυτέρων τουρκικών ενεργειακών εταιρειών, προκειμένου να διερευνήσουν την μεταφορά του ισραηλινού αερίου στην ΕΕ με αγωγό μέσω Τουρκίας (Και αυτό τυχαίον!!! μετά τις δηλώσεις Αναστασιάδη και Νταβούτογλου;).

Όλα δείχνουν ότι το ενεργειακό θα χρησιμοποιηθεί ως μοχλός πιέσεως για την ταχύτερη επίλυση του προβλήματος, γιατί χωρίς αυτή δεν θα είναι δυνατή η ενεργειακή συνεργασία μεταξύ Ισραήλ, Κύπρου και Τουρκίας. Το πιθανότερο σενάριο σε περίπτωση που βρεθεί λύση θα είναι η μεταφορά του φυσικού αερίου του Ισραήλ στην Ε.Ε. μέσω υποθαλασσίου αγωγού που θα περνάει από την ΑΟΖ της Κύπρου, αφήνοντας έξω την Ελλάδα.

Στις 17 Φεβρουαρίου ο κ. Ερόγλου δήλωσε ότι τα θέματα των «εγγυήσεων» και της «ιθαγένειας» δεν τίθενται στη συζήτηση ενώ το αντίθετο καθορίζεται με το ανακοινωθέν.

Από τις αντιτιθέμενες από κάθε πλευρά ερμηνείες τεκμαίρεται ότι το ανακοινωθέν περιλαμβάνει σκόπιμες ασάφειες προκειμένου να μπορεί η κάθε πλευρά να δικαιολογεί, δίνοντας τη δική της ερμηνεία, τη συμφωνία της. Επομένως όλα θα παιχτούν στις διαπραγματεύσεις και γι΄αυτό θα πρέπει να παρακολουθού-

νται στενά οι εξελίξεις, οι οποίες πιθανόν να παρουσιάσουν εκπλήξεις.

Η Ε/Κ πλευρά οφείλει να παραμείνει σταθερή στις θέσεις της και να μην υποκύψει στις τυχόν πιέσεις των ΗΠΑ, που επείγονται να κλείσει το ταχύτερον το θέμα και μαζί του μια εστία αστάθειας στην περιοχή, και να προβεί σε απαράδεκτες υποχωρήσεις. Αντιθέτως, εκμεταλλευομένη την σπουδή για λύση των ΗΠΑ και της Τουρκίας, να παραμείνει άκαμπτη και να μετακυλήσεις τις πιέσεις προς την άλλη πλευρά. Επίσης ο κυπριακός λαός δεν θα πρέπει να παρασυρθεί από αυτούς που υποστηρίζουν ότι «η μη λύση είναι χειρότερη από οποιαδήποτε λύση, γιατί θα ακολουθήσει η διχοτόμηση» και να υποκύψει.

Βεβαίως η τυχόν λύση θα πρέπει να αντιμετωπίζει θετικά για τον ελληνισμό όλα τα ζωτικά θέματα και κυρίως :

- Την υλοποίηση των αποφάσεων και των ψηφισμάτων του ΟΗΕ ως προς την σύσταση του κράτους, χωρίς τις υποχωρήσεις του κ. Χριστόφια.

- Τη δραστική μείωση των εποίκων.

- Την επιστροφή των προσφύγων και το περιουσιακό.

- Το εδαφικό με την επιστροφή της Αμμοχώστου και της Μόρφου.

- Την απομάκρυνση των ξένων στρατευμάτων και την παροχή εγγυήσεων μόνο από τον ΟΗΕ και την ΕΕ και όχι από τρίτες χώρες.

- Τυχόν ΜΟΕ που θα συμφωνηθούν, όπως π.χ. η επιστροφή της Αμμοχώστου, θα πρέπει να γίνουν κατά τρόπο που να μην αναγνωρίζεται έμμεσα το ψευδοκράτος και να μη θέτουν τον κυπριακό λαό προ εκβιαστικού διλλήματος στο δημοψήφισμα, δηλαδή αν συμφωνηθεί ένα ΜΟΕ να μη συνδέεται η υλοποίησή του με το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος γιατί κάτι τέτοιο θα είναι εκ του πονηρού.

Στις 10 Μαρτίου 2014 συναντήθηκαν οι δύο διαπραγματευτές και συνεφώνησαν όπως η νέα συνάντηση Αναστασιάδη και Ερόγλου πραγματοποιηθεί στις 31 Μαρτίου.

Στις 11 Μαρτίου 2014, παρά την απειλή του κ. Αναστασιάδη ότι θα διακόψει τις συνομιλίες σε περίπτωση παρενοχλήσεως των ερευνών, προσέγγισε την περιοχή της κυπριακής ΑΟΖ η τουρκική φρεγάτα «Ίμβρος» και δύο υποβρύχια με επίσημη αποστολή, όπως ανακοίνωσε το τουρκικό ΥΕΘΑ, τη διασφάλιση των ερευνών που πραγματοποιεί το σεισμογραφικό σκάφος «Μπαρμπαρός». Το υπόψη πλοίο πραγματοποιεί επί σειρά μηνών παράνομες έρευνες στην κυπριακή ΑΟΖ, τις οποίες η κυπριακή κυβέρνηση καταγγέλει με επιστολές στον ΓΓ/ΟΗΕ.

Η ενέργεια αυτή της Τουρκίας αποκαλύπτει ότι δεν προτίθεται να τηρήσει, ως συνήθως, τα συμφωνηθέντα και ότι θα συνεχίσει τις προκλήσεις και τις απειλές προκειμένου να οδηγήσει το διάλογο στις δικές της θέσεις. Ο κ. Αναστασιάδης θα πρέπει να απευθυνθεί στον ΟΗΕ και στις ΗΠΑ και να τους καταστήσει σαφές, ότι αν συνεχιστούν οι προκλήσεις θα διακόψει το διάλογο, αλλά να το πραγματοποιήσει αν δεν εισακουστεί.

Στις 10 Μαρτίου η εταιρεία Noble Energy, ανακοίνωσε ότι διακόπτει τις έρευνες στην ΑΟΖ της Κύπρου μέχρις ότου απαντήσουν οι κυπριακές αρχές στο αίτημά της για μετεγκατάσταση της Βάσεώς της από το λιμάνι της Λεμεσού στο λιμάνι της Λάρνακας, για λόγους οικονομίας.

Η ενέργεια αυτή, αν δεν κρύπτει κάποια σκοπιμότητα, κατ΄ελάχιστον, θα καθυστερήσει ανάλογο χρόνο και την έναρξη της επόμενης γεωτρήσεως στο οικόπεδο 12.

β. Ε/Τ Σχέσεις

Αμέσως μετά το ξέσπασμα της κρίσης στο εσωτερικό της Τουρκίας στις 17 Δεκεμβρίου 2013, εξαιτίας των σκανδάλων διαφθοράς στα οποία εμπλέκονται υπουργοί, στελέχη του ΑΚΡ και ο υιός του κ. Ερντογάν, πολλαπλασιάστηκαν οι παραβάσεις και οι παραβιάσεις του εναερίου χώρου μας στο Αιγαίο από τουρκικά μαχητικά, αλλά και από αεροσκάφη ηλεκτρονικού πολέμου τύπου CN-235. Επίσης σημειώθηκαν και αρκετές διελεύσεις πολεμικών πλοίων μέσω των ελληνικών χωρικών υδάτων, όπως επίσης και πολλές παραβιάσεις των χωρικών μας υδάτων στη νησίδα Ζουράφα, ανατολικά της Σαμοθράκης, από αλιευτικά πλοιάρια συνοδευόμενα από περιπολικά της τουρκικής ακτοφυλακής.

Η Τουρκία με τις κινήσεις αυτές αποβλέπει όχι μόνο στον αποπροσανατολισμό της κοινής γνώμης στο εσωτερικό της χώρας, αλλά και στην κατοχύρωση των παρανόμων διεκδικήσεών της στο Αιγαίο.

Ο καταιγισμός των τουρκικών προκλήσεων θα συνεχίζεται όσον καιρό θα διαρκεί και η εσωτερική κρίση στην Τουρκία, χωρίς να αποκλείεται και κάποιος στρατιωτικός ακροβατισμός, υπό μορφήν θερμού επεισοδίου, σε περίπτωση που ο κ. Ερντογάν δεν καταφέρει να ελέγξει και εκτονώσει την κρίση με άλλους τρόπους. Γι΄αυτό οι Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις θα πρέπει να επαγρυπνούν και να έχουν εξασφαλίσει τη δυνατότητα αμέσου αποτροπής οιασδήποτε προκλήσεως, αλλά και την ικανότητα αντιμετωπίσεως της όποιας κρίσεως σε περίπτωση μη λειτουργίας της αποτροπής.

Στις 27 Φεβρουαρίου 2014 το Ευρωκοινοβούλιο υπερψήφισε τη συμφωνία για την επανεισδοχή παρανόμων μεταναστών μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας.

Η συμφωνία προβλέπει την υποχρέωση των δύο μερών να δέχονται πίσω τους υπηκόους τους, τους υπηκόους τρίτων χωρών χωρίς έγγραφα παραμονής και τους απάτριδες που εισέρχονται στην ΕΕ από την Τουρκία ή στην Τουρκία από την ΕΕ.

Στα πλαίσια της συμφωνίας η Τουρκία θα λάβει τεχνική και οικονομική βοήθεια για να ελέγχει τα σύνορά της και θα καταργηθεί η βίζα για τους Τούρκους πολίτες, που θα ταξιδεύουν στις χώρες της ζώνης Σέγκεν.

Η συμφωνία θα είναι επωφελής για την Ελλάδα γιατί οι Τούρκοι θα αναγκαστούν να ελέγξουν την παράνομη διακίνηση μεταναστών προς την Ελλάδα, που πραγματοποιείται σήμερα μέσω της χώρας τους με την ανοχή των αρχών, αφού θα έχουν την υποχρέωση της επανεισδοχής. Πρόβλημα όμως θα προκύψει με την Κύπρο, γιατί ο κ. Ερντογάν έχει γνωρίσει με έγγραφό του προς την Κομισιόν, αμέσως μετά την υπογραφή της στις 16 Δεκεμβρίου 2013, ότι αυτή δεν θα ισχύσει για την Κύπρο.

Η Ελλάδα και η Κύπρος πρέπει να διαμηνύσουν στην Τουρκία ότι θα παγώσουν όλα τα εναπομένοντα κεφάλαια των ενταξιακών της διαπραγματεύσεων με την ΕΕ, αν δεν εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις της, συμπεριλαμβανομένης και της νέας συμφωνία.

γ. Σκοπιανό

Στις 23 Ιανουαρίου 2014 ο κ. Σαμαράς απέρριψε την πρόταση των διοργανωτών της Διάσκεψης Ασφαλείας του Μονάχου, για να συμμετάσχει στις 2 Φεβουαρίου μαζί με τον κ. Γκρουέφσκι σε συζήτηση για το θέμα της ονομασίας, με τον συντονισμό του Επιτρόπου για τη Διεύρυνση της ΕΕ κ. Φούλε. Αντιθέτως ο κ. Γκρουέφσκι απεδέχθη την πρόταση.

Στις 27 Ιανουαρίου κατά την εκδήλωση της «Ένωσης Σλαβικής Διασποράς» στο Διατλαντικό φόρουμ του Κέντρου Στρατηγικών και Διεθνών Σπουδών στην Ουάσιγκτον, ο Αμερικανός Ρεπουμπλικανός Γερουσιαστής κ. Μακ Κέϊν, υποψήφιος πρόεδρος το 2008, χαρακτήρισε την ελληνική θέση για το όνομα των Σκοπίων ακατανόητη. Επίσης ο Δημοκρατικός Γερουσιαστής Κρις Μέρφι, πρόεδρος της υποεπιτροπής εξωτερικών σχέσεων της Γερουσίας, δήλωσε ότι η διαφορά του ονόματος δεν πρέπει να παρεμποδίζει την ένταξη των Σκοπίων στο ΝΑΤΟ, προσθέτοντας ότι προτίθεται να προτείνει την υιοθέτηση ψηφίσματος για την ένταξή τους στο ΝΑΤΟ το δυνατόν ταχύτερον.

Στις 27 Ιανουαρίου ο βοηθός Υπουργός Εξωτερικών των ΗΠΑ κ. Χόϊτ αρμόδιος για τα θέματα Ευρώπης και Ευρασίας δήλωσε, κατά την επίσκεψή του στα Σκόπια, ότι η ΠΓΔΜ θα λάβει πρόσκληση για ένταξη στο ΝΑΤΟ, μόνον αν λυθεί το θέμα του ονόματος.

Στις 27 Ιανουαρίου ο ΥΕΘΑ των Σκοπίων κ. Ταλάτ Τζαφερί επισκέφθηκε τον Έλληνα ομόλογό του στο Πεντάγωνο και συζήτησαν για τη στρατιωτική συνεργασία των δύο χωρών, η οποία έχει εγκαινιαστεί από το 1999. Κατά την υποδοχή δεν ανακρούσθηκαν οι Εθνικοί Ύμνοι των δύο χωρών, όπως προβλέπεται από το τελετουργικό, γιατί σ΄αυτόν των Σκοπίων ακούγεται ο όρος «Μακεδονία» έξι φορές.

Η ελληνική κυβέρνηση θα πρέπει, εκμεταλλευόμενη την προεδρία της ΕΕ, να αντιστρέψει την ψευδή εικόνα που έχουν περάσει στη διεθνή κοινή γνώμη τα Σκόπια, ότι δήθεν η Ελλάδα παρεμποδίζει την ευρωατλαντική πορεία μιας μικρής χώρας, προβάλλοντας με κάθε τρόπο ότι το κύριο εμπόδιο δεν είναι το όνομα αλλά η έλλειψή της στις ευρωπαϊκές αξίες και η μη εκπλήρωση των κριτηρίων της Κοπεγχάγης.

Μόνον έτσι μπορεί να μεταστραφεί και η γνώμη των Σκοπιανών και να αναγκαστεί ο κ. Γκρουέφσκι να εγκαταλείψει την εθνικιστική του πολιτική.

Στις 10 Μαρτίου η ΥΠΕΞ της Αυστραλίας, διαψεύδοντας τον ισχυρισμό των Σκοπίων, δήλωσε ότι η χώρα της δεν πρόκειται να αναγνωρίσει τα Σκόπια ως «Μακεδονία».

Στις 3 Φεβρουαρίου δόθηκε στη δημοσιότητα η από 29 Ιανουαρίου 2014 έκθεση των μυστικών υπηρεσιών των ΗΠΑ προς τη Γερουσία, η οποία αναφέρεται μεταξύ άλλων και στα Δυτικά Βαλκάνια, χαρακτηρίζοντας την ΠΓΔΜ, την οποία αναφέρει με το συνταγματικό της όνομα, και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη ως τις πιο επικίνδυνες χώρες για αποσταθεροποίηση στην περιοχή.

Ειδικότερα για τα Σκόπια αναφέρει, ότι η κυβέρνησή τους εξακολουθεί να προωθεί τον «μακεδονικό εθνικισμό» σε βάρος της ευρωατλαντικής ολοκλήρωσης και προειδοποιεί, ότι όσο παραμένει παγωμένη η διαδικασία ένταξης της χώρας στην ΕΕ και το ΝΑΤΟ, λόγω της διενέξεως για το όνομα με την Ελλάδα και τα προβλήματα στις σχέσεις της με τη Βουλγαρία, τόσο μεγαλύτερος θα γίνεται ο κίνδυνος για την πρόκληση έντασης από την αλβανική μειονότητα.

Παρά τη σαφή προειδοποίηση προς τον κ. Γκρουέφσκι, ότι παίζει με τη φωτιά, αυτός δεν πρόκειται να υποχωρήσει, γιατί έχει στηρίξει την πολιτική του ανέλιξη στο «μακεδονικό εθνικισμό» και αν τον εγκαταλείψει θα καταρρεύσει και αυτός μαζί του. Αν όντως θέλουν οι ΗΠΑ και η ΕΕ λύση, θα πρέπει να δείξουν προς τους Σκοπιανούς, ότι υπεύθυνος για το αδιέξοδο είναι ο κ. Γκρουέφσκι και ο «μακεδονικός του εθνικισμός». Μόνον έτσι θα αναγκαστεί να υποχωρήσει και αν δεν το πράξει θα αποπεμφθεί από το λαό των Σκοπίων.

Ο κ. Βενιζέλος επισκέφθηκε στις 20 Φεβρουαρίου 2014, στα πλαίσια της περιοδείας του στα Δυτικά Βαλκάνια υπό την ιδιότητα του προεδρεύοντος του Συμβουλίου των ΥΠΕΞ της ΕΕ, τα Σκόπια στα οποία μετέβη και αναχώρησε οδικώς μέσω Πρίστινας, προκειμένου να αποφύγει το αεροδρόμιο των Σκοπίων που έχει μετονομαστεί σε «Μέγας Αλέξανδρος».

Κατά την άφιξή του αποδοκιμάστηκε από ομάδα εθνικιστών του «Παμμακεδονικού Κογκρέσου», ενώ στην πόλη είχαν εφαρμοστεί δρακόντεια μέτρα ασφαλείας.

Συναντήθηκε με τον πρόεδρο κ. Ιβανώφ, τον πρωθυπουργό κ. Γκρουέφσκι και τους ηγέτες των κομμάτων της αντιπολιτεύσεως και τους κατέστησε σαφές, ότι πρέπει να συμμορφωθούν με τα συμπεράσματα της Συνόδου Κορυφής της ΕΕ του Δεκεμβρίου 2013, η οποία ανέβαλε την παραχώρηση στη χώρα τους ημερομηνίας για την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων εξαιτίας όχι μόνο των προβλημάτων καλής γειτονίας με Ελλάδα και Βουλγαρία, αλλά και γιατί δεν πληροί τα κριτήρια του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο κ. Γκρουέφσκι ζήτησε τη συμμόρφωση της Ελλάδας με την απόφαση του ΔΔ της Χάγης, το οποίο έκρινε ότι έχει παραβιάσει την ενδιάμεση συμφωνία και ανέφερε ότι η χώρα του δεν έχει εδαφικές διεκδικήσεις και ότι δεν εκφράζει οποιουδήποτε αλυτρωτισμό.

Μετά τη συνάντηση με τον ΥΠΕΞ κ. Ποπόφσκι έδωσε συνέντευξη τύπου στα γραφεία της ΕΕ στα Σκόπια μόνος του και όχι μαζί του, γιατί στην αίθουσα συνεντεύξεων του ΥΠΕΞ υπήρχε επιγραφή με την ονομασία «Δημοκρατία της Μακεδονίας».

Σε επίπεδο ουσίας η επίσκεψη, όπως ανεμένετο, δεν απέφερε κάτι το θετικό. Σημασιολογικά όμως υπήρξε επιτυχής, γιατί κατέδειξε στην ηγεσία των Σκοπίων ότι η Ελλάδα κρατάει το κλειδί για την ένταξη της χώρας τους στους Διεθνείς Οργανισμούς και προβλημάτισε το λαό, που είδε τον αλαζόνα πρωθυπουργό του, κάνοντας την ανάγκη

φιλοτιμία, να συμπεριφέρεται σαν το καλό παιδί απέναντι στον κ. Βενιζέλο έστω και υπό την ιδιότητά του ως εκπροσώπου της ΕΕ.

Αρνητική ήταν για τα Σκόπια και η επιλογή του κ. Ποπόφσκι να δοθεί κοινή συνέντευξη σε χώρο που ανεφέρετο η ονομασία «Δημοκρατία της Μακεδονίας» και όχι η διεθνής ονομασία ΠΓΔΜ, αλλά και τα ειρωνικά σχόλια σε βάρος του κ. Βενιζέλου, λόγω της αρνήσεώς του να δοθεί κοινή συνέντευξη στον εν λόγω χώρο. Αυτό δείχνει ότι ο κ. Γκρουέφσκι έχει μεταλαμπαδεύσει την αλαζονεία του και τον ακραίο εθνικισμό του και στους νεώτερους συνεργάτες του, γεγονός που θα δυσχεράνει ακόμη περισσότερο τις διαπραγματεύσεις.

Όσον αφορά στις εξελίξεις δεν αναμένεται καμία κίνηση, λόγω των προεδρικών εκλογών στις 13 Απριλίου 2014 και της πιθανής διεξαγωγής πρόωρων βουλευτικών εκλογών ταυτόχρονα.

δ. Καταστροφή Χημικών Όπλων της Συρίας στη Μεσόγειο

Οι κάτοικοι της ν. Γαύδου αποφάσισαν στις 5 Μαρτίου να απέχουν από τις ευρωεκλογές σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τη συνεχιζόμενη καταστροφή των χημικών όπλων της Συρίας στα διεθνή ύδατα δυτικά της Κρήτης, που άρχισε στις 11 Φεβρουαρίου.

Τις ανησυχίες τους έχουν εκφράσει η Περιφέρεια και το Πανεπιστήμιο Κρήτης και έχουν ζητήσει την επιβίβαση επί του πλοίου, στο οποίο πραγματοποιείται η καταστροφή με την μέθοδο της υδρόλυσης, επιστημονικής επιτροπής η οποία να ελέγχει την εφαρμογή των κανόνων ασφαλείας, αλλά μέχρι τώρα δεν υπάρχει ανταπόκριση.

Στις 14 Φεβρουαρίου ο ΥΠΕΞ κ. Βενιζέλος, μετά την ενημέρωση για το θέμα του Εθνικού Συμβουλίου Εξωτερικής Πολιτικής, δήλωσε ότι η κυβέρνηση καταβάλει συνεχείς και συντονισμένες προσπάθειες με τον ΟΗΕ και τον Οργανισμό Απαγορεύσεως Χημικών Όπλων, προκειμένου να διασφαλισθεί εμπράκτως ότι δεν θα υπάρξει κανένας κίνδυνος.

Παρά τις όποιες διαβεβαιώσεις ο κίνδυνος είναι υπαρκτός και δεν μπορεί να αποκλειστεί η διαρροή των χημικών αποβλήτων, κατόπιν ατυχήματος και εξ αυτής η μόλυνση της θαλάσσιας περιοχής. Γι΄αυτό θα πρέπει η ελληνική κυβέρνηση να πιέσει προς τον ΟΗΕ και τον Οργανισμό Απαγορεύσεως Χημικών Όπλων να αποδεχθούν την επιβίβαση επί του πλοίου της επιστημονικής επιτροπής που προτείνουν η Περιφέρεια και το Πανεπιστήμιο Κρήτης, η οποία να έχει τη δυνατότητα, όχι μόνο παρακολουθήσεως της εφαρμογής των κανόνων ασφαλείας, αλλά και της παρεμβάσεως για την άμεση διακοπή της διαδικασίας σε περίπτωση διαρροής από οιανδήποτε αιτία.

ε. Σχέσεις με Ρωσία

Στις 28 Ιανουαρίου συναντήθηκαν στις Βρυξέλλες ο Έλληνας Πρωθυπουργός κ. Σαμαράς και ο Πρόεδρος της Ρωσίας κ. Πούτιν, με στόχο την εξομάλυνση των σχέσεων των δύο χωρών που είχαν ψυχρανθεί μετά το ναυάγιο της αγοράς της ΔΕΠΑ από την GAZPROOM και τις δηλώσεις του κ. Πούτιν για δυσμενές επενδυτικό περιβάλλον στη χώρα μας.

Ο κ. Σαμαράς του έθεσε το θέμα της μειώσεως της τιμής του φυσικού αερίου από την GAZPROOM, η οποία και πραγματοποιήθηκε άμεσα, και τον ενημέρωσε ότι δεν είναι δυνατή η ενιαία προκήρυξη διαγωνισμού για την ΤΡΑΙΝΟΣΕ και το λιμάνι της Θεσσαλονίκης όπως επιθυμεί η Ρωσία, ενώ από πλευράς του ο κ. Πούτιν του εξέθεσε την πρακτική αδυναμία για την συμμετοχή της GAZPROOM στη διαδικασία ιδιωτικοποιήσεως της ΔΕΠΑ εξαιτίας της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας της ΕΕ.

Η συνάντηση μπορεί να κατέδειξε τη σημαντική απόσταση που χωρίζει τις καλές προθέσεις των δύο χωρών από τις πράξεις, αλλά έσπασε τον πάγο στις σχέσεις τους και έθεσε τις βάσεις για την ανατροπή του κλίματος, η οποία δεν είναι εύκολη αφού σε αυτές εμπλέκονται η ΕΕ και οι ΗΠΑ. Παρά ταύτα η ελληνική κυβέρνηση θα πρέπει να εργαστεί με συνέπεια και συνέχεια για να επιτευχθεί, γιατί η χώρα μας έχει ανάγκη από τη στήριξη και τη φιλία της Ρωσίας, την οποία μπρούμε να προσεγγίσουμε πιο εύκολα οικονομικά.

στ. Σχέσεις με ΗΠΑ

Στις 13 Ιανουαρίου επισκέφθηκε τις ΗΠΑ ο κ. Βενιζέλος, κατόπιν προσκλήσεως του ομολόγου του κ. Κέρι με αφορμή την έναρξη της ελληνικής προεδρίας της ΕΕ. Ο Έλληνας ΥΠΕΞ συνάντησε εκτός από τον κ. Κέρι, τον Υπουργό Οικονομικών κ. Λιου, ο οποίος έδωσε έμφαση στην ανάγκη συνεχίσεως των διαρθρωτικών αλλαγών και με τον επικεφαλής της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της Γερουσίας κ. Ρόμπερτ Μενέντεζ.

Στις 3 Φεβρουαρίου επισκέφθηκε την Αθήνα η βοηθός Υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ κ. Νούλαντ, η οποία συναντήθηκε με τον Πρωθυπουργό κ. Σαμαρά και τον ΥΠΕΞ κ. Βενιζέλο. Συζητήθηκαν οι διεθνείς εξελίξεις, οι ελληνοαμερικανικές σχέσεις και τα εθνικά μας θέματα. Η κ. Νούλαντ έδωσε έμφαση στην αντιμετώπιση της τρομοκρατίας με αφορμή την απόδραση Ξηρού, εκφράζοντας την ανησυχία των ΗΠΑ για τον τρόπο που αντιμετωπίζονται οι κατάδικοι για τρομοκρατία και κυρίως τη χορήγηση αδειών.

ζ. Σχέσεις με Κίνα

Ο Πρόεδρος κ. Παπούλιας συναντήθηκε με τον Κινέζο ομόλογό του κ. Σι Τζιπίνγκ στο Σότσι της Ρωσίας στο περιθώριο των χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων, ο οποίος του παρουσίασε προτάσεις για τη σύσφιξη των σχέσεων των δύο χωρών.

η. Σχέσεις με Γερμανία

Ο Γερμανός Πρόεδρος κ. Γκάουκ κατά τη διήμερη (6-7 Μαρτίου) επίσκεψη στην Ελλάδα μετέβη στο χωριό Λιγκάδες Ιωαννίνων και απέτησε φόρον τιμής στα θύματα των γερμανικών στρατευμάτων κατοχής. Στις συναντήσεις που είχε με τον Πρόεδρο κ. Παπούλια και τον ΥΠΕΞ κ. Βενιζέλο του τέθηκε το θέμα των αποζημιώσεων και του κατοχικού δανείου, αλλά αυτός δήλωσε αναρμόδιος παραπέμποντας στην

γερμανική κυβέρνηση, η οποία είναι αρνητική.

2. ΒΑΛΚΑΝΙΑ

α. Αλβανία

Στις 21 Φεβρουαρίου ο κ. Βενιζέλος επισκέφθηκε τα Τίρανα, στο πλαίσιο της περιοδείας του στα Δυτικά Βαλκάνια ως ΥΠΕΞ της προεδρεύουσας χώρας και είχε συναντήσεις με τον Πρωθυπουργό κ. Ράμα και τον ΥΠΕΞ κ. Μπουσάτι, τους οποίους ενημέρωσε ότι στόχος της ελληνικής προεδρίας είναι να δοθεί στη χώρα τους το καθεστώς της υποψήφιας προς ένταξη χώρας μέχρι το τέλος του εξαμήνου. Επίσης ότι τον Απρίλιο θα οργανώσει στη Θεσσαλονίκη συνάντηση των ΥΠΕΞ των 28 χωρών-μελών της ΕΕ και των ομολόγων τους των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων με στόχο την αναζωπύρωση της λεγομένης «Ατζέντα της Θεσσαλονίκης» που στοχεύει στην ενσωμάτωση αυτών των χωρών στην ΕΕ. Επίσης συζητήθηκε το θέμα των ελληνικών τοπωνυμίων στα διαβατήρια, για τα οποία οι αλβανικές αρχές χρησιμοποιούν εξωνύμια (ονόματα που δίνουν τρίτες χώρες αντί των επισήμων που χρησιμοποιεί η χώρα).

Στις 6 Μαρτίου επισκέφθηκε τα Τίρανα ο Επίτροπος για τη Διεύρυνση κ. Φούλε και είχε σειρά επαφών στο πλαίσιο του δευτέρου γύρου διαλόγου υψηλού επιπέδου μεταξύ της Αλβανίας και της ΕΕ.

β. Σερβία – Κροατία

Στις 16 Μαρτίου διεξήχθησαν πρόωρες βουλευτικές εκλογές τις οποίες κέρδισε το «Προοδευτικό Κόμμα» του κ. Βούτσις με 158 έδρες στις 250, έναντι 44 του Δημοκρατικού Κόμματος του απερχομένου πρωθυπουργού κ. Ντάτσις και 18 του Νέου Δημοκρατικού Κόμματος του προέδρου κ. Τάντις.

Στις 3 Μαρτίου άρχισαν να συνεκδικάζονται στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης οι αγωγές που έχουν καταθέσει η Σερβία και η Κροατία κατηγορώντας η μία την άλλη για γενοκτονία την περίοδο 1991-1995.

Στις 24 Φεβρουαρίου επισκέφθηκε την Αθήνα ο ΥΕΘΑ της Σερβίας κ. Ρόντις και είχε συνομιλίες με τον Έλληνα ομόλογο του με στόχο την ενίσχυση της διπλωματικής και στρατιωτικής συνεργασίας των δύο χωρών.

Στις 13 Φεβρουαρίου ανακοινώθηκε ότι κατά τον 22ο γύρο των διαπραγματεύσεων που διεξήχθη στις Βρυξέλλες επετεύχθη προσέγγιση στο θέμα της οργανώσεως του δικαστικού συστήματος στο Κόσοβο και ότι η ΕΕ αναμένει την επικύρωση της συμφωνίας από τους πρωθυπουργούς των δύο χωρών στην επόμενη συνάντησή τους.

γ. Βοσνία – Ερζεγοβίνη

Στις 9 Φεβρουαρίου 2014 ξέσπασαν βίαιες διαδηλώσεις στη χώρα οι οποίες συνεχίζονται ακόμη με αίτημα την παραίτηση της κυβερνήσεως και την ανάληψη της εξουσίας από τεχνοκράτες για να αντιμετωπιστεί η ανεργία και η διαφθορά (η ανεργία ανέρχεται στο 43% του ενεργού πληθυσμού και ο μέσος μισθός δεν υπερβαίνει τα 450 δολάρια).

Ο προεδρεύων της τριμερούς προεδρίας κ. Κόμσιτς προειδοποίησε Σερβία και Κροατία, να μη παρεμβαίνουν στα εσωτερικά της χώρας, με αφορμή τις αντικυβερνητικές διαδηλώσεις.

δ. Βουλγαρία

Στις 24 Ιανουαρίου Βουλγαρία και Τουρκία υπέγραψαν συμφωνία για την κατασκευή ενός αγωγού φυσικού αερίου που θα συνδέει τα δίκτυά τους. Θα έχει μήκος 114 χλμ και δυναμικότητα 3-5 δις κυβικών μέτρων ετησίως.

Στις 20 Ιανουαρίου άρχισε η κατασκευή φράχτη, στα Βουλγαρο-Τουρκικά σύνορα για την ανάσχεση του κύματος των λαθρομεταναστών από την Τουρκία, το οποίο έχει κατευθυνθεί προς τη Βουλγαρία μετά την κατασκευή του παρομοίου φράχτη στα ελληνοτουρκικά σύνορα.

3. ΤΟΥΡΚΙΑ

α. Στις 17 Δεκεμβρίου ξέσπασε σκάνδαλο διαφθοράς στο οποίο φέρονται ως εμπλεκόμενοι οι γιοί τριών υπουργών και επιχειρηματίες φιλικά προσκείμενοι στον κ. Ερντογάν, ο οποίος το χαρακτήρισε «βιώσιμη επιχείρηση» ξένων κέντρων, ενώ τα φιλικά του ΜΜΕ, επέρριψαν την ευθύνη στις ΗΠΑ, το Ισραήλ και τον άλλοτε σύμμαχο του ιμάμη Φετουλάν Γκιουλέν, αυτοεξόριστο στις ΗΠΑ, ο οποίος διαθέτει ισχυρά ερείσματα στην Αστυνομία και τη Δικαιοσύνη και τον είχε βοηθήσει να αποδυναμώσει τους Στρατηγούς.

Για την αντιμετώπιση της καταστάσεως ο κ. Ερντογάν, προέβη σε εκκαθαρίσεις αστυνομικών, αφαίρεσε το φάκελλο της έρευνας από τον Εισαγγελέα Μουαμάρ, που είχε χειριστεί και την υπόθεση «Εργκένεκον», κατήργησε τα Ειδικά Δικαστήρια που είχαν καταδικάσει τους Στρατηγούς για τις υποθέσεις «Εργκένεκον» και «Βαριοπούλα» για να καταστεί δυνατή η αναθεώρηση των αποφάσεών τους και πέρασε από τη Βουλή νόμους για τον έλεγχο της Δικαιοσύνης και τον περιορισμό του διαδικτύου.

Στις 24 προς 25 και στις 27 Φεβρουαρίου αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο υποκλαπείσες συνομιλίες στις οποίες ακούγεται να δίνει οδηγίες στο γιό του για την απόκρυψη μεγάλων ποσών που είχε στο σπίτι και για τον χειρισμό μιας υποθέσεως χρηματισμού. Ο κ. Ερντογάν χαρακτήρισε τις συνομιλίες ως προϊόν μοντάζ, ενώ η αντιπολίτευση ζήτησε την παραίτησή του.

Κατόπιν της αποφάσεως του Συνταγματικού Δικαστηρίου, που υποστήριξε το αίτημά του για αποφυλάκιση, ο Στρατηγός Μπασμπούγ αφέθηκε ελεύθερος στις 8 Μαρτίου 2014.

Ο κ. Ερντογάν αντιμετωπίζει τη χειρότερη κρίση της ενδεκαετούς πρωθυπουργίας του, η οποία απειλεί να ανακόψει τις προεδρικές φιλοδοξίες του. Η αντιπαράθεση θα συνεχιστεί αδυσώπητη μέχρι τις προεδρικές εκλογές του Αυγούστου και ίσως συνεχιστεί και πέραν από αυτές αν τελικά συμμετάσχει ο κ. Ερντογάν και καταφέρει να εκλεγεί. Οι επόμενες ημέρες μέχρι και τις τοπικές εκλογές της 30 Μαρτίου θα είναι πολύ κρίσιμες. Το αποτέλεσμά τους, αλλά και το ποσοστό του κόμματός του, αν κερδίσει, σε σχέση με το 49% που είχε πετύχει στις βουλευτικές εκλογές του 2011 θα αποτελέσει το πρόκριμα για το μέλλον του. Αν χάσει, ειδικά με μεγάλη διαφορά, θα ανασταλούν οι φιλοδοξίες του. Αν όμως κερδίσει με ικανοποιητικά

ποσοστά, ο δρόμος για την προεδρία θα ανοίξει διάπλατα.

β. Κουρδικό

Για αδράνεια στη λήψη μέτρων για την επίλυση του ζητήματος που μπορεί να οδηγήσει στην κατάρρευση της διαδικασίας ειρήνευσης κατηγόρησε την τουρκική κυβέρνηση ο επικεφαλής του κόμματος «Ειρήνη και Δημοκρατία» κ. Ντερμίρτας, σε ομιλία του ενώπιον της κοινοβουλευτικής ομάδος του κόμματός του στις 12 Φεβρουαρίου 2014.

γ. Σχέσεις με ΕΕ

Η ψήφιση των νόμων για τον έλεγχο της Δικαιοσύνης και τον περιορισμό του διαδικτύου προκάλεσε σφοδρή αντιπαράθεση μεταξύ της ΕΕ και του κ. Ερντογάν. Η δυσφορία της ΕΕ εξεφράσθη αρχικά από τον Επίτροπο για τη Διεύρυνση κ. Φούλε και στη συνέχεια από τους κ.κ. Μπαρόζο και Ρομπάϊ κατά την επίσκεψη του κ. Ερντογάν στις Βρυξέλλες στις 21 Ιανουαρίου 2014. Επίσης ο Γερμανός ΥΠΕΞ κ. Στάϊνμάγερ δήλωσε ότι θα έπρεπε να διακοπούν οι διαπραγματεύσεις.

Στις 4 Φεβρουαρίου συναντήθηκαν στο Βερολίνο ο κ. Ερντογάν και η κ. Μέρκελ, η οποία τάχθηκε με την επιτάχυνση των ενταξιακών διαπραγματεύσεων μεταξύ ΕΕ και Τουρκίας , τονίζοντας ότι τηρεί το σκεπτικισμό της ως προς την τελική ένταξή της.

Στις 4 Μαρτίου η Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων του Ευρωκοινοβουλίου εξέφρασε με ψήφισμά της τη βαθειά ανησυχία της για τους νόμους που περιορίζουν τις ελευθερίες στο διαδίκτυο και τον Τύπο, όπως και αυτόν που θέτει υπό κηδεμονία τη Δικαιοσύνη.

4. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

α. Ιταλία

Στις 24 Φεβρουαρίου ορκίστηκε η νέα κυβέρνηση υπό τον κ. Ρέντζι, μετά την έγκριση από το Δημοκρατικό Κόμμα της προτάσεώς του να αναλάβει και την πρωθυπουργία, ύστερα από την εκλογή του ως Γενικού Γραμματέως στις 8 Δεκεμβρίου.

β. Γαλλία

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε στις 7 Μαρτίου ότι αποφάσισε να θέσει τη Γαλλία υπό ενισχυμένη επιτήρηση, επικρίνοντας την έλλειψη ανταγωνιστικότητας της οικονομίας της και το υψηλό επίπεδο του χρέους της, που προσεγγίζει το 92% του ΑΕΠ.

Ο κ. Ολάντ πραγματοποίησε επίσημες επισκέψεις στις 25 Ιανουαρίου στο Βατικανό και στις 10-12 Φεβρουαρίου στις ΗΠΑ, σε μια προσπάθεια ενισχύσεως του κύρους του το οποίο έχει πληγεί από τις αποκαλύψεις για την ιδιωτική του ζωή.

Η κ. Λεπέν, της οποίας το ακροδεξιό κόμμα αναμένεται να καταγράψει σημαντικά ποσοστά στις ευρωεκλογές του Μαίου και να ενισχύσει το ευρωσκεπτικιστικό μπλοκ, δήλωσε στις 9 Ιανουαρίου ότι θα προωθήσει με κάθε τρόπο την κατάρρευση της ΕΕ.

γ. Γερμανία

Το Συνταγματικό Δικαστήριο μείωσε στο 1% το ποσοστό για την είσοδο στην Ευρωβουλή από 3%, που ήταν στις προηγούμενες ευρωεκλογές.

Ανησυχία στους πολιτικούς κύκλους και κυρίως στην κ. Μέρκελ προκαλούν οι τελευταίες δημοσκοπήσεις που καθιστούν σχεδόν βεβαία την είσοδο στην Ευρωβουλή του ευρωσκεπτικιστικού κόμματος «Εναλλακτική για τη Γερμανία (AFD), γεγονός που θα δυσχεράνει τις προσπάθειές της για την υπέρβαση της κρίσης.

Ο πρόεδρος κ. Γκάουκ, ανοίγοντας στις 31 Ιανουαρίου τη Διεθνή Διάσκεψη Ασφαλείας στο Μόναχο, ζήτησε πιο ενεργό ρόλο της Γερμανίας στις θερμές περιοχές του πλανήτη.

Η Γερμανία φαίνεται αποφασισμένη να εγκαταλείψει τον μεταπολεμικό φιλειρηνισμό της και να αναλάβει μεγαλύτερο βάρος στις διεθνείς αποστολές με την ΕΕ. Στην απόφαση αυτή οδηγήθηκε από τη σταδιακή απεμπλοκή των ΗΠΑ από την Ευρώπη και τη μεταφορά του κέντρου βάρους της στρατηγικής τους στην Ασία για την αντιμετώπισης της Κίνας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωμάτευσε στις 10 Ιανουαρίου ότι οι ευρωπαίοι μετανάστες έχουν τα ίδια δικαιώματα στο γερμανικό σύστημα ασφάλισης με τους Γερμανούς πολίτες. Αυτό προκάλεσε σοβαρές αντιδράσεις στο εσωτερικό, ενώ πολλοί αναλυτές εκτιμούν ότι θα ενισχυθούν οι δεξιοί λαϊκιστές και οι ευρωσκεπτικιστές στις ευρωεκλογές του Μαίου.

Στα δημόσια σχολεία άρχισαν προσφάτως μαθήματα περί του Ισλάμ, με στόχο την καλύτερη ενσωμάτωση της μεγάλης μουσουλμανικής μειονότητας και την αντιμετώπιση της αυξανόμενης επιρροής της από ακραίες ισλαμικές σχολές σκέψης.

δ. Βρετανία

Ο κ. Κάμερον πρότεινε στην Ε.Ε. για τον περιορισμό της μετανάστευσης αντατολικοευρωπαίων προς την χώρα του, τον καθορισμό ποσοστώσεων ανά χώρα και περιορισμούς για τις χώρες των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι μικρότερο του ευρωπαϊκού μέσου όρου.

Η κ. Μέρκελ κατά την επίσκεψή της στο Λονδίνο στις 27 Φεβρουαρίου κατέστησε σαφές ότι δεν είναι έτοιμη να δεχθεί εκ βάθρων μεταρρυθμίσεις για την ΕΕ που ζητά η Βρετανία. Την ίδια θέση εξέφρασε και ο κ. Ολάντ κατά τη συνάντηση που είχε με τον κ. Κάμερον στο Λονδίνο στις 31 Ιανουαρίου.

ε. Ελβετία

Στο δημοψήφισμα που διεξήχθη στις 9 Φεβρουαρίου, το 50,3% των ψηφισάντων συμφώνησε με την πρόταση του ξενοφοβικού κόμματος SVP, σύμφωνα με την οποία η Ελβετία οφείλει να ζητήσει αναθεώρηση της ελεύθερης μετεγκατάστασης υπηκόων της ΕΕ, με στόχο τον περιορισμό της εισόδου μεγάλου αριθμού μεταναστών στο έδαφός της.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέφρασε τη λύπη της και προειδοποίησε ότι θα εξετάσει τις επιπτώσεις αυτής της απόφασης στο σύνολο των σχέσεων των δύο πλευρών.

5. ΗΠΑ

Ο κ. Ομπάμα κατάφερε να αποτρέψει την ψήφιση από τη Γερουσία και τη Βουλή ψηφίσματος για την επιβολή νέων κυρώσεων κατά του Ιράν, διασώζοντας έτσι τη συμφωνία των μεγάλων δυνάμεων με το Ιράν για το πυρηνικό του πρόγραμμα. Την προσπάθεια για την επιβολή πρόσθετων κυρώσεων είχε αναλάβει το ισραηλινό λόμπυ, με αιχμή του δόρατος την οργάνωση AIPAC, ισραηλινών συμφερόντων.

Ο κ. Ομπάμα κατά την περιοδεία του στο τέλος Ιανουαρίου σε τέσσερεις μεγάλες πόλεις ανέφερε ότι ΗΠΑ θα συνεχίσουν να εστιάζουν το ενδιαφέρον τους στην περιοχή της Ασίας-Ειρηνικού, διατηρώντας ταυτοχρόνως και τους άρρηκτους δεσμούς με την Ευρώπη.

Ο ΥΕΘΑ κ. Χέϊγκελ, σε ομιλία του στο Πεντάγωνο στις 24 Φεβρουαρίου, πρότεινε τη συρρίκνωση του αμερικανικού στρατού στα χαμηλότερα επίπεδα μεταπολεμικά, κλείνοντας στρατιωτικές Βάσεις και μειώνοντας σε μεγάλο βαθμό τις αμυντικές δαπάνες. Σύμφωνα με τους New York Times ο στρατός θα περιοριστεί από τις 522.000 στρατιώτες που είναι σήμερα στις 440-450.000.

Η μετατόπιση του στρατηγικού ενδιαφέροντος των ΗΠΑ στην περιοχή της Ασίας-Ειρηνικού και η μείωση των Ενόπλων Δυνάμεών της θα επιφορτίσει την ΕΕ με την ανάληψη μεγαλυτέρου βάρους στις διεθνείς αποστολές για την αντιμετώπιση κρίσεων και απειλών.

6. ΡΩΣΙΑ

Με απόλυτη ασφάλεια διεξήχθησαν από 7-23 Φεβρουαρίου 2014 οι χειμερινοί Ολυμπιακοί Αγώνες στο Σότσι, παρά την ανησυχία που είχαν προκαλέσει τα δύο θανατηφόρα τρομοκρατικά χτυπήματα στις 29 και 30 Δεκεμβρίου στο Βόλβογκραντ (πρώην Στάλιγκραντ) με 34 νεκρούς. Ο κ. Ομπάμα, η κ. Μέρκελ, ο κ. Ολάντ, ο κ. Κάμερον και πολλοί άλλοι ηγέτες δεν παρέστησαν στην τελετή ενάρξεως, λόγω της κρίσεως στην Ουκρανία. Έδωσαν όμως το παρόν 65 αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων, μεταξύ των οποίων και ο Έλληνας πρόεδρος κ. Παπούλιας.

Ο κ. Πούτιν για να αποφύγει τις επικρίσεις έδωσε, λίγο πριν την έναρξη των αγώνων, χάρη στον παλιό του αντίπαλο κ. Χοντροκόφσκι, ο οποίος μετέβη στη Γερμανία, στα μέλη του γυναικείου συγκροτήματος Πούσι Ράϊτ, καθώς και τους ακτιβιστές-μέλη του πληρώματος πλοίου της Greenpeace που εξέτιαν ποινές φυλακίσεως.

Ένταση στις σχέσεις ΗΠΑ-Ρωσίας προκάλεσε η απέλαση από τη Μόσχα του Αμερικανού δημοσιογράφου κ. Ντέϊβιντ Σάτερ, σκληρού επικριτή του κ. Πούτιν.

Στις 30 Ιανουαρίου η Ρωσία πραγματοποίησε τη δοκιμαστική εκτόξευση ενός νέου πυραύλου Κρουζ. Οι ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ εξέφρασαν την ανησυχία τους, γιατί αυτό ενδέχεται να παραβιάζει τη Συνθήκη Απαγόρευσης Δοκιμών του 1987 μεταξύ ΗΠΑ και πρώην ΕΣΣΔ.

7. ΟΥΚΡΑΝΙΑ

Οι διαδηλώσεις, που ξεκίνησαν στις 24 Νοεμβρίου 2013 λόγω της μη υπογραφής από τον πρόεδρο κ. Γιανουκόβιτς της συμφωνίας συνδέσεως της Ουκρανίας με την ΕΕ και εξελίχθηκαν σε αιματηρές συγκρούσεις από τις 19 Φεβρουαρίου μεταξύ διαδηλωτών στους οποίους συμμετείχαν και οι Ναζιστές του «Δεξιού Μετώπου» και της Αστυνομίας υποστηριζομένης από παραστρατιωτική οργάνωση προσκείμενη στον πρόεδρο, κατέληξαν με την αποπομπή του από την εξουσία στις 25 Φεβρουαρίου και τη διαφυγή του στη Ρωσία, η οποία του παρεχώρησε πολιτικό άσυλο. Την εξουσία κατέλαβε η αντιπολίτευση με προσωρινό πρόεδρο τον κ. Τουρσίνοφ και πρωθυπουργό τον κ. Γιατσένιουκ, προερχομένους από το κόμμα «Μητέρα Πατρίδα» της κ. Τιμοσένκο, η οποία αφέθηκε ελεύθερη, με απόφαση της Βουλής, από τη φυλακή στην οποία εξέτιε ποινή φυλακίσεως.

Οι εξελίξεις αυτές προκάλεσαν την αντίδραση των ρωσόφωνων της Ανατολικής Ουκρανίας και της Κριμαίας, οι οποίοι άρχισαν να ζητούν απόσχιση και ενσωμάτωση στη Ρωσία. Η κυβέρνηση της Κριμαίας, η οποία είχε κατακλυσθεί από χιλιάδες Ρώσους στρατιωτικούς χωρίς διακριτικά, προκήρυξε δημοψήφισμα με ερώτημα την απόσχιση και ενσωμάτωση με τη Ρωσία, το οποίο διεξήχθη στις 16 Μαρτίου και ενεκρίθη με ποσοστό σχεδόν 97% των προσελθόντων που ανήλθαν στο 83% των εγγεγραμμένων.

Οι Δυτικές Δυνάμεις χαρακτήρισαν το δημοψήφισμα παράνομο και προειδοποίησαν την Ρωσία με επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση που προχωρήσει στην προσάρτηση της Κριμαίας. Ο κ. Πούτιν, αγνοώντας τις απειλές, υπέγραψε στις 17 Μαρτίου Διάταγμα με το οποίο η Ρωσία αναγνώρισε την ανεξαρτησία της Κριμαίας και στις 18 Μαρτίου υπέγραψε, εν μέσω πανηγυρικής τελετής ενώπιον των δύο Κοινοβουλευτικών Σωμάτων, μαζί με τους εκπροσώπους της Κριμαίας τη Συνθήκη ενσωμάτωσής της στη Ρωσία, η οποία ενεκρίθη ομόφωνα και από το Συνταγματικό Δικαστήριο στις 19 Μαρτίου.

Οι ΗΠΑ αμέσως ανακοίνωσαν την επιβολή κυρώσεων, στέρηση βίζας και δέσμευση περιουσιών, σε 11 αξιωματούχους (7 της Ρωσίας και 4 της Κριμαίας) και η ΕΕ σε 21. Με τις κυρώσεις συντάχθηκε η Αυστραλία και πολλές άλλες χώρες. Πέραν των κυρώσεων λήφθηκαν και άλλα μέτρα μεταξύ των οποίων και τα εξής :

- Ο κ. Ομπάμα συγκάλεσε τη Σύνοδο των πλέον ανεπτυγμένων βιομηχανικά χωρών όχι ως G8 αλλά ως G7 χωρίς τη Ρωσία, ενώ ο Βρετανός Πρωθυπουργός κ. Κάμερον δήλωσε ότι η αποπομπή της Ρωσίας θα λάβει μόνιμο χαρακτήρα αν συνεχίσει την ίδια πολιτική για την Ουκρανία.
- Ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Ρομπάϊ ακύρωσε την επίσκεψή του στη Μόσχα, που επρόκειτο να πραγματοποιήσει στις 19 Μαρτίου.
- Η Βρετανία, η Γερμανία και η Γαλλία απαγόρευσαν τις εξαγωγές στρατιωτικού υλικού στη Ρωσία.
- Η Ουκρανία έκλεισε τα υποκαταστήματα των Τραπεζών της στην Κριμαία και διέκοψε την καταβολή μισθών και συντάξεων.
- Οι ΗΠΑ συνέστησαν στην ΕΕ να αρχίσει την απεξάρτησή της από την Ρωσία, αλλά πολλές χώρες δεν συμφωνούν.

Αμέσως μετά την υπογραφή της συνθήκης ενσωματώσεως, Ρώσοι πολιτοφύλακες και ακτιβιστές άρχισαν να καταλαμβάνουν τις στρατιωτικές Βάσεις, χωρίς αντίσταση των Ουκρανών στρατιωτών, που αγνόησαν την εντολή του ΥΕΘΑ της Ουκρανίας για αντίσταση με χρησιμο-

ποίηση των όπλων τους.

Ο πρωθυπουργός της Ουκρανίας, προκειμένου να καθησυχάσει τους ρωσόφωνους της Αν. Ουκρανίας, δήλωσε ότι η ένταξη της χώρας στο ΝΑΤΟ δεν είναι στις προτεραιότητές του, ότι η συμφωνία με την ΕΕ θα προβλέπει μόνο πολιτική και όχι οικονομική συνεργασία και ότι θα εκχωρηθούν εξουσίες στις περιφέρειες.

Την ευθύνη για την επιτυχία του κ. Πούτιν φέρουν οι ΗΠΑ και η ΕΕ, γιατί έθεσαν τον κ. Γιανουκόβιτς προ του εκβιαστικού διλήμματος «Με εμάς ή με τη Ρωσία;», χωρίς να έχουν σχεδιάσει την αντιμετώπιση, σε περίπτωση που επέλεγε τη Δύση όπως έγινε με την αντιπολίτευση που κατέλαβε την εξουσία, μιας πιθανής αντιδράσεως είτε των ρωσόφωνων που αποτελούν την πλειοψηφία στην Κριμαία και στις ανατολικές επαρχίες, είτε της Ρωσίας η οποία προ του κινδύνου να απωλέσει τα ζωτικά της συμφέροντα στην Κριμαία δεν θα έμενε αδρανής.

Φέρθηκαν ως άφρονες και ως αλαζόνες και το πλήρωσαν!!!

Η Δύση, όπως φαίνεται, έχει αποδεχθεί την προσάρτηση της Κριμαίας ως τετελεσμένο γεγονός και γι΄αυτό επικεντρώνει το ενδιαφέρον της, με την κλιμάκωση των κυρώσεων στο να αναγκάσει την Ρωσία σε αναδίπλωση και εγκατάλειψη της ιδέας για προσάρτηση άλλων εδαφών της Ουκρανίας ή και άλλων χωρών.

Η πιθανότητα, ο κ. Πούτιν να προχωρήσει και στην προσάρτηση και άλλων περιοχών της Ουκρανίας ή οι ΗΠΑ και η ΕΕ να εντάξουν στην Ε.Ε. και το ΝΑΤΟ την Ουκρανία, τη Γεωργία και τη Μολδαβία, είναι πάρα πολύ μικρή, γιατί το κάθε μέρος φοβάται ότι, αν το πράξει, θα προκαλέσει το άλλο να κάνει το ίδιο, οπότε θα βρεθούν προ μιας καταστάσεως που απεύχονται και οι δύο. Κατόπιν αυτού και επειδή και τα δύο μέρη έχουν αποκλείσει τον πόλεμο, το πιο πιθανό σενάριο είναι ο συμβιβασμός για μια ενιαία Ουκρανία, όχι ομόσπονδη όπως ζητά η Ρωσία, με παραχώρηση περισσότερων εξουσιών στις περιφέρειες και με εκλεγμένους διοικητές και όχι διοριζομένους από την κυβέρνηση, όπως σήμερα.

Οι κυρώσεις θα πλήξουν σοβαρά την οικονομία της Ρωσίας, η οποία θα υποστεί και διεθνή απομόνωση. Ακόμη και χώρες που είναι παραδοσιακοί της σύμμαχοι, όπως π.χ. η Κίνα δεν θα συνταχθούν μαζί της, γιατί αντιμετωπίζουν και οι ίδιες αποσχιστικά προβλήματα. Άλλωστε αυτό φάνηκε και με τη στάση της στο ΣΑ/ΟΗΕ, όπου, αντί να καταψηφίσει το ψήφισμα που καταδίκαζε τη Ρωσία, προτίμησε την αποχή.

Φυσικά τόσο οι κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας, όσο και τα όποια αντίποινά της, θα πλήξουν και τις χώρες της ΕΕ, οι οποίες έχουν αναπτύξει μεγάλη εμπορική και οικονομική συνεργασία μαζί της. Ειδικά για την Ελλάδα θα πληγεί και ο τουρισμός της, εξ αιτίας της επιβολής από την ΕΕ περιορισμών στη χορήγηση βίζας σε Ρώσους πολίτες.

Ανεξάρτητα από την ένταση που θα προκληθεί στις σχέσεις τους, οι ΗΠΑ και η Ρωσία δεν θα προχωρήσουν σε ψυχροπολεμικές ενέργειες. Αντίθετα θα διατηρήσουν ανοικτούς του διαύλους επικοινωνίας για να αντιμετωπίσουν τα παγκόσμια προβλήματα, τα οποία απαιτούν τη συνεργασία τους.

Καλώς η κακώς είναι καταδικασμένες, την ανάγκη φιλοτιμία κάνοντας, να συνεργάζονται!!!

8. ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

α. Παλαιστινιακό

Στις 28 Δεκεμβρίου 2013 και στις 4 Ιανουαρίου 2014 ο ΥΠΕΞ των ΗΠΑ επισκέφθηκε τη ΜΑ και είχε συνομιλίες με τον πρωθυπουργό του Ισραήλ κ. Νετανιάχου και τον πρόεδρο της Παλαιστινιακής Αρχής κ. Αμπάς. Μετά τις συναντήσεις δήλωσε ότι οι ΗΠΑ καταβάλουν προσπάθειες προκειμένου να παρουσιάσουν ένα δίκαιο ειρηνευτικό σχέδιο.

Σύμφωνα με τα ισραηλινά μέσα ενημερώσεως ο κ. Νετανιάχου απέρριψε, θυμωμένος, την πρόταση του Κέρι για την ανάληψη της ασφάλειας της Κοιλάδος του Ιορδάνη από διεθνή δύναμη, αλλά και ο κ. Αμπάς απέρριψε την εναλλακτική πρότασή του για παραμονή σ΄αυτήν των ισραηλινών δυνάμεων για 10-15 έτη.

Παρόλο που στις 9 Μαρτίου ο κ. Νετανιάχου, απαντώντας στις εκκλήσεις του κ. Ομπάμα, δήλωσε ότι κάνει ότι μπορεί για την επίλυση του Παλαιστινιακού, την επομένη ζήτησε από τον κ. Αμπάς να αναγνωρίσει το κράτος του Ισραήλ και να εγκαταλείψει τις φαντασιώσεις για επιστροφή των Παλαιστινίων προσφύγων στο Ισραήλ. Αυτό εξόργισε τους Παλαιστινίους, με τον κ. Αμπάς να δηλώνει ότι η θέση αυτή του κ. Νετανιάχου ισοδυναμεί με επίσημη ανακοίνωση του μονομερούς τέλους των διαπραγματεύσεων.

Οι ΗΠΑ επείγονται να κλείσουν τη συμφωνία μέσα σε 9 μήνες, από το τέλος Ιουλίου 2013, που επανελήφθησαν οι συνομιλίες, αλλά αυτό δεν φαίνεται να είναι εφικτό, λόγω της αδιαλλαξίας του κ. Νετανιάχου.

Στις 6 Ιανουαρίου 2013 ο πρόεδρος κ. Αμπάς επισκέφθηκε τη Μόσχα και είχε συνάντηση με τον πρωθυπουργό κ. Μεντβέντεφ, ο οποίος δήλωσε ότι η Ρωσία συνεχίζει να στηρίζει το ανεξάρτητο Παλαιστινιακό κράτος που έχει αναγνωρίσει από το 1988.

Στις 25 Φεβρουαρίου επισκέφθηκε το Ισραήλ η κ. Μέρκελ η οποία, στις συνομιλίες που είχε με τον κ. Νετανιάχου, δεν αποδέχθηκε τη θέση του για την επιβολή πλήρους απαγορεύσεως εμπλουτισμού ουρανίου από το Ιράν και του εξέφρασε την ανησυχία της για το συνεχιζόμενο εποικισμό στη Δυτική Όχθη.

β. Ιράν

Στις 20 Ιανουαρίου 2014 τέθηκε σε εφαρμογή η συμφωνία του περασμένου Νοεμβρίου για τον περιορισμό του πυρηνικού προγράμματος με το Ιράν να σταματά, όπως επιβεβαίωσαν οι επιθεωρητές της Διεθνούς Υπηρεσίας Ατομικής Ενέργειας, τον εμπλουτισμό ουρανίου σε ποσοστό 20% στις εγκαταστάσεις Νατάνζ και Φόρντο και τις ΗΠΑ και ΕΕ να αίρουν άμεσα μερικές από τις κυρώσεις που έχουν επιβάλλει.

Για πρώτη φορά το Ιράν εφαρμόζει μέτρα που αποδεδειγμένα σταματούν την πρόοδο του πυρηνικού του προγράμματος, γεγονος που δείχνει την πρόθεση του προέδρου Ρουχανί να βελτιώσει τις σχέσεις της χώρας του με τη Διεθνή Κοινότητα και να την βγάλει από την απομόνωση.

Στις 30 Ιανουαρίου επισκέφθηκε την Τεχεράνη ο κ. Ερντογάν σε μια προσπάθεια αποκαταστάσεως των σχέσεων των δύο χωρών που έχουν ψυχρανθεί την τελευταία τριετία λόγω των διαφορών στο Συριακό όπου το Ιράν υποστηρίζει τον πρόεδρο Άσαντ και η Τουρκία την ένοπλη αντιπολίτευση.

Με την κίνησή του αυτή ο κ. Ερντογάν αποβλέπει στην ανάπτυξη της συνεργασία στον ενεργειακό τομέα, ύστερα από την μερική άρση των κυρώσεων, αλλά και στην από κοινού αντιμετώπιση της ολοένα και περισσότερο αυξανόμενης επιρροής της Αλ Κάϊντα στους Σύρους αντικαθεστωτικούς.

γ. Συρία

Η Συρία δεν κατάφερε να υλοποιήσει τη συμφωνία του Σεπτεμβρίου με τις ΗΠΑ και τη Ρωσία για την απομάκρυνση των χημικών της όπλων μέχρι τις 5 Φεβρουαρίου και γι΄αυτό στο τέλος Ιανουαρίου υπέβαλε νέο σχέδιο 100 ημερών, με το οποίο προέβλεπε το πέρας στο τέλος Μαίου ή αρχές Ιουνίου. Αυτό όμως δεν έγινε αποδεκτό από τον Οργανισμό για την Απαγόρευση των Χημικών Όπλων και ως εκ τούτου συνεφωνήθη νέο χρονοδιάγραμμα, σύμφωνα με το οποίο η απομάκρυνσή τους από το συριακό έδαφος θα έχει περατωθεί μέχρι τέλος Απριλίου 2014.

Μέχρι τώρα έχει απομακρυνθεί από τη Συρία μόνο το 10% των χημικών της και έχει αρχίσει από 11 Φεβρουαρίου 2014 η καταστροφή τους με τη μέθοδο της υδρόλυσης επί αμερικανικού πλοίου εν πλω στα διεθνή ύδατα στη Μεσόγειο δυτικά της Κρήτης.

Στις 14 Φεβρουαρίου ο ειδικός απεσταλμένος του ΟΗΕ για το συριακό κ. Μπραχίμι ανακοίνωσε το τέλος των απευθείας διαπραγματεύσεων για ειρηνική λύση που είχαν αρχίσει στις 24 Ιανουαρίου στη Γενεύη και έγιναν σε δύο γύρους, χωρίς να προγραμματιστεί τρίτος.

Όσο η αντιπολίτευση θέτει ως όρο για την όποια συμφωνία την απομάκρυνση του προέδρου Άσαντ, ο οποίος απορρίπτεται από τη συριακή κυβέρνηση, δεν πρόκειται να υπάρξει συμφωνία.

Παρά τις συνομιλίες για ειρηνική λύση ο εμφύλιος συνεχίστηκε όλη την περίοδο με εκατόμβες νεκρών και τραυματιών, ενώ την κατακερματισμένη αντιπολίτευση αποδυναμώνει και ο αλληλοσπαραγμός μεταξύ των αντιπάλων ομάδων στο εσωτερικό της.

Όσο η Διεθνής Κοινότητα θα αποφεύγει τη στρατιωτική επέμβαση στη Συρία και όσο η αντιπολίτευση αδυνατεί να αντιμετωπίσει τις κυβερνητικές δυνάμεις, όλο και περισσότερο θα εδραιώνεται η κυριαρχία του Άσαντ και θα αυξάνεται η αδιαλλαξία του.

δ. Ιράκ

Συνεχίζονται με αυξανόμενους ρυθμούς οι βομβιστικές επιθέσεις και οι εμφύλιες συγκρούσεις μεταξύ σουνιτών και σιιτών, οι οποίες απειλούν με αποσταθεροποίηση τη χώρα.

Στις 6 Ιανουαρίου το Ιράν προσφέρθηκε να συνδράμει τις ΗΠΑ στην αποστολή στρατιωτικής βοήθειας προς τη Βαγδάτη, η οποία είχε εμπλακεί σε οδομαχίες με σουνίτες μαχητές στην επαρχία Ανμπάρ.

Τις ΗΠΑ και το Ιράν, παρά τις μεγάλες διαφορές, οδηγεί σε συνεργασία η προσπάθειά τους για την αντιμετώπιση των σουνιτών μαχητών που, σηκώνοντας τη σημαία της Αλ Κάϊντα, δρουν στη Συρία, το Λίβανο, το Ιράκ, το Αφγανιστάν και την Υεμένη.

ε. Λίβανος

Συνεχίζεται η δίκη, που άρχισε στο Δ.Δ της Χάγης στις 16 Ιανουαρίου, ερήμην των κατηγορουμένων που είναι στελέχη της Χεζμπολάχ, για τη δολοφονία του τέως πρωθυπουργού Χαρίρι και άλλων 21 ατόμων στις 14 Φεβρουαρίου 2005.

9. ΑΦΡΙΚΗ

α. Αίγυπτος

Στις 18 Δεκεμβρίου 2013 οι Εισαγγελικές Αρχές απήγγειλαν νέες βαρύτατες κατηγορίες εναντίον του τέως προέδρου κ. Μόρσι, προσάπτοντάς του ότι συνωμοτούσε εναντίον των συμφερόντων της Αιγύπτου σε συνεργασία με τη Χαμάς και την Χεζμπολάχ, καθοδηγούμενος από το Ιράν. Η κατηγορία αυτή μπορεί να επισύρει μέχρι και τη θανατική ποινή.

Στις 26 Δεκεμβρίου 2013 η Μουσουλμανική Αδελφότητα χαρακτηρίστηκε τρομοκρατική οργάνωση και την επόμενη ημέρα η αστυνομία προέβη σε συλλήψεις δεκάδων υποστηρικτών της.

Στις 14 και 15 Ιανουαρίου 2014 διεξήχθη το δημοψήφισμα για το νέο Σύνταγμα, το οποίο ενεκρίθη με ποσοστό μεγαλύτερο του 95% των ψηφισάντων. Το εγκριθέν Σύνταγμα αφαιρεί τις ισλαμικές διατάξεις που είχε εισαγάγει η κυβέρνηση του κ. Μόρσι και ενισχύει το ρόλο του στρατού, της αστυνομίας και της δικαιοσύνης.

Στις 4 Μαρτίου ο κ. Μόρσι ανακοίνωσε την υποψηφιότητά του για τις προεδρικές εκλογές.

Είναι βέβαιον ότι ο κ. Μόρσι θα κερδίσει τις εκλογές με μεγάλη πλειοψηφία, αλλά το μέλλον της Αιγύπτου προδιαγράφεται δυσοίωνο, λόγω των οικονομικών και πολιτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει.

β. Λιβύη

Στις 18 Ιανουαρίου το Κοινοβούλιο κήρυξε σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης τη χώρα μετά τις συγκρούσεις που σημειώθηκαν στα νότια, στις οποίες συμμετείχαν και υποστηρικτές του Καντάφι.

Το Κοινοβούλιο αποφάσισε επίσης στις 10 Μαρτίου την ανάληψη στρατιωτικής επιχειρήσεως για την ανακατάληψη των λιμανιών τα οποία είχαν καταλάβει ένοπλοι αντάρτες προκειμένου να πωλήσουν πετρέλαιο στο εξωτερικό παρακάμπτοντας την κυβέρνηση.

Στις 6 Μαρτίου πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη Διεθνής Διάσκεψη με στόχο την αντιμετώπιση της αναρχίας στη Λιβύη. Μετείχαν εκπρόσωποι 35 χωρών, μεταξύ των οποίων οι ΥΠΕΞ των ΗΠΑ κ. Κέρι, της Ρωσία κ. Λαβρόφ και της Ελλάδος κ. Βενιζέλος.

Η κυβέρνηση της Λιβύης αδυνατεί να αντιμετωπίσει την αναρχία και τη βία που πλήττει την χώρα και γι΄αυτό απαιτείται διεθνής βοήθεια και όχι ευχές. Αν δεν γίνει αυτό άμεσα, η χώρα κινδυνεύει να οδηγηθεί στον εμφύλιο και στο χάος και την ευθύνη θα φέρουν αυτοί που αποφάσισαν την επέμβαση για την ανατροπή

του Καντάφι, χωρίς να διασφαλίσουν το μέλλον της.

γ. Κεντροαφρικανική Δημοκρατία

Για την αντιμετώπιση του εμφυλίου πολέμου που σπαράσσει τη χώρα, η ΕΕ αποφάσισε την αποστολή στρατιωτικών δυνάμεων με τη συμμετοχή όλων των χωρών μελών της. Για τη διεύθυνση των επιχειρήσεων ενεργοποιήθηκε το Στρατηγείο της Λάρισας με Διοικητή Γάλλο Στρατηγό, Έλληνα Επιτελάρχη και αρκετούς Έλληνες Επιτελείς. Όπως ανακοίνωσε ο Έλληνας ΥΕΘΑ δεν πρόκειται να αποσταλεί ελληνικό προσωπικό στην εμπόλεμη περιοχή.

10.ΑΠΩ ΑΝΑΤΟΛΗ

α. Αφγανιστάν

Ο πρόεδρος κ. Ομπάμα προειδοποίησε τον κ. Καρζάϊ, σε τηλεφωνική τους συνομιλία στις 8 Μαρτίου, ότι μέχρι το τέλος του έτους θα αποσυρθεί το σύνολο των αμερικανικών δυνάμεων, αν δεν υπογράψει τη συμφωνία για την παραμονή περιορισμένου αριθμού συμβούλων. Ο κ. Καρζάϊ αρνείται την υπογραφή της, γιατί οι ΗΠΑ απαιτούν να ισχύσει η αρχή της ετεροδικίας για το προσωπικό τους που θα παραμείνει.

Οι Ταλιμπάν, παρά τα ανοίγματα που έχει επιχειρήσει ο κ. Καρζάϊ, κάλεσαν τους μαχητές τους με επίσημη ανακοίνωση να αναλάβουν δράση για τη ματαίωση των προεδρικών εκλογών της 5 Απριλίου 2014.

β. Πακιστάν

Από 6-8 Φεβρουαρίου 2014 πραγματοποιήθηκε ο πρώτος γύρος των προκαταρκτικών ειρηνευτικών συνομιλιών ανάμεσα στην κυβέρνηση και του εγχώριους Ταλιμπάν. Το εάν θα υπάρξει και νέος γύρος θα εξαρτηθεί από την απάντηση της ηγεσίας των Ταλιμπάν, στους όρους που έθεσε η κυβέρνηση.

Η ειρηνευτική διαδικασία δεν πρόκειται να καταλήξει σε επιτυχία λόγω των αντιμετρικά αντιθέτων θέσεων, αλλά και της αδυναμίας συντονισμού των Ταλιμπάν που είναι διασπασμένοι σε πολλές ομάδες διασκορπισμένες σε όλη τη χώρα.

γ. Β. Κορέα

Κατόπιν της συμφωνίας μεταξύ Ν. και Β. Κορέας της 14 Φεβρουαρίου 2014 συναντήθηκαν στις 21-22 και 23-24 Φεβρουαρίου 2014 Βορειοκορεατικές και Νοτιοκορεατικές οικογένειες που έχουν χωριστεί από την εποχή του πολέμου τη δεκαετία 1950.

Η Υπάτη Αρμοστία του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα κάλεσε στις 18 Φεβρουαρίου 2014 την Παγκόσμια Κοινότητα να παραπέμψει στο Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο τη Β. Κορέα για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Δεδομένου όμως ότι η Ρωσία και η Κίνα αντιτίθεται στην παραπομπή της Β. Κορέας στο Διεθνές Δικαστήριο, δεν αναμένεται να υιοθετήσει την πρόταση το ΣΑ/ΟΗΕ.

Σε μια παρωδία εκλογών, που παίχτηκε στις 9 Μαρτίου, ο ηγέτης της χώρας κ. Κιμ απέσπασε το 100% των ψήφων στην εκλογική περιφέρεια του όρους Πεκντού, το θρυλικό βουνό που συνδέεται με την κορεατική ιστορία και με τη δυναστεία των Κιμ, στην οποία ήταν μοναδικός υποψήφιος για το Κοινοβούλιο. Χαρακτηριστικό ήταν, όπως ανακοινώθηκε, ότι προσήλθε και το 100% των εγγεγραμμένων.

δ. Κίνα

Στις 5 Μαρτίου 2014 η Κίνα ανακοίνωσε την αύξηση των αμυντικών της δαπανών κατά 12,2%, οι οποίες θα φθάσουν τα 132 δις δολάρια το 2014.

Η Κίνα τα τελευταία χρόνια αυξάνει με μεγαλύτερους ρυθμούς τις στρατιωτικές της δαπάνες απ΄ότι τα προηγούμενα χρόνια, με στόχο την αμφισβήτηση της κυριαρχίας των ΗΠΑ στον Ειρηνικό.

Στις 11 Φεβρουαρίου συναντήθηκαν, για πρώτη φορά ύστερα από 65 χρόνια, αντιπροσωπείες της Κίνας και της Ταϊβάν, σε μια προσπάθεια προσεγγίσεως και επιλύσεως των διαφορών τους, η οποία όμως θα χρειαστεί πολύ χρόνο και φαντασία, όπως δήλωσε ο επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Ταϊβάν, για να επιτευχθεί.

ε. Ιαπωνία

Ο Ιάπωνας πρωθυπουργός κ. Άμπε πέτυχε την ψήφιση νέου αμυντικού δόγματος, που προβλέπει την αγορά μη επανδρωμένων αεροσκαφών και αμφιβίων μέσων.

Αν και περιέγραψε το νέο αμυντικό δόγμα ως «ενεργητικό φιλειρηνισμό», αυτός σκοπεύει στο αντιστάθμισμα της κινεζικής αμυντικής ανάπτυξης και την αντιμετώπιση της μακροχρόνιας αντιπαράθεσης με την Κίνα για τις βραχονησίδες στη θάλασσα της Α. Κίνας.

11.ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ

α. Βενεζουέλα

Στις 4 Φεβρουαρίου άρχισαν κινητοποιήσεις από δεκάδες χιλιάδες διαδηλωτές, στην πλειοψηφία τους φοιτητές, οι οποίοι κατηγορούν τον πρόεδρο Μαδούρο ότι έχει εξαπολύσει την αστυνομία, το στρατό και την πολιτοφυλακή εναντίον όσων κατηγορούν την κυβέρνηση για τα προβλήματα της χώρας. Η ένταση κλιμακώνεται με τους νεκρούς να έχουν ξεπεράσει τους 20 και να απειλείται η χώρα με εμφύλιο.

β. Βραζιλία

Συνεχίζονται οι συγκρούσεις της αστυνομίας με διαδηλωτές, οι οποίοι διαμαρτύρονται για την αύξηση των εισιτηρίων και τα υπέρογκα έξοδα που γίνονται, όπως υποστηρίζουν, για την οργάνωση του Μουντιάλ τον προσεχή Ιούνιο.

Ένας Ευεργέτης του Ινστιτούτου μας Έφυγε!

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΚΕΦΑΛΛΩΝΙΤΗ

Εξεφωνήθη από τον Επίτιμο Αρχηγό Στόλου Αντιναύαρχο Γρηγόριο Δεμέστιχα Π.Ν.

Αθήνα : 3-12-2013

Εκλεκτέ μου φίλε Αλέκο,

Τα βήματά μας συναντήθηκαν στο Πολεμικό μας Ναυτικό όταν εσύ ήσουν νεαρός Αξιωματικός και εγώ Ναυτικός Δόκιμος. Συνάδελφος εξαίρετος, και έτσι παρέμεινες και μετά την παραίτησή σου, για να ακολουθήσεις το νέο επαγγελματικό βίο. Ανήσυχος, δημιουργικός, εργατικός και τίμιος, επέτυχες πολλά μέσα στον άκρως ανταγωνιστικό εφοπλιστικό χώρο, χωρίς όμως να αποσυνδεθείς ποτέ από το Πολεμικό Ναυτικό.

Πάντα έδειχνες αλληλεγγύη και αγάπη και πολλοί συνάδελφοι βρήκαν ένα ήρεμο λιμάνι εργασίας σε εσένα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της αλληλεγγύης σου ήταν η μαζική πρόσληψη αξιωματικών του Ναυτικού που είχαν αποταχθεί λόγω του κινήματος του Ναυτικού του Μαΐου 1973.

Θερμός πατριώτης όπως ήσουν, βοηθούσες κάθε προσπάθεια που είχε σχέση με την αντιμετώπιση σοβαρών προβλημάτων της χώρας. Ήσουν γεμάτος Ελλάδα και η συμμετοχή σου ήταν και προσωπική αλλά και οικονομική.

Το 1994 συνάδελφοι και από τα τρία όπλα των Ε.Δ. αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε την Ελληνική Εταιρεία Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ), αλλά αντιμετωπίζαμε σοβαρά προβλήματα για την στήριξη αυτής της προσπάθειας.

Συναντηθήκαμε τότε και εσύ, αυθόρμητα, ανέλαβες την πλήρη στήριξη που ήταν η διάθεση πολυτελών γραφείων, η πλήρης οικονομική αντιμετώπιση των εξόδων αλλά και η προσωπική σου συμμετοχή ως μέλος του Δ.Σ. της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ στις συνεδριάσεις και διάφορες εκδηλώσεις.

Αυτή η στήριξή σου ξεκίνησε από τα γραφεία που διέθεσες στον Πειραιά και στη συνέχεια στην Αθήνα. Στήριξη για περισσότερο από μία δεκαετία ενώ έκδηλη ήταν η ευχαρίστησή σου όσο έβλεπες την ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ να αναπτύσσεται και να έχει λόγο, ως δεξαμενή σκέψεως, στα τεκταινόμενα.

Ήσουν κυριολεκτικά ο στυλοβάτης του Ινστιτούτου αφού δεν άφησες ποτέ κάποιο πρόβλημα άλυτο.

Απέκτησες τον σεβασμό, την εκτίμηση και την αγάπη όλων των μελών της ΕΛ.Ε.Σ.ΜΕ. Όλο το τελευταίο διάστημα που αντιμετώπιζες, με θάρρος και στωϊκότητα, την ασθένειά σου, τα μέλη, οι φίλοι σου, έδειξαν τεράστιο ενδιαφέρον για την πορεία της και όλοι ήλπιζαν ότι θα ξεπερνούσες τα προβλήματα, όπως ήξερες να αντιμετωπίζεις τα δύσκολα προβλήματα στην ζωή σου και όρθωνες ψηλά το κεφάλι, πάντα νικητής, μέσα από δυσκολίες που αντιμετώπιζες στον επαγγελματικό βίο και επέστρεφες πιο δυνατός στη συνέχεια.

Έχασες αυτή την τελευταία μάχη που κανείς θνητός δεν μπορεί να κερδίσει. Άφησες όμως μεγάλο έργο πίσω σου και συγχρόνως δυσαναπλήρωτο κενό σε εμάς και κυρίως στην οικογένειά σου που της ευχόμεθα την εξ ύψους παρηγοριά.

Όμως εμείς όλοι θα σε κρατάμε ζωντανό αφού θα μιλούμε για εσένα, θα σε έχουμε σημείο αναφοράς. Οι άνθρωποι δεν πεθαίνουν όταν συγγενείς, φίλοι, εξακολουθούν να τους θυμούνται.

Προσωπικά αποχωρίζομαι έναν θαυμάσιο φίλο και εξαίρετο πατριώτη.

Αλέκο,

Να αναπαυθείς εν ειρήνη και να είναι ελαφρύ το χώμα που θα σε σκεπάσει.

Κολοκοτρώνης – Ο Λόγος του στην Πνύκα (1838)

Παιδιά μου!

Εις τον **τόπο*** τούτο, οπού εγώ πατώ σήμερα, επατούσαν και εδημηγορούσαν τον παλαιό καιρό άνδρες σοφοί, και άνδρες με τους όποίους δεν είμαι άξιος να συγκριθώ και ούτε να φθάσω τα ίχνη των. Εγώ επιθυμούσα να σας ιδώ, παιδιά μου, εις την μεγάλη δόξα των προπατόρων μας, και έρχομαι να σας ειπώ, όσα εις τον καιρό του αγώνος μας και προ αυτού και ύστερα απ' αυτόν ο ίδιος επαρατήρησα, και απ' αυτά να κάμομε συμπερασμούς και διά την μέλλουσαν ευτυχίαν σας, μολονότι ο Θεός μόνος ηξεύρει τα μέλλοντα. Και διά τους παλαιούς Έλληνας, όποίας γνώσεις είχαν και ποία δόξα και τιμήν έχαιραν κοντά εις τα άλλα έθνη του καιρού των, όποίους ήρωας, στρατηγούς, πολιτικούς είχαν, διά ταύτα σας λέγουν καθ' ημέραν οι διδάσκαλοί σας και οι πεπαιδευμένοι μας. Εγώ δεν είμαι αρκετός. Σας λέγω μόνον πως ήταν σοφοί, και από εδώ επήραν και εδανείσθησαν τα άλλα έθνη την σοφίαν των.Εις τον τόπον, τον οποίον κατοικούμε, εκατοικούσαν οι παλαιοί Έλληνες, από τους όποίους και ημείς καταγόμεθα και ελάβαμε το όνομα τούτο. Αυτοί διέφεραν από ημάς εις την θρησκείαν, διότι επροσκυνούσαν τες πέτρες και τα ξύλα. Αφ' ου ύστερα ήλθε στον κόσμο ο Χριστός, οι λαοί όλοι επίστευσαν εις το Ευαγγέλιο του, και έπαυσαν να λατρεύουν τα είδωλα. Δεν επήρε μαζί του ούτε σοφούς ούτε προκομμένους αλλ' απλούς ανθρώπους, χωρικούς και ψαράδες, και με τη βοήθεια του Αγίου Πνεύματος έμαθαν όλες τες γλώσσες του κόσμου, οι οποίοι, μολονότι όπου και αν έβρισκαν εναντιότητας και οι βασιλείς και οι τύραννοι τους κατέτρεχαν, δεν ημπόρεσε κανένας να τους κάμει τίποτα. Αυτοί εστερέωσαν την πίστιν.

Οι παλαιοί Έλληνες, οι πρόγονοί μας, έπεσαν εις την διχόνοιαν και ετρώγονταν μεταξύ τους, και έτσι έλαβαν καιρό πρώτα οι Ρωμαίοι, έπειτα άλλοι βάρβαροι και τους υπόταξαν. Ύστερα ήλθαν οι Μουσουλμάνοι και έκαμαν ό,τι ημπορούσαν, διά να αλλάξει ο λαός την πίστιν του. Έκοψαν γλώσσες εις πολλούς ανθρώπους, αλλ' εστάθη αδύνατο να το κατορθώσουν. Τον έναν έκοπταν, ο άλλος το σταυρό του έκαμε. Σαν είδε τούτο ο σουλτάνος, διόρισε ένα βιτσερέ (αντιβασιλέα), έναν πατριάρχη, και του έδωσε την εξουσία της εκκλησίας. Αυτός και ο λοιπός κλήρος έκαμαν ό,τι τους έλεγε ο σουλτάνος. Ύστερον έγιναν οι κοτζαμπάσηδες (προεστοί) εις όλα τα μέρη. Η τρίτη τάξις, οι έμποροι και οι προκομμένοι, το καλύτερο μέρος των πολιτών, μην υποφέροντες τον ζυγό έφευγαν, και οι γραμματισμένοι επήραν και έφευγαν από την Ελλάδα, την πατρίδα των, και έτσι ο λαός, όστις στερημένος από τα μέσα της προκοπής, εκατήντησεν εις αθλίαν κατάσταση, και αυτή αύξαινε κάθε ήμέρα χειρότερα, διότι, αν ευρίσκετο μεταξύ του λαού κανείς με ολίγην μάθηση, τον ελάμβανε ο κλήρος, όστις έχαιρε προνόμια, ή εσύρετο από τον έμπορο της Ευρώπης ως βοηθός του ή εγίνετο γραμματικός του προεστού. Και μερικοί μην υποφέροντες την τυραννίαν του Τούρκου και βλέποντας τες δόξες και τες ηδονές όπού ανελάμβαναν αυτοί, άφηναν την πίστη τους και εγίνοντο Μουσουλμάνοι. Και τοιουτοτρόπως κάθε ήμέρα ο λαός ελίγνευε και επτώχαινε.

Εις αυτήν την δυστυχισμένη κατάσταση μερικοί από τους φυγάδες γραμματισμένους εμετέφραζαν και έστελναν εις την Ελλάδα βιβλία και εις αυτούς πρέπει να χρωστούμε ευγνωμοσύνη, διότι ευθύς όπού κανένας άνθρωπος από το λαό εμάνθανε τα κοινά γράμματα, εδιάβαζεν αυτά τα βιβλία και έβλεπε ποιους είχαμε προγόνους, τι έκαμεν ο Θεμιστοκλής, ο Αριστείδης και άλλοι πολλοί παλαιοί μας, και εβλέπαμε και εις ποιαν κατάσταση ευρισκόμεθα τότε. Όθεν μας ήλθεν εις το νου να τους μιμηθούμε και να γίνουμε ευτυχέστεροι. Και έτσι έγινε και επροόδευσεν ή Εταιρεία.

Όταν αποφασίσαμε να κάμομε την Επανάσταση, δεν συλλογισθήκαμε ούτε πόσοι είμεθα ούτε πώς δεν έχομε άρματα ούτε ότι οι Τούρκοι εβαστούσαν τα κάστρα και τας πόλεις ούτε κανένας φρόνιμος μας είπε: "πού πάτε εδώ να πολεμήσετε με σιταροκάραβα βατσέλα;", άλλά ως μία βροχή έπεσε εις όλους μας ή επιθυμία της ελευθερίας μας, και όλοι, και ο κλήρος μας και οι προεστοί και οι καπεταναίοι και οι πεπαιδευμένοι και οι έμποροι, μικροί και μεγάλοι, όλοι, εσυμφωνήσαμε εις αυτό το σκοπό και εκάμαμε την Επανάσταση.

Εις τον πρώτο χρόνο της Επαναστάσεως είχαμε μεγάλη ομόνοια και όλοι ετρέχαμε σύμφωνοι. Ο ένας επήγεν εις τον πόλεμο, ο αδελφός του έφερνε ξύλα, ή γυναίκα του εζύμωνε, το παιδί του εκουβαλούσε ψωμί και μπαρουτόβολα εις το στρατόπεδον και εάν αυτή ή ομόνοια εβαστούσε ακόμη δύο χρόνους, ηθέλαμε κυριεύσει και την Θεσσαλία και την Μακεδονία και ίσως εφθάναμε και έως την Κωνσταντινούπολη. Τόσον τρομάξαμε τους Τούρκους, οπού άκουγαν Έλληνα και έφευγαν χίλια μίλια μακρά. Εκατόν Έλληνες έβαζαν πέντε χιλιάδες εμπρός, και ένα καράβι μιαν αρμάδα. Άλλά δεν εβάσταξε!.Ήλθαν μερικοί και ηθέλησαν να γένουν μπαρμπέρηδες εις του κασίδη το κεφάλι. Μας πονούσε το μπαρμπέρισμά τους. Μα τι να κάμομε; Είχαμε και αυτουνών την ανάγκη. Από τότε ήρχισεν η διχόνοια και εχάθη η πρώτη προθυμία και ομόνοια. Και όταν έλεγες τον Κώστα να δώσει χρήματα διά τας ανάγκας του έθνους ή να υπάγει εις τον πόλεμο, τούτος επρόβαλλε τον Γιάννη. Και μ' αυτόν τον τρόπο κανείς δεν ήθελε ούτε να συνδράμει ούτε να πολεμήσει. Και τούτο εγίνετο, επειδή δεν είχαμε ένα αρχηγό και μίαν κεφαλή. Άλλά ένας έμπαινε πρόεδρος έξι μήνες, εσηκώνετο ο άλλος και τον έριχνε και εκάθετο αυτός άλλους τόσους, και έτσι ο ένας ήθελε τούτο και ο άλλος το άλλο. Ίσως όλοι ηθέλαμε το καλό, πλην καθένας κατά την γνώμη του. Όταν προστάζουνε πολλοί, ποτέ το σπίτι δεν χτίζεται ούτε τελειώνει. Ο ένας λέγει ότι η πόρτα πρέπει να βλέπει εις το ανατολικό μέρος, ο άλλος εις το αντικρινό και ο άλλος εις τον Βορέα, σαν να ήτον το σπίτι εις τον αραμπά και να γυρίζει, καθώς λέγει ο καθένας. Με τούτο τον τρόπο δεν κτίζεται ποτέ το σπίτι, αλλά πρέπει να είναι ένας αρχιτέκτων, οπού να προστάζει πως θα γενεί. Παρομοίως και ημείς εχρειαζόμεθα έναν αρχηγό και έναν αρχιτέκτονα, όστις να προστάζει και οι άλλοι να υπακούουν και να ακολουθούν. Αλλ' επειδή είμεθα εις τέτοια κατάσταση, εξ αιτίας της διχόνοιας, μας έπεσε η Τουρκιά επάνω μας και κοντέψαμε να χαθούμε, και εις τους στερνούς επτά χρόνους δεν κατορθώσαμε μεγάλα πράγματα.

Εις αυτή την κατάσταση έρχεται ο βασιλεύς, τα πράγματα ησυχάζουν και το εμπόριο και ή γεωργία και οι τέχνες αρχίζουν να προοδεύουν και μάλιστα ή παιδεία. Αυτή η μάθησις θα μας αυξήσει και θα μας ευτυχήσει. Αλλά διά να αυξήσομεν, χρειάζεται και η στερέωσις της πολιτείας μας, η όποία γίνεται με την καλλιέργεια και με την υποστήριξη του Θρόνου. Ο βασιλεύς μας είναι νέος και συμμορφώνεται με τον τόπο μας, δεν είναι προσωρινός, αλλ' η βασιλεία του είναι διαδοχική και θα περάσει εις τα παιδιά των παιδιών του, και με αυτόν κι εσείς και τα παιδιά σας θα ζήσετε. Πρέπει να φυλάξετε την πίστη σας και να την στερεώσετε, διότι, όταν επιάσαμε τα άρματα είπαμε πρώτα υπέρ πίστεως και έπειτα υπέρ πατρίδος. Όλα τα έθνη του κόσμου έχουν και φυλάττουν μια Θρησκεία. Και αυτοί, οι Εβραίοι, οι όποίοι κατατρέχοντο και μισούντο και από όλα τα έθνη, μένουν σταθεροί εις την πίστη τους.

Να μην έχετε πολυτέλεια, να μην πηγαίνετε εις τους καφενέδες και τα μπιλιάρδα. Να δοθείτε εις τας σπουδάς σας και καλύτερα να κοπιάσετε ολίγον, δύο και τρεις χρόνους και να ζήσετε ελεύθεροι εις το επίλοιπο της ζωής σας, παρά να περάσετε τέσσαρους – πέντε χρόνους τη νεότητά σας, και να μείνετε αγράμματοι. Να σκλαβωθείτε εις τα γράμματα σας. Να ακούετε τας συμβουλάς των διδασκάλων και γεροντοτέρων, και κατά την παροιμία, "μύρια ήξευρε και χίλια μάθαινε". Η προκοπή σας και ή μάθησή σας να μην γίνει σκεπάρνι μόνο διά το άτομό σας, αλλά να κοιτάζει το καλό της κοινότητος, και μέσα εις το καλό αυτό ευρίσκεται και το δικό σας [καλό].Εγώ, παιδιά μου, κατά κακή μου τύχη, εξ αιτίας των περιστάσεων, έμεινα αγράμματος, και διά τούτο σας ζητώ συγχώρηση, διότι δεν ομιλώ καθώς οι δάσκαλοί σας. Σας είπα όσα ο ίδιος είδα, ήκουσα και εγνώρισα, διά να ωφεληθείτε από τα περασμένα και από τα κακά αποτελέσματα της διχόνοιας, την οποίαν να αποστρέφεστε, και να έχετε ομόνοια.Εμάς μη μας τηράτε, πλέον. Το έργο μας και ο καιρός μας επέρασε. Και αι ημέραι της γενεάς, η οποία σας άνοιξε το δρόμο, θέλουν μετ' ολίγον περάσει. Την ημέρα της ζωής μας θέλει διαδεχθεί η νύκτα και η αυριανή ήμέρα. Εις εσάς μένει να ισάσετε και να στολίσετε τον τόπο, οπού ημείς ελευθερώσαμε και διά να γίνει τούτο πρέπει να έχετε ως θεμέλια της πολιτείας την ομόνοια, την θρησκεία, την καλλιέργεια του θρόνου και την φρόνιμον ελευθερία!